Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav románských studií

Bakalářská práce

Alena Kocháňová

Korpusová analýza fungování francouzského příslovečného sousloví *en effet*

Corpus analysis of the functions of the French adverbial *en effet*

Praha 2013

Vedoucí práce: PhDr. Olga Nádvorníková, Ph.D.

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní PhDr. Olze Nádvorníkové, Ph.D. za cenné rady při zpracovávání práce a za její trpělivost.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze, dne 13. srpna 2013

.....

Jméno a příjmení

Abstrakt

Cílem této práce je popsat metodou kontrastivní a dvousměrné analýzy fungování příslovečného sousloví *en effet* ve francouzském textu a na základě korpusového materiálu zjistit, které faktory mají vliv na jeho funkce a významy. *En effet* má dvě odlišné role, buď funguje jako argumentativní konektor vyjadřující kauzalitu mezi větami nebo jako potvrzující příslovce. To se odráží i v překladu do češtiny, kdy jeho překladovými ekvivalenty mohou být na jedné straně *totiž* a na druhé *skutečně*. Tato práce si klade za cíl zjistit, za jakých podmínek převažuje která funkce *en effet* a zda jeho ekvivalenty uváděné ve slovnících odpovídají reálné praxi. Analýza je provedena na čtyřech typech textů – beletrii, publicistických textech, právních textech *acquis communautaire* EU a na mluvených projevech poslanců Evropského parlamentu. V těchto textech jsou zkoumány faktory frekvence výskytu *en effet*, jeho pozice, argumentativní či potvrzující typ a český význam *en effet*. Tento postup vymezí *en effet* vůči jeho potenciálním synonymům *effectivement* a *en fait*. K analýze je použit materiál jednojazyčného francouzského korpusu Frantext a francouzsko-české a česko-francouzské sekce paralelního korpusu InterCorp.

První část práce se zabývá problematikou kauzálních konektorů, *en effet* a jemu podobnými konektory/adverbiálními souslovími, druhá část prezentuje metodologii práce na korpusech a metodologii dvousměrné analýzy a třetí část představuje analýzu.

Z práce vyplývá, že typ a styl textu má vliv na míru výskytů argumentativních či potvrzujících *en effet*, ale rozdíly nejsou tak markantní. Faktor pozice ve větě má také jen omezený vliv na výskyt určitého typu *en effet*. Nejčastější překlady *en effet* odpovídají převážně jeho českým slovníkovým definicím a od *effectivement* a *en fait* se výrazně odlišuje svým významovým rozsahem a vyšším argumentativním potenciálem. Klasifikace funkcí *en effet* pouze na dvě kategorie je limitující a měla by být rozšířena.

Klíčová slova

en effet, argumentativní konektory, korpusová analýza, kauzální vztahy, překlad, Frantext, InterCorp

Rozsah práce: 95 313 znaků

Abstract

The purpose of this thesis is to analyze the function of the French adverbial collocation *en effet* by applying contrastive bidrectional analysis on corpus material. The goal is to find out which factors influence its functions and meanings. *En effet* has two main roles: it either expresses the cause and works as an argumentative connector between sentences or it is an adverb of confirmation. This double role is reflected in the Czech language as well, where the equivalents of *en effet* can be *totiž* as well as *skutečně*. This paper aims to find out which function of *en effet* prevails in which conditions and whether the equivalents offered in Czech-French dictionaries correspond to the real practical use of *en effet*. The analysis is done on four types of texts – novels, newspaper articles, law texts *acquis communautaire* of the EU and the speeches given by the EU MPs in the European parliament. Four factors are analysed: frequency, position and argumentative/confirmative type of *en effet* in the texts as well as its Czech translations. This will enable us to contrast *en effet* with its potential synonyms *effectivement* and *en fait*. The French corpus Frantext as well as the Czech-French and French-Czech part of the parallel corpus InterCorp are used for the analysis.

The first part of the thesis deals with the issue of connectors of cause and it describes *en effet* and other connectors/adverbs similar to it. The second part explains the corpus analysis and bidirectional analysis methodology and the third part presents the analysis.

This paper concludes that the type of text influences the frequency of *en effet* in the text but the differences are limited, as well as in the case of the position factor. The most frequent Czech equivalents of *en effet* in corpus material correspond to the definitions of Czech dictionaries. As for the resemblance of *en effet* with *effectivement* and *en fait*, *en effet* has wider scope of meanings and a higher argumentative potential. The existing categorization of *en effet* is however restrictive and should be widened.

Key words:

en effet, argumentative connectors, corpus analysis, causal relations, translation, Frantext, InterCorp

OBSAH

Seznam zkratek 7
Úvod 8
I Teoretická část 11
I.1 Shrnutí základních způsobů vyjádření široce kauzálních vztahů ve francouzštině a češtině 11
I.2 Konektory 12
I.3 En effet, effectivement, en fait 15
I.3.1 En effet 15
I.3.2 Effectivement 22
I.3.3 En fait 22
II Korpusy a metodologie práce na nich 25
II.1 Charakteristika použitých korpusů 25
II.1.1 InterCorp 25
II.1.2 Frantext 26
II.1.3 Výběr textů a možné metodologické problémy 27
II.2 Analyzované funkční jazykové styly 29
II.3 Kontrastivní analýza – metodologie 30
II.4 Kritéria pro určení typu en effet a klasifikaci dat 32
III Analýza 34
III.1 Frekvence výskytů en effet v jednotlivých typech textů 34
III.1.1 Specifika beletrie v InterCorpu 35
III.1.2 Frekvence *en effet* v jednotlivých typech textů 36
III.1.3 Argumentativní a potvrzující *en effet* 37
III.2 Pozice en effet v textu a její vliv na funkci en effet 40
III.2.1 En effet v počáteční pozici ve větě 40
III.2.2 Spojka následovaná čárkou a *en effet* 42
III.2.3 En effet po dvojtečce 43
III.2.4 En effet ve středové pozici bez oddělení interpunkcí 43
III.2.5 En effet ve středové pozici oddělené od zbytku výpovědi interpunkcí 44
III.2.6 En effet jako odpověď 45
III.2.7 En effet v pozici koncové 46
III.2.8 Kumulace konektorů 47
III.2.9 Vytýkací konstrukce 47
III.2.10 Závěry 48
III.3 České ekvivalenty francouzského en effet – dvousměrná analýza 49
III.4 En effet, effectivement, en fait 55
III.5 Francouzské překlady českých ekvivalentů en effet – dvousměrná analýza 56
III.6 En effet v textech francouzských překladatelů českých děl 57
Závěr 60
Bibliografie 63
Seznam tabulek a grafů 66

Seznam zkratek

i.p.m	*items per million* (výskyt slov na milion)
ARG	argumentativní funkce
NE	potvrzující (neargumentativní) funkce
IR	irelevantní
absol.	absolutní hodnota
0	žádný překladový ekvivalent *en effet/effectivement/en fait*
(20)	"příklad 20" - příklad, ke kterému odkazuje text
P	počáteční pozice *en effet*
B	*en effet* za čárkou na počátku věty
D	*en effet* po dvojtečce
V	*en effet* ve středové pozici ve větě neoddělen čárkami
Č	*en effet* ve středové pozici ve větě oddělen čárkami
O	*en effet* jako odpověď
K	*en effet* v pozici na konci věty

Úvod

Příslovečné sousloví *en effet* patří mezi konektory vyjadřující kauzální vztah, ale jeho významy jsou velmi rozmanité. Může se podle kontextu funkčně podobat např. *car* stejně jako *oui*. Tuto rozmanitost odrážejí i české ekvivalenty. Slovníky uvádějí překlad *totiž, skutečně, ve skutečnosti, vždyť* či *opravdu*. *En effet* má nejméně dvě rozdílné funkce, které mají vliv na interpretaci výpovědi, ve které *en effet* figuruje, a také na typ překladového ekvivalentu. První funkcí je relativně často popisovaná funkce argumentativní, kdy má *en effet* roli argumentativního konektoru a do češtiny se překládá jako *totiž*. Druhou funkcí je tzv. funkce potvrzující, kdy má *en effet* afirmativní roli či působí jako příslovce a podle slovníků odpovídá výrazu *ve skutečnosti* či *doopravdy*. I proto je *en effet* často spojováno s příbuzným výrazem *effectivement* (*skutečně, vskutku, opravdu*) či s *en fait* (*ve skutečnosti, fakticky, opravdu*). Jejich funkce a užití se však liší.

En effet s funkcí konektoru je v literatuře poměrně zpracovaným tématem, na rozdíl od *en effet* potvrzujícího. Tato práce si klade za cíl důkladně analyzovat *en effet* v obou jeho funkcích metodou kontrastivní korpusové analýzy různých typů textů, aby tak pokryla mezery v už existující literatuře.

K tématu *en effet* je z českých zdrojů zásadní publikace *Argumentativní konektory: v současné francouzštině a češtině* O. Peška, která kontrastivní analýzou srovnává fungování francouzských a českých konektorů, včetně *en effet* (Pešek 2011). Kniha je cenným zdrojem informací k metodologii zkoumání konektorů, zabývá se však pouze *en effet* argumentativním a nerozlišuje mezi typy textů, ve kterých se *en effet* vyskytuje. Tato práce se bude zabývat právě těmito oblastmi, na které se Pešek nezaměřuje.

Z francouzských publikací je stěžejní práce *La linguistique textuelle: l'introduction à l'analyse textuelle des discours* J.-M. Adama, který se zabývá typologií a aplikací argumentativních konektorů (Adam 2005). Opět je ale popsáno jen *en effet* konektor. A. Nazarenko se také obšírně věnuje argumentativnímu *en effet* v práci *La cause et son expression en français* pojednávající o konektorech vyjadřujících kauzalitu (Nazarenko 2000).

Potvrzujícímu *en effet* se naopak věnuje stěžejní práce N. Danjou-Flaux *À propos de ´de fait´, ´en fait´, ´en effet´ et ´effectivement´* věnovaná jednotlivým příslovečným souslovím, která je důležitá pro typologické členění a popis *en effet*, nicméně se nezabývá jeho analýzou v korpusovém materiálu (Danjou-Flaux 1980).

Naopak článek *Les connecteurs de fait, en fait, en effet, effectivement : observations empiriques effectuées dans des contextes discursifs variés* M. Forsgrena (2009) pojednává

o příslovečných souslovích na základě psaných a mluvených korpusů a různých typů textů. Článek se tematicky shoduje s touto bakalářskou prací, je metodologicky přínosný, ale pracuje převážně s jinými korpusy než tato práce a nenabízí pohled na problematiku prostřednictvím komparace s jiným jazykem.

En effet se dále věnují také práce L. Deváté *Široce kauzální vztahy ve francouzštině a jejich vyjádření* (2005), kde je opět popsáno *en effet* argumentativní, či O. Radiny *Francouzština a čeština - systémové srovnání dvou jazyků* (1977), který rozebírá překlad *en effet*.

Tato práce si tedy klade za cíl vztáhnout k sobě faktory, které by mohly mít vliv na výskyt jednotlivých typů *en effet* v textu a na jejich funkci, ale které dosud nebyly usouvztažněny. Zaměří se na frekvenční a na poziční faktor, které budou analyzovány v kontextu různých typů textů. U analýzy těchto faktorů budou brány v potaz i české překlady *en effet*, neboť identifikace českých ekvivalentů může pomoci v rozpoznání typu *en effet*. Zároveň bude tímto způsobem zjištěno, zda české slovníky neopomíjejí některý z jeho častých překladových protějšků. Identifikace českých významů *en effet* v kombinaci s jeho typem (argumentativní/potvrzující) dále umožní funkčně vymezit *en effet* vůči jeho potenciálním synonymům *effectivement* a *en fait* a poukáže tak na jejich funkční a významové rozdíly.

Pro zkoumání funkcí a vlastností *en effet* provedeme korpusovou analýzu ve francouzsko-české a česko-francouzské sekci multilingvního paralelního korpusu InterCorp a ve francouzském korpusu Frantext. Aby byly postiženy různé role a typy užití *en effet*, bude jeho fungování analyzováno ve čtyřech typech textů – v beletrii, v publicistice, v právních textech *acquis communautaire* Evropské unie a v řečnických projevech na půdě Evropského parlamentu.

Použijeme metodu dvousměrné analýzy (*bidirectional analysis*), která je součástí kontrastivní lingvistické analýzy a umožní prostřednictvím českých překladových ekvivalentů *en effet* identifikovat jeho různé funkce; dále bude použita metoda analýzy faktorů, které mohou naznačovat typ užití *en effet* ve francouzském textu. Nejedná se o práci translatologickou, proto nebude posuzována kvalita překladu, ani nebude poskytnut návod, jak *en effet* správně překládat do češtiny. Prvořadým cílem je zjistit funkce *en effet* ve francouzštině.

V práci bude užíván termín „typ textu“ pro označení beletrie, publicistiky, *acquis communautaire* a přepisů projevů z Evropského parlamentu, neboť s tímto termínem pracují i oficiální stránky Českého národního korpusu (http://www.korpus.cz/bonito/anotace.php).

„Funkčním stylem“ zde míníme mimopersonální způsob uspořádání jazykových prostředků uplatňovaných při tvorbě textu, který je pro každý typ textu specifický v závislosti na jeho účelu (Čechová 2003: 37). Pojmem „žánr“ je míněna skupina útvarů, které mají společnou soustavu specifických vlastností a rysů, např. román, drama, článek, esej, paměti... (Hrabák, Štěpánek 1987: 148, 177).

Základní hypotézou práce je předpoklad, že typ textu má vliv na typ a frekvenci užitého *en effet*, protože různé styly mají různé nároky na jazyk. Např. román bude vyžadovat jiné užití *en effet* než argumentativní projev poslance v Evropském parlamentu. Další hypotézou je předpoklad, že v typu užitého *en effet* hraje roli faktor pozice ve větě. Je možné, že pokud *en effet* zaujímá ve výpovědi určité místo, má obvykle jednu nebo druhou funkci. Např. Pešek ale tvrdí, že podle jeho analýz se nepotvrdila teorie, že by argumentativní *en effet* preferovalo určitou pozici. Pešek však nerozlišoval typy textů. Třetí hypotézou je úvaha, že *en effet* bude mít v porovnání s *effectivement* a *en fait* nejširší významový rozsah, jak naznačují slovníkové definice, takže je svými funkcemi bude zastřešovat a synonymické s nimi bude v neargumentativních typech textů.

Práce je rozčleněna do tří kapitol. První kapitola (I.) nejprve popíše problematiku kauzálních vztahů (I.1.), která je důležitá pro správné pochopení funkce *en effet* jakožto argumentativního konektoru. Konektorům se bude věnovat následující podkapitola (I.2.) a poté budou popsány jednotlivé typy *en effet* a jim funkčně podobné výrazy (I.3.). Druhá kapitola (II.) se nejprve zaměří na popis korpusového materiálu (II.1.) a na analyzované funkční styly (II.2.), vysvětlí metodologii pro analýzu korpusového materiálu (II.3) a nakonec uvede kritéria pro klasifikaci dat (II.4.). Třetí kapitola (III.) bude věnována analýze korpusových materiálů z InterCorpu a Frantextu a poukáže na specifika *en effet* v závislosti na typu textu a na frekvenci (III.1.), na faktoru pozice (III.2.), na typu českého překladového ekvivalentu (III.3.), porovná fungování *en effet* s blízkými výrazy *effectivement* a *en fait* (III.5) a vyhodnotí dvousměrnou analýzu (III.6). V závěru budou shrnuty distinktivní rysy jednotlivých typů *en effet* a bude navržena jejich klasifikace.

Tato práce by měla přispět do debaty o funkci konektoru *en effet* a poskytnout dosud neprezentovaný úhel pohledu prostřednictvím kontrastivní analýzy *en effet* v různých typech textů.

I Teoretická část

V této kapitole bude představena problematika kauzálních vztahů a konektorů, které se pojí s argumentativní funkcí *en effet*, tedy s jednou z jeho dvou hlavních funkcí. Popis konektorů umožní vymezit místo, kam se argumentativní *en effet* řadí, aby byla jasná jeho výrazná odlišnost od *en effet* potvrzujícího. V této kapitole bude dále uveden jak rozbor obou základních typů *en effet*, tak jejich slovníkové a funkční ekvivalenty. Cílem této práce je totiž nejen analýza fungování *en effet* v korpusech textů, ale také jeho důkladný popis.

I.1 Shrnutí základních způsobů vyjádření široce kauzálních vztahů ve francouzštině a češtině

Ačkoliv se na přesném pojetí kauzality nemohou jazykové příručky shodnout (Nazarenko 2000: 5; Charaudeau 1992: 525), podle nejjednodušší definice se jedná o vztah mezi příčinou a následkem (Nazarenko 2000: 155). Podle Charaudeaua je kauzalita operace, která uvádí do logického vztahu dvě výpovědi, takže existence jedné výpovědi závisí na existenci výpovědi druhé. Zároveň je jedna z výpovědí završením (*aboutissement*) té druhé (Charaudeau 1992: 526). Kauzální vztah je tedy mezipropoziční závislost nebo závislost mezi výpověďmi, kdy jev P byl způsoben jevem *Q* (Daneš et al. 1987: 471; Pešek 2011: 264).[1]

K propojení *P* a *Q* se využívá procesu dedukce. Vydedukovaný vztah se ovšem nezakládá na objektivní pravdě, protože vztah mezi příčinou a následkem usouvztažňuje mluvčí. Interpretace se tedy může různit mluvčí od mluvčího. To potvrzují Charaudeau i Nazarenko když píší, že uvedení obou výpovědí do významového vztahu je výsledek lidských myšlenkových procesů, a nikoli následek formálního vztahu mezi výpověďmi (Charaudeau 1992: 485; Nazarenko 2000: 8). Jelikož jsou kauzální vztahy výsledkem lidské logiky, říká se jim též logické (*relations logiques*).

Tyto logické vztahy strukturují a organizují mluvený a psaný projev (Nazarenko 2000: 6; Charaudeau 1992: 495), nicméně jak uvidíme, ne všechny prvky organizující text vyjadřují kauzalitu.

K vyjádření vztahu mezi situací *P* a situací *Q* slouží speciální jazykové prostředky, díky kterým příjemce rozpozná, jak daný poměr „dekódovat“ a interpretovat (Pešek 2011: 40; Moeschler 2002: 8). Těmito nástroji jsou:

1) **konektory** - *spojky, spojkové výrazy, textová slova, adverbia, předložky a předložkové výrazy*

[1] *P* a *Q* jsou používány podle typologie Adama, kde P a Q jsou spojované výpovědi (Adam 2005, 117).

2) **syntaktické prostředky** - *hypotaxe, parataxe, gerundiální a participiální vazby, nominální a infinitivní syntagmata*

3) **lexikální prostředky** - *substantiva, slovesa, adjektiva, adverbia*

4) **kauzální interpretace nekauzálních výpovědí** - *kauzalita může být vyjádřena i implicitně nebo nepřímo, např. vztahy následkovými, účelovými či přípustkovými.*

(Devátá 2005, 144-5; Nazarenko 2000: 147)

Kauzalita vyjadřuje jak vztahy mezi příčinou a následkem, tak mezi důvodem a následkem. Vztah příčina-následek implikuje provázanost dvou fyzických jevů, kde jeden vyvolává druhý, zatímco důvod představuje motivace či pohnutky člověka, které vysvětlují jeho následné chování (Devátá 2005: 42).[2]

Tato práce se dále zaměří na konektory s důrazem na konektory kauzální, mezi něž patří také konektor *en effet*.

I.2 Konektory

Mluvený projev, stejně jako psaný text, bývá strukturován a zpřehledňován prostředky textové koherence, majícími za úkol spojovat výpovědi v souvislé celky. Mezi ně se řadí též konektory, jejichž vymezení se v literatuře různí (Pešek 2011: 11; Devátá 2005: 25). V naší práci zvolíme přístup textově-lingvistický, kde budeme konektor chápat jako jednotku textovou čili získávající smysl v kontextu výpovědi, která je situačně ukotvena.[3]

Většina autorů se shoduje, že konektory jsou prostředky, které spojují výpovědi či jejich komplexy (Riegel, Pellat, Rioul 2009: 616; Adam 2005: 117; Pešek 2011: 14; Devátá 2005: 25; Daneš et al. 1987: 705), strukturují a hierarchizují text a vyjadřují sémanticko-logické vztahy mezi výpověďmi (Riegel, Pellat, Rioul 2009: 616; Adam 2005: 117; Pešek 2011: 27; Devátá 2005: 25; Loucká 2011: 29, Hrbáček 1994: 54), zejména vztahy příčina-důsledek[4] a opozice-přípustka (Nazarenko 2000: 156; Riegel, Pellat, Rioul 2009: 616).

[2] Jak v češtině, tak ve francouzštině se setkáváme s několika přístupy a klasifikacemi konceptu kauzality. Záleží, zda autor zastává sémantické, morfosyntaktické či textové východisko, přičemž v lingvistické tradici obou jazyků jsou zastoupeny všechny tři přístupy (Devátá 2005: 24-25). Sémantické východisko postupuje od významu k jazykové formě, morfosyntaktické od formy k výrazu a textové od textu přes formu k významu (Nazarenko 2000: 25).

[3] Termín je chápán v souladu s textovou lingvistikou, která text vnímá jako produkt komunikačního procesu, jako jedinečný produkt konkrétních komunikačních aktů. Existují i další přístupy chápání role a funkce konektorů. Devátá uvádí zmíněný pohled sémantický a morfosyntaktický (2005: 7); Pešek syntaktický a pragmatický (Pešek 2011: 20).

[4] Hrbáček a Česká mluvnice uvádějí širší pojetí vyjadřovaných vztahů: explikativní, enumerativní, temporální, kauzální, odporovací, přípustkové, důsledkové, důvodové, vysvětlovací preferenční, stupňovací, vylučovací či sumarizační, stejně jako parafráze, zpřesnění či kontrast (Hrbáček 1994: 58; Daneš et al. 1987: 706).

Konektory také nejsou součástí výpovědí, a tudíž nemají větněčlenskou funkci (Riegel, Pellat, Rioul 2009: 617; Devátá 2005: 25; Nazarenko 2000: 156; Hrbáček 1994: 57). Obsah konektorů je pouze procedurální, tedy „dává povel“, do jakého vztahu má adresát uvést části textu, které konektoru předcházejí a které za ním následují, což mu umožní komunikát správně interpretovat (Moeschler 2002: 8; Pešek 2011: 40). Tento „povel,“ neboli generická instrukce, je u každého konektoru jiná (Pešek 2011: 50). Důležitou vlastností konektorů je též polyvalence, která způsobuje, že hodnota (aktivace různých vlastností) konektoru záleží na typu textu, ve kterém je použit (Riegel, Pellat, Rioul 2009: 618; Adam 2005: 117). Konektory mají také různé dosahy platnosti, neboli skopus, a mohou se tedy vztahovat k větším či menším úsekům výpovědí (Daneš et al. 1987: 707; Adam 2005: 117).

Fungování konektoru bývá obvykle označováno jako *P CONN Q*, kde *P* je výpověď pravostranná, tedy předcházející konektoru, *Q* je výpověď levostranná, tedy následující konektor, a CONN je konektor. Vydávaná instrukce je „přisuď *Q* ten či onen statut vzhledem k *P*.“ (Pešek 2011: 45; Adam 2005: 117).

Slovní druhy, které mají funkci konektoru, autoři většinou dělí podle šíře definice termínu konektor. Do nejužšího vymezení bývají řazeny **spojky podřadicí**, např. *parce que, bien que, puisque* a **souřadící**, např. *car, mais, donc* (Riegel, Pellat, Rioul 2009: 617; Nazarenko 2000: 51; Karlík, Nekula, Pleskalová 2002: 223), do širšího vymezení pak všichni autoři zahrnují **příslovce** jako *alors, puis, ensuite* a **příslovečná a jiná spojení** typu *en effet, par conséquent, c'est pourquoi*. Dále sem, v závislosti na autorovi, počítáme **předložkové výrazy** jako *à la suite, grâce à, afin de* (Devátá 2005: 25; Hrbáček 1994: 57; Loucká 2011: 29; Nazarenko 2000: 51), **částice**, vyskytující se u českých autorů (Devátá 2005: 25, Hrbáček 1994: 57) a **prostorové výrazy (**Riegel, Pellat, Rioul 2009: 617, Daneš et al. 1987: 706). Může se však jednat i o celé věty. *Encyklopedický slovník* řadí mezi konektory v nejširším smyslu všechny kohezní prostředky, což naopak odsuzuje Pešek (Karlík, Nekula, Pleskalová 2002: 222; Pešek 2011: 27).

Existuje rovněž několik způsobů utřídění konektorů. Za základní přístup je možné považovat rozdělení na **textové organizátory** a na **argumentativní konektory**. První skupina umožňuje lineární strukturování skutečnosti, na kterou odkazujeme, a objevuje se častěji v textech deskriptivních, zatímco druhá skupina umožňuje poukázat na vztahy mezi jednotlivými argumenty a kontra-argumenty, a je tudíž přítomna v argumentativních textech (Riegel, Pellat, Rioul 2009: 618, 623; Adam 2005: 118).

Adam, jehož přístup a terminologii přejímá i Pešek, toto rozdělení doplňuje a upřesňuje, takže dělí konektory na tři kategorie.[5] Pro tuto práci je relevantní pouze skupina argumentativních konektorů:

1) textové organizátory[6]

2) ukazatele enunciační odpovědnosti[7]

3) argumentativní konektory

Třída **argumentativních konektorů,** obsahuje:

a) argumentativní konektory označující argument *parce que, en effet*

b) argumentativní konektory označující závěr *donc, par conséquent*

c) kontra-argumentativní konektory označující silný argument *mais, pourtant*

d) kontra-argumentativní konektory označující slabý argument *certes, bien que*

Tyto konektory mají funkci textově strukturační, vyjadřují enunciační hodnotu a označují argumentativní orientaci připojovaných výpovědí (Adam, 2005: 123-125; Pešek, 2011: 30). České gramatiky se konektorům věnují méně detailně.[8]

V této práci nás budou zajímat argumentativní konektory označující argument (podle Adamovy typologie), neboť právě sem se řadí *en effet*. Tato podkategorie konektorů vydává generickou instrukci „považuj *Q* za argument pro *P*“ (Pešek 2011: 50) a odráží enunciaci, která umožňuje promítnutí subjektivity argumentační strategie mluvčího do projevu (Riegel, Pellat, Rioul 2009: 617, Moeschler 2002: 3). Nazarenko nabízí zajímavý přístup v této oblasti konektorů, když rozlišuje konektory faktuální a argumentativní. Vidíme určitou paralelu s rozdělením příčina-následek, důvod-následek (I.1.). První skupina typu *parce que, comme* spojuje dva fakty, a nabízí tak vysvětlení, zatímco druhá skupina typu *car, en effet* uvádí do

[5] Tato práce přejímá Peškovu terminologii (2011:28).

[6] Hlavní funkcí textových organizátorů je lineárně uspořádávat text a artikulovat vlastní textovou strukturu, Adam sem zahrnuje prostorvé, časové a výčtové organizátory jako *à gauche, d'abord, ainsi que*, dále ukazatele topikalizační změny jako *quant à* a exemplifikační ukazatele, např. *notamment* (Adam 2005: 119-121; Pešek 2011: 28).

[7] Skupina ukazatelů enunciační odpovědnosti funguje podobně jako textové organizátory, ale vyjadřuje větší míru subjektivity. Patří sem ukazatele mediačních rámců jako *d'après*, reformulační ukazatele jako *bref* a ukazatele strukturace konverzace, např. *ben* (Adam, 2005: 122; Pešek, 2011: 29).

[8] *Akademická mluvnice češtiny* rozlišuje „připojovací konektory“ a „textové orientátory“, kde mezi první řadí víceslovné spojovací výrazy, prostorové relátory (čas, prostor), výčtové konektory a shrnovací konektory, za textové orientátory pak označuje výrazy autorova pravení, myšlení, či vnímání (Daneš et al. 1987: 706-713). Zcela jiný přístup volí Hrbáček, který spojovací výrazy člení na junktory a konektory, jež se částečně překrývají, přičemž junktory jsou spojovací prostředky uvnitř výpovědního celku a konektory připojovací prostředky mezi výpovědními celky (Hrbáček: 56).

vztahu fakt a enunciační akt, což přináší spíše odůvodnění (Nazarenko 2000: 82, 146). Nyní se zaměříme na aplikaci načrtnutých kategorií a prozkoumáme možnosti *en effet* a jemu blízkých výrazů.

I.3 En effet, effectivement, en fait

Vyložená problematika nám poskytne základ pro pochopení jedné z funkcí příslovečného sousloví *en effet*, tedy funkce konektoru, a zároveň nám nabídne rámec pro vymezení *en effet* vůči dalším jemu podobným konektorům, a to *parce que, puisque a car*. Pojednáme také o *en fait* a *effectivement* – potenciálních synonymech *en effet* – abychom poukázali na specifičnost *en effet* v porovnání s těmito jemu velice podobnými adverbiálními souslovími, jejichž funkce se v mnohém překrývají.

I.3.1 En effet

Příslovečné sousloví, nebo také textové slovo *en effet* se skládá z předložky *en* a substantiva *effet*. Původně představovalo předložkovou frázi a mívalo hodnotu faktického konstatování *réellement, dans les faits* v souladu s významem slova *effet*, znamenajícím *conséquence* nebo *résultat*, česky pak *důsledek* či *účinek*. Postupem času se ale jeho smysl posunul, čímž nabylo dvou významů, spojených se dvěma různými funkcemi, takže se dnes vlastně jedná o dvě homonymní *en effet* (Pešek 2011: 285; Nazarenko 2000: 82; *Le Petit Robert* 2007; *Lingea: Francouzsko-český, česko-francouzský velký slovník: nejen pro překladatele* 2007). Podle francouzských slovníků a podle české terminologie Peška se *en effet* za prvé užívá ve smyslu „potvrzujícím“ pro potvrzení toho, co bylo právě řečeno, takže synonymy jsou slova *assurément, effectivement* a *véritablement*, přičemž k této skupině je možné přiřadit také užití *en effet* v jeho původním významu, tedy *en réalité* či *réellement*; za druhé je *en effet* spojkou souřadící uvádějící argument nebo vysvětlení, přičemž jeho ekvivalenty představují *car* a *parce que* (*Le Trésor de la langue française*; *Le Nouveau Petit Robert* 2007; *Le Grand Robert de la langue française* 2001; Pešek 2011: 285).[9]

České slovníky shodně uvádějí překladové ekvivalenty *vskutku, opravdu, totiž* (*Velký francouzsko-český slovník* 1992; *Francouzsko-český a česko-francouzský slovník. Část*

[9] Více nuancovaný pohled a odlišnou kategorizaci nabízí autorka Danjou-Flaux (1980: 111-113), která užití *en effet* dělí na tzv. *emploi absolu* (absolutní užití), které má funkci odpovědi v dialogu, a *emploi relatif* (relativní užití), kde je *en effet* začleněno do výpovědi. Druhé užití dále dělí na tzv. *construction soudée*, kde *en effet* ve výpovědi není odděleno čárkami, a na *construction juxtaposée*, kde *en effet* odděleno čárkami je. Argumentativní funkce *en effet* je uváděna až jako jedna z podfunkcí *construction juxtaposée*. Práce pozdějších autorů, např. Peška a Forsgrena, však některá tvrzení Danjou-Flaux relativizují či přiřazují jinou důležitost kritériím určujícím typ *en effet* (Forsgren 2009: 56, Pešek 2011: 285). Práce zvolí jako základní kategorizační přístup aktuálnější Peškovo rozdělení, ale bude brát v potaz i poznatky jiných autorů, jako Danjou-Flaux.

francouzsko-česká 1997; *Francouzsko-český, česko-francouzský studijní slovník* 1998; *Lingea: Francouzsko-český, česko-francouzský velký slovník: nejen pro překladatele* 2007), jen *Velký francouzsko-český slovník* (1992) přidává ještě *vždyť* a *ve skutečnosti*.

Francouzské gramatiky chápou *en effet* jako „konektivní příslovce“ (*adverbe de liaison)*[10] nebo příslovečné sousloví (*locution adverbiale*) a v otázce role *en effet* se shodují se slovníky (Nazarenko 2000: 82; Riegel, Pellat, Rioul 2009: 526). Česká *Francouzská mluvnice* popisuje *en effet* také jako příslovečné sousloví, jehož místo je v důvodových a vysvětlovacích souvětích. České jazykové příručky pak uvádějí k *en effet* ekvivalenty *totiž, ovšem, vždyť* a podle Radiny také zastaralý, ale rozšířený výraz *vskutku* (Hendrich, Tláskal, Radina 2001: 612; Radina 1977: 161).

Nyní se blíže soustředíme na jednotlivé typy *en effet*.

I.3.1.1 En effet s funkcí potvrzující

Tento druh *en effet*, který není konektorem, nebudí příliš velkou pozornost jazykovědců, neboť nepředstavuje tak komplexní problematiku jako *en effet*-konektor.[11] Pešek formuluje funkci potvrzujícího *en effet* jako „tvrzení *Q* odpovídá skutečnosti“ (2011: 284). Potvrzující *en effet* tedy potvrzuje platnost předchozí výpovědi:

(1) - *Je suppose, qu'il s'est encore absenté!*
- *En effet/Effectivement.*

(2) - *„On verra quel président il est vraiment,“ avait pronostiqué M. Mauroy. On a vu, en effet.*
(Nazarenko 2000: 82)

En effet si zde tedy zachovává původní význam a v tomto případě jsou jeho ekvivalenty *assurément, effectivement, véritablement, réellement* (Pešek 2011: 284). V češtině uvádí termíny odpovídající potvrzujícímu *en effet* pouze Pešek a jsou jimi *vlastně, opravdu, vskutku, skutečně, v podstatě* (Pešek 2011: 316). Podle něj dvě třetiny všech užitých *en effet* mají právě funkci potvrzující (Pešek, 2011: 286). Naše práce ověří poslední dvě tvrzení ve své praktické části (III.2.2.).

[10] Některé francouzské termíny nemají přesný český překlad.
[11] Ačkoli se mu věnovala např. Dajou-Flaux (1980: 112-123).

I.3.1.2 En effet jako argumentativní konektor

Druhé funkci *en effet* je zasvěceno nesrovnatelně větší množství literatury než potvrzujícímu *en effet*. V tomto případě *en effet* funguje jako spojka důvodová/příčinná, neboli jako argumentativní konektor. Potvrzuje sice to, co bylo řečeno, ale zároveň zajišťuje propojení výpovědí či vět (Nazarenko 2000: 82). Podle Peška (2011:286-7) se dá jeho funkce též reformulovat jako *„Považuj Q za dodatečné vysvětlení mého nároku na tvrzení P“*. *En effet* je podle něj také jediné řešení, jak ve francouzštině elegantně připojit retroaktivní argument. Jako varianty *en effet* uvádí Nazarenko *effectivement* a *en fait*, které však nejsou v roli argumentativního konektoru tak časté. Pešek ale na příklad přisuzuje *effectivement* jen funkci potvrzující a jako ekvivalent argumentativního *en effet* ho neuvádí (Nazarenko 2000: 84; Pešek 2011: 284). Mezi autory pojednávajícími o konektorech však panuje shoda, že se *en effet* svým významem a funkcí nejvíce blíží *car*, popřípadě *puisque* (*Le Trésor de la langue française*; *Le Nouveau Petit Robert* 2007; Nazarenko 2000: 84). V češtině se jako vhodné ekvivalenty jeví *totiž, vždyť, neboť, ostatně* a *ovšem*, ale velká část argumentativních *en effet* zůstává v překladu do češtiny bez respondentu (Pešek 2011: 313).

En effet je díky své adverbiální povaze flexibilnější než jiné argumentativní konektory (např. *car*). Jeho návaznost může být jak kontaktní, tak distantní a jeho pozice ve výpovědi je prakticky neomezena, ovšem pouze za předpokladu, že stojí v rematické části věty. Je rovněž schopno připojovat „přes tečku“ (Nazarenko 2000: 83; Pešek 2011: 287).

En effet může následovat po dvojtečce, která už sama o sobě označuje logický vztah,[12] vyskytovat se mezi dvěma větami,[13] otevírat větu,[14] či ji uzavírat.[15] *En effet* může také uvádět odstavec, ale v analyzovaných korpusech není možné zobrazit rozsáhlejší úryvky textu ani grafické rozdělení na odstavce

Abychom lépe pochopili, čím je *en effet* mezi konektory specifické, porovnáme je s jemu na první pohled podobnými konektory.

---

[12] (3)- *La localisation géographique des dernières découvertes devrait encore renforcer, à moyen terme, le poids de la Russie en tant que fournisseur des autres Républiques:* ***en effet****, selon le ministère de la géologie, les trois quarts des découvertes de champs pétroliers ou gaziers des dernières années appartenait à la Russie.* (Nazarenko 2000: 82)

[13] (4) - *La structure, la poétique, l'esthétique même de son oeuvre théâtrale s'inspirait directement de l'absurdité de la politique et de la vie quotidienne que cette politique engendrait. Son théâtre de l'absurde était* ***en effet*** *un théâtre fort réaliste.* (Nazarenko 2000: 82)

[14] (5) - *Rome, pourtant, constitue une étape importante dans le débat qui agite l'alliance depuis des mois.* ***En effet****, il est désormais clairement admis que les Européens ont un rôle spécifique à jouer pour leur propre défense.* (Nazarenko 2000: 83)

[15] (6) - *Le président du conseil régional vient de faire appel à un cabinet spécialisé en développement local et a annoncé qu'il comptait intensifier son action en matière de formation supérieure. Il est temps* ***en effet****.* (Nazarenko 2000: 83)

I.3.1.2.1 En effet vs parce que

Parce que, spojka podřadicí připojující vedlejší věty, je označována za jednu z nejuniverzálnějších a nejneutrálnějších kauzálních spojek (Pešek 2011: 275; Nazarenko: 54). Ze syntaktického hlediska není důležité, zda argument uvedený *parce que* figuruje za nebo před větou hlavní.[16]

Argument, který *parce que* představuje, může nebo nemusí být znám z předchozího kontextu, uvádí tedy jak téma, tak réma, je možno jej negovat (ex. *non pas parce que... mais parce que...)* a jako jedinou kauzální spojku extrahovat pomocí vytýkajících konstrukcí („*C'est parce que Paul le lui a demandé qu'il l'a fait*"), může uvádět odpověď na otázku „pourquoi?" („*Pourquoi as-tu fais cela? Parce qu'il le fallait.*"), je stylisticky bezpříznakové a v češtině mu odpovídá taktéž univerzální *protože* (Riegel, Pellat, Rioul 2009: 470, 508; Pešek 2011: 275-278). Na druhou stranu *parce que* není schopno tvořit distantní konexe, musí být tedy na počátku argumentu, který uvádí.

V těchto bodech se liší od adverbiálního *en effet* spojujícího věty hlavní a povinně figurujícího ve druhé ze spojovaných výpovědí, *en effet* vždy uvádí nový fakt, nemůžeme jej negovat ani extrahovat, konektivní *en effet* nemůže uvádět odpověď na otázku „pourquoi?", stylisticky náleží spíše do oficiálního projevu psaného a distantní konexe pro něj nejsou překážkou (Nazarenko 2000: 92; Pešek 2011: 290). Nejdůležitějším rozdílem z hlediska argumentativních konektorů však je, že *parce que* vyjadřuje kauzalitu faktuální, zatímco *en effet* kauzalitu argumentativní. *Parce que* tedy, na rozdíl od *en effet*, spojuje dva fakty a podává vysvětlení, tudíž zde není prostor pro enunciaci, která do výpovědi promítá subjektivitu mluvčího.[17] *En effet* na rozdíl od *parce que* přináší odůvodnění.

V některých situacích mohou nicméně *en effet* a *parce que* působit více méně jako synonyma:

(9) - *Les trottoirs sont mouillés parce qu'il a plu.*
- *Les trottoirs sont mouillés, en effet il a plu.*
(Pešek 2010: 53)

En effet a *parce que* mají přes přležitostnou synonymii i hodně odlišných vlastností.

---

[16] (7) - *On écoute l'instituteur,* ***parce qu****'il a fait des études..*

(8) - ***Parce qu'****il a faitd des études, nous écoutons l'instituteur.*
(Nazarenko 2000: 56)

[17] Proti tomuto tvrzení se staví Pešek, který dokazuje, že i *parce que* má enunciační a ilokuční funkci, nicméně to není jeho primární funkce a nevyskytuje se v takové míře, jako např. u *en effet, car* nebo *puisque* (Pešek 2011: 274).

I.3.1.2.2 En effet vs puisque

Puisque je podřadicí spojka a uvádí vedlejší věty, což pro *en effet* neplatí. Stejně jako u *parce que* a na rozdíl od *en effet* není důležité, v jakém pořadí uvádí příčinu a následek.[18]

Skutečnost, ke které se vztahuje výpověď uváděná *puisque*, není nikdy pro adresáta novou informací, jako je tomu v případě *en effet* (Nazarenko 2000: 85). *Puisque* nelze, stejně jako *en effet*, negovat, ani extrahovat pomocí vytýkacích konstrukcí, ale na rozdíl of *en effet* je stylisticky bezpříznakové (Nazarenko 2000: 73; Pešek 2011: 290). V češtině mu odpovídá většinou *protože*, *neboť*, *poněvadž* či *vždyť*. Distantní konexe nejsou možné, takže *puisque* musí stát stejně jako *parce que* na počátku argumentu (Pešek 2011: 290).

Puisque vyjadřuje stejně jako *en effet* kauzalitu argumentativní. Oba konektory uvádějí argument pro enunciaci, kterou jím odůvodňují (v opozici k *parce que*, které vysvětluje fakt). Na rozdíl od *en effet* uvádějícího novum má ale *puisque* to specifikum, že uvádí situaci, která je známa jak mluvčímu, tak adresátovi, nebo takovou, kde je platnost argumentu *Q* adresátem přijímána (Pešek 2011: 279; Nazarenko 2000: 92; Riegel, Pellat, Rioul 2009: 621):

(12) - *Pierre aime Marie, puisqu'il l'invite tous les soirs!*

(13) - *Pierre aime Marie; en effet, il l'invite tous les soirs.*

(Nazarenko 2000: 85)

První souvětí v příkladu předpokládá, že adresát je obeznámen s faktem, že Pierre zve Marii každý večer. Naopak druhé souvětí to neimplikuje a každodenní pozvání jsou informací novou.

Pešek generickou instrukci vydávanou *puisque* formuluje jako: „Chápej, že *Q* je argument, jehož platnost je garantována tebou samým“ (Pešek 2011: 288). Neboli dalo by se říci, že *puisque* funguje na bázi „adresát se shoduje s tím, co říká mluvčí“, kdežto v případě užití *en effet* mluvčí vyjadřuje, že to, co řekl v předchozí výpovědi, je pravda a uvádí důvod proč. Komunikativní funkce kauzální výpovědi obou konektorů se tedy různí (Nazarenko 2000: 92).

---

[18] (10) - ***Puisque*** *certains sont là depuis vingt ans, s'ils avaient été maltraités, cela se saurait.*

(11) - *S'ils avaient été maltraités, cela se saurait,* ***puisque*** *certains sont là depuis vingt ans.*
(Nazarenko 2000: 62)

I.3.1.2.3 En effet vs car

Souřadící spojka *car* mezi sebou propojuje věty hlavní buď uvnitř souvětí nebo přes tečku, a figuruje vždy ve druhé z vět, které usouvztažňuje, stejně jako *en effet* (Riegel, Pellat, Rioul 2009: 527, Pešek 2011: 285).[19]

Argument *Q*, který *car* uvádí, není znám z předchozího kontextu a spojka také působí nevhodně v případech, kde *Q* je obecnou pravdou. Instrukce, kterou *car* vydává, je: „Chápej, že *Q* je informační novum“ (Pešek 2011: 283). Výpověď uváděná *car* je tedy vždy rematická, stejně jako u *en effet*. *Car*, jakož i *en effet*, nelze negovat, ani vytýkat. Shodují se i na stylistické úrovni, neboť obě náleží do vyššího jazykového stylu, zejména do psaných projevů (Pešek 2011: 290). Významově se však různí, jelikož ekvivalentem *car* je české *neboť*. Oproti *en effet* není *car* schopno distantních konexí a povinně figuruje na počátku argumentu, který uvádí.

En effet s *car* sdílí i argumentativní kauzalitu. Obě uvádí argument pro enunciaci a přináší její odůvodnění, ve výpovědi je tedy patrná stopa mluvčího (Nazarenko 2000: 74).

Car bývá ve slovnících uváděno jako nejbližší ekvivalent *en effet* a je pravda, že konektory si jsou blízké, ale rozdíly vyplývají z rozdílné slovnědruhové a sémantické povahy.

O jejich podobnosti vypovídá i to, že slovní spojení „*car en effet*“ je dnes odsuzováno jako pleonastické, ačkoli se podle literatury stále ještě objevuje. Svědčí to o tom, že *en effet* bývalo dříve vnímáno spíše ve své potvrzující funkci a významově odpovídalo *effectivement*, kdežto dnes se významově přiblížilo ke *car* (Grevisse, Goosse 2008: 376; Nazarenko 2000: 82; Riegel, Pellat, Rioul 2009: 526).

Souhrnné srovnání *en effet* s *parce que*, *puisque* a *car* je v tabulce 1.

[19] (14) - *Il peut partir, car son travail est fini.*

(15) - **Car son travail est fini, il peut partir.*
(Nazarenko 2000: 72)

Tabulka 1: **Souhrnná tabulka funkcí konektorů sdílejících společné rysy s *en effet***[20]

vlastnosti konektorů	varianty	en effet	car	puisque	parce que
vztah P vzhledem ke Q	antepozice	+	+	+	+
	postpozice	-	-	+	+
návaznost	kontaktní	+	+	+	+
	distantní	+	-	-	-
spojka souřadicí		+	+	-	-
úroveň výpovědi	faktuální	-	-	-	+
	argumentativní vysvětlující	-	+	-	-
	argumentativní odůvodňovací	+	+	+	-
uváděná informace	téma	-	-	+	+
	réma	+	+	-	+
operace	otázka	-	-	-	+
	negace	-	-	-	+
	extrakce	-	-	-	+

Lze konstatovat, že nejvíce se *en effet* blíží *car*.

I.3.1.3 Kumulace konektorů

Podle Peška, vycházejícího z C. Rubattela, konektory mohou za některých okolností podléhat kumulaci, ale musí být dodrženy určité podmínky. Jedním z případů je kumulace spojky a adverbiálního konektoru, jak uvádí Pešek přejímající Rubattelův přístup (Pešek 2011: 129).[21] V tomto případě nesmí být konektory v protikladu, nesmí působit redundantně a každý se musí vztahovat k jiné úrovni výpovědi. Pešek uvádí, že např. následující věta je možná:

(16) - *Les trottoires sont mouillés parce qu'en effet il a plu.*
(Pešek 2011: 131)

Důvodem je interpretace *en effet* jakožto *en effet* synonymního s *effectivement*, tedy nemá zde funkci kauzálního konektoru, ale potvrzující.[22] Můžeme tedy předpokládat, že pokud dochází ke kumulaci *en effet* s jiným konektorem, bude mít funkci potvrzovací (viz III.3.7.).

[20] Tabulka byla inspirována souhrnnou tabulkou konektorů Peška (2011: 290) a Nazarenko (2000: 93)

[21] Kniha Roulet, E. et al. (1985). *L'Articulation du discours en français contemporain*. Berne: Peter Lang, 1985., ve které vyšla kapitola C. Rubattela s klasifikací, není přístupná v knihovnách Karlovy, Masarykovy ani Jagelonské university, stejně jako ve zdrojích Ebrary, Googlebooks či ve Francouzském Institutu.

[22] Je ale překvapivé, že *parce qu´en effet* není odsuzováno stejným způsobem jako *car en effet*.

I.3.2 Effectivement

Na rozdíl od *en effet* se literatura o *effectivement* zmiňuje podstatně méně.[23] Heslo se vyskytuje ve slovnících, ale v gramatikách se obvykle autoři omezují na užití *effectivement* při popisu funkcí či ekvivalentů *en effet* (Riegel, Pellat, Rioul 2009: 621, Pešek 2011: 284). Toto příslovce plní dvě funkce. Zaprvé je prostým příslovcem znamenajícím *d'une manière effective*, k němuž slovníky uvádějí varianty *réellement, véritablemement, vraiment, tout de bon*, ale může vyjadřovat i skutečnou efektivitu. Za druhé slouží k potvrzení nebo zintenzivnění afirmace, přičemž synonymy jsou *en effet* či *de fait* (*Le grand Robert de la langue française* 2001; *Le Noveau Petit Robert*: 2007; *Le Trésor de la langue français*). Slovníky u *effectivement* nikdy explicitně nezmiňují argumentativní funkci. Neuvádějí ani, se kterým typem *en effet* je *effectivement* analogické. Charakteristiky se shodují spíš s potvrzujícím typem.

(17) - *Effectivement, quand l'artiste crée, c'est d'après sa fantasie personnelle.*
(*Le Petit Robert 2007*)

(18) - *Oui, effectivement.*
(*Le grand Robert de la langue française 2001*)

Pešek definuje jeho instrukci tak, že „*mluvčí chce sdělit, že Q, které bylo již předtím tvrzeno, se shoduje se skutečností, že je pravdivé*“ (Pešek 2011: 284). Nazarenko však zahrnuje i *effectivement* mezi argumentativní konektory a uvádí, že *effectivement* má argumentativní funkci, jen je jednoduše méně časté (Nazarenko 2000: 84). Podle literatury se lze domnívat, že jeho potvrzující funkce převažuje. Toto tvrzení ověříme v praktické části (III.1.3.2.).

Jako české ekvivalenty nacházíme *skutečně, vskutku, opravdu, ve skutečnosti* a *ovšem* (*Velký francouzsko-český slovník* 1992; *Lingea: Francouzsko-český, česko-francouzský velký slovník: nejen pro překladatele* 2007), ale na rozdíl od *en effet* se výraz nevyskytuje ve všech slovnících, např. Šplíchal s Mlynářovou (1998) a Vlasák (1987) jej pomíjejí. Ani v gramatikách mu nejsou věnovány speciální oddíly, jako je tomu u *en effet*, které téměř vždy figuruje v rejstřících, na rozdíl od *effectivement*.

I.3.3 En fait

Vedle *en effet* a *effectivement* se vyskytuje ještě jedna skupina adverbiálních sousloví s obdobným významem a funkcemi. Jedná se o *en fait, de fait, par le fait*, znamenající podle slovníků *en réalité*. Stejně jako *effectivement* jsou méně častým objektem zájmu

[23] Odborné články ale publikovali např. Danjou-Flaux (1980: 111-139) či Forsgren (2009: 51-64).

lingvistických studií, než je tomu u *en effet*.[24] Jejich synonymy jsou *en effet, effectivement, réellement* a *véritablement* (*Le grand Robert de la langue française* 2001; *Le Noveau Petit Robert*: 2007; *Le Trésor de la langue française*). V této práci bude bráno v potaz pouze *en fait*. To se od *en effet* a *effectivement* liší tím, že v určitých podmínkách vyjadřuje také opozici a může být nahrazeno spojkou *mais*, takže je svým způsobem i kontra-argumentativní, viz I.2. (Danjou-Flaux 1980: 139; Forsgren 2009: 63). Nazarenko ale *en fait* uvádí jako jeden z kauzálních konektorů. Stejně jako u *effectivement* ale zdůrazňuje, že bývá užíváno méně než *en effet*.

Do češtiny se *en fait* překládá jako *ve skutečnosti, skutečně, fakticky, opravdu* (*Velký francouzsko-český slovník* 1992; *Lingea: Francouzsko-český, česko-francouzský velký slovník: nejen pro překladatele* 2007, *Francouzsko-český, česko-francouzský studijní slovník* 1998). Jak podle významů francouzských, tak podle překladů českých vidíme shodu s *en effet* potvrzujícím.

Nazarenko řadí *en fait* (*de fait* a *par le fait)* společně s *effectivement* i po bok argumentativního *en effet*, se kterým sdílí adverbiální mobilitu ve větné struktuře. Podle Nazarenko zůstane význam následujícího souvětí zachován, ať je *de fait* (v argumentativní funkci) nahrazeno kterýmkoliv z výše zmíněných:[25]

(19) - *L'alerte était terminée. Du moins pour vingt-quatre heures.* ***De fait****, après avoir hésité à l'ouverture, le marché new-yorkais a rapidement regagné du terrain (...).*

(Nazarenko 2000: 84)

Rozdělení argumentativní konektor-potvrzovací výraz není tak jednoznačné, jak se může zdát. Míru (ne)argumentativnosti *en fait* ověříme v části III.1.3.3.

Předchozí přehled poukázal na definice jednotlivých funkcí a typů adverbiálního sousloví *en effet*, na jeho funkční podobnost s jinými adverbiálními souslovími a spojkami a upozornil na vzájemné rozdíly. Z přehledu vyplývá, že přístup ke zkoumání *en effet* se liší (např. pohled Peška, Nazarenko a Danjou-Flaux) a že gramatiky, jazykové příručky a odborná literatura se nevěnují stejnou měrou všem funkcím *en effet*, ale převažuje literatura o jeho argumentativním typu. Tato práce si klade za cíl popsat *en effet* komplexně a ověřit tvrzení o míře jeho podobnosti s *effectivement* a *en fait* v oblasti (ne)argumentativnosti a významu.

[24] O *en fait* opět pojednávají Danjou-Flaux (1980: 111-139) či Forsgren (2009: 51-64).
[25] *En effet, effectivement, en fait, de fait, par le fait*.

Jednotlivá užití *en effet* analyzujeme na autentickém korpusovém materiálu ve francouzském, českém a česko-francouzském korpusu, proto je důležité se obeznámit s metodologií práce na nich.

II Korpusy a metodologie práce na nich

Tato práce si klade za cíl zjistit, zda a nakolik se liší užívání jednotlivých typů konektoru *en effet* v různých typech textů a nakolik tyto dva faktory korelují, protože každý styl má svůj specifický cíl, funkci a vyjadřovací prostředky. Tyto podmínky mohou mít vliv na typ *en effet*, který se v nich vyskytuje. Analýza *en effet* bude doplněna o *effectivement* a *en fait*, aby bylo vidět, na kolik je *en effet* specifické.

Analýza bude provedena na základě materiálu získaného díky korpusům InterCorp (http://www.korpus.cz/intercorp/) a Frantext (http://www.frantext.fr/). Na dostupném materiálu porovnáme fungování *en effet* v textech z oblasti beletrie, např. *Příliš dlouhé zásnuby* (Japrisot 1991), *Mravenci* (Werber 1991) atd.,[26] z publicistiky, administrativně právních textů Evropské unie a záznamů řečnických projevů z Evropského Parlamentu.[27] Práce bude analyzovat materiál z vícejazyčného korpusu InterCorp, který bude v centru našich analýz, a z jednojazyčného francouzského korpusu Frantextu, který bude fungovat jako verifikace objemově omezeného InterCorpu. Abychom mohli data uvést do vzájemného vztahu, použijeme metodu dvousměrné analýzy (*bidirectional analysis* - viz III.6.).

II.1 Charakteristika použitých korpusů

Jazykové korpusy jsou soubory počítačově uložených a zpracovávaných textů psaných, i přepsaných mluvených, které se užívají k jazykovému výzkumu (Čermák, Rosen 2012: 411). V korpusech se vyhledává pomocí speciálních programů umožňujících nalézt slova a slovní spojení v různých typech textů, zjistit jejich frekvenci a dále zpracovávat jazykový materiál. V této práci budou k analýze *en effet* použity dva typy korpusů.

II.1.1 InterCorp

Multilingvní paralelní korpus InterCorp obsahuje 31 jazyků, přičemž centrálním jazykem je čeština.[28] Tento synchronní korpus obsahuje české a cizojazyčné texty beletristické často od roku 1945, ale objevují se i tituly dřívější, dále texty publicistické,

[26] V InterCorpu jsou z důvodu malého počtu dostupných francouzských děl přeložených do češtiny zařazeny i tituly odborného charakteru, jako *Vznešené paní z 12. století* (Duby 1995) či komiksy o *Asterixovi* (Gosciny). Jsme si vědomi toho, že tato díla mohou do určité ovlivnit výsledky, ale v konkrétních analýzách je brán v potaz konkrétní zdroj.

[27] Jak uvádí Nádvorníková, typologie textů je obecně problematická a v InterCorpu jsou navíc hranice mezi jednotlivými typy textů (odborný text, beletrie) nejasné. Proto v sekci „beletrie“ figuruje i literatura odborná (Nádvorníková 2012: 148).

[28] InterCorp obsahuje originální texty a jejich překlady se zarovnáním na úrovni vět.

sbírku právních textů EU - *acquis communautaire* a zápisy debat z Evropského parlamentu.[29] Celková velikost InterCorpu je 867 287 000 slov, z čehož 16 % (138 779 000) slov představuje beletrie, 4 % publicistické korpusy (33 281 000 slov), 30 % přepisy projevů z Evropského parlamentu (264 926 000 slov) a 50 % (430 300 000 slov) *acquis communautaire* (InterCorp Historie verzí 2013; Korpus InterCorp 2013). Tato práce bude využívat všech typů textů z francouzsko-české a česko-francouzské části paralelního korpusu.

II.1.2 Frantext

Frantext je francouzská databáze shromažďující texty od 12. století do současnosti. Tento synchronní i diachronní korpus obsahuje výlučně texty francouzské literatury z oblasti románu, dramatu, eseje, přírodních i společenských věd či jiných teoretických prací a je v něm k dispozici 271 619 272 slov. Odsud využijeme pouze beletristické texty z kategorie „román“, jako ověření, zda jsou data v malém korpusu InterCorp vypovídající.[30] Rozsah a obsah korpusů znázorňuje tabulka 2:[31]

[29] Synchronní korpusy jsou založeny na současných psaných textech z posledních několika desetiletí, zatímco diachronní korpusy pokrývají několik vývojových stádií daného jazyka (Kocek, Kopřivová, Kučera 2000 : 8).

[30] „Beletrií“ je myšlena umělecká próza, sem se řadí jak romány, tak povídky či novely. V InterCorpu kategorie „beletrie“ obsahuje většinou romány, což odpovídá kategorii román ve Frantextu, takže jsou data srovnatelná.

[31] Data pro InterCorp (Korpus InterCorp 2013)

Tabulka 2: **Rozsah a obsah jednotlivých použitých korpusů**[32]

	InterCorp	**Frantext**
Celkový počet slov[1]	867 287 000 slov	271 619 272 slov
Jazyk(y)	31 jazyků	francouzština
Synchronní/diachronní	synchronní	synchronní/diachronní
Složení	beletrie publicistika *acquis communautaire* debaty Evropský parlament	román eseje memoáry korespondence divadlo poezie cestopisy pamflety
Část korpusu využitá k analýze	česká a francouzská část InterCorpu	román
Počet slov v části korpusu využité k analýze	1 361 829 slov francouzská část 940 813 slov česká část	30 361 872 slov

II.1.3 Výběr textů a možné metodologické problémy

Hlavním zdrojem materiálů pro analýzu budou v této práci texty z InterCorpu, neboť zde díky českým a francouzským variantám textů bude možné provést kontrastivní analýzu, která umožní lépe pochopit fungování konektoru *en effet*. Frantext poslouží k ověření, do jaké míry je objemově malý InterCorp specifický a nakolik jsou data v něm reprezentativní (tabulka 2).

Práce bude srovnávat užití *en effet* v beletrii, publicistice, právních textech a řečnických projevech, nicméně šíře vybraných typů textů k analýze s sebou nese technická a metodologická omezení. Vzhledem k tomu, že v obou korpusech nejsou vždy zastoupeny stejné typy textů (např. ve Frantextu není publicistika, *acquis communautaire* ani přepisy projevů europoslanců), nemůže být mezikorpusové srovnání provedeno u všech typů textů, ale pouze v beletrii, která figuruje v InterCorpu i ve Frantextu.

Aby i přes nevyváženost korpusů byla analýza vypovídající, byla zvolená jednotná kritéria pro všechny studované texty doplněna o specifický postup pro každý z typů textů (viz níže). Jednotně bude analýza probíhat na vzorcích 200 výskytů každého analyzovaného adverbiálního sousloví v každém typu textu. Vzorky budou vybrány funkcí „náhodný výběr“ v programu Excel. Pokud nebude dostatečné množství vzorků z daného subkorpusu

[32] Velikost korpusu se uvádí v počtu slov (minimálně jeden alfabetický znak) nebo v počtu pozic (i čísla a interpunkční znaménka). Všechny hodnoty zde jsou uvedeny v počtu slov.

k dispozici, bude analýza provedena na všech dostupných výskytech. Celkové hodnoty pak budou pro srovnatelnost přepočítány na tzv. i.p.m. (*items per milion*, neboli jednotky na milion). Různé korpusy totiž bývají různě obsáhlé, a není tedy možné pracovat s tzv. absolutními výskyty hledaných slov, které poskytuje korpusový manažer.[33] Je nutné data převést na srovnatelnou hodnotu i.p.m., která uvádí počet hledaných výrazů na milion slov. Tímto způsobem se získá tzv. relativní výskyt, který umožňuje srovnávat data z různě velkých korpusů.

Problémem ve zkoumaných korpusech je též směr překladu, který lze bezpečně určit jen u beletrie a u řečnických projevů v Evropském parlamentu. U publicistiky ani u *acquis communautaire* to možné není. Pokud je totiž posuzován text, u kterého nelze určit, z kterého jazyka původně pochází, a text je například špatným překladem ze třetího jazyka, můžou být z nekvalitního překladu vyvozeny při analýze mylné závěry o zkoumaném jevu. Není to ale nepřekonatelnou překážkou, případné problematické případy mohou být komentovány, ale úplným vyloučením objemných dat, u kterých v korpusu nelze určit směr překladu, bychom se připravili o velké množství cenných použitelných informací.

Ke specifikům jednotlivých stylů bude přihlíženo následujícím způsobem:

Beletrie: Typy a pozice *en effet* nejprve analyzujeme na základě textů z InterCorpu. Následně budou ověřeny ve Frantextu (III.1., III.2.). K analýze v InterCorpu a Frantextu zvolíme zejména texty publikované po roce 1950 do současnosti, ale v InterCorpu budou zahrnuty i texty dřívější z důvodu jejich celkového malého počtu.[34] V InterCorpu k analýze použijeme 32 francouzských a 13 českých beletristických děl (s výše popsanými žánrovými výjimkami) a jejich překlady, ve Frantextu 337 děl. Je nutné vzít v úvahu, že výsledky z InterCorpu mohou být zkresleny omezeným počtem dostupných titulů, někteří autoři totiž užívají určitých výrazů více než jiní, nebo osobou překladatele a jeho idiolektem. České texty do francouzštiny překládalo 15 různých překladatelů, francouzské do češtiny 23 překladatelů.[35]

---

[33] Absolutní výskyt je počet všech hledaných výrazů přítomných v daném korpusu. Relativní výskyt je absolutní výskyt přepočítaný na počet slov na milion. Lze ho získat vzorcem *absolutní výskyt/počet slov v korpusu * 1 000 000.* U vzorků 200 výskytů musí být zohledněno specifickým koeficientem, kolik absolutních výskytů nad rámec 200 výskytů je v korpusu k dispozici (viz III.1. a tabulka 3 v příloze).

[34] Saint-Exupéry 1942: *Malý Princ*; Saint-Exupéry 1946: *Dopis rukojmímu*; Verne 1883: *Cesta kolem světa za osmdesát dní*.

[35] Na některých textech spolupracovalo více překladatelů, takže je počet překladatelů vyšší než počet překládaných děl.

Texty publicistické: *En effet* analyzujeme na korpusech InterCorpu Syndicate a PressEurope, které shromažďují novinové články a komentáře s vícejazyčných publicistických serverů. Nelze zde určit směr překladu ani původ textu. Může tedy jít o zprávy původně psané jiným jazykem než francouzsky či česky.

Právně-administrativní texty: Zde použijeme data z *acquis communautaire* EU z InterCorpu, která jsou psána specifickým „euro“ jazykem. Bude přínosné zjistit, jakou roli zde *en effet* hraje, neboť to může poskytnout příklad, jak *en effet* funguje v právním jazykovém stylu. Ani zde však nelze určit směr překladu.

Projevy z Evropského parlamentu: Materiály se vyskytují pouze v InterCorpu (korpus EuroParl). Nejedná se o pravý mluvený text, protože projevy politiků bývají předpřipravené, a tudíž se zde nevyskytuje spontánní užití *en effet*. Analýza *en effet* ve spontánní mluvené řeči ale není cílem práce. Materiál bude přínosný, neboť může poukázat na specifika užití *en effet* v politických projevech. Tento typ textů má silnou argumentativní funkci a bude zajímavé sledovat, zda se to odrazí i na funkci užitých *en effet*. K dispozici jsou zápisy jednání z Evropského parlamentu mezi lety 2007-2011. Směr překladu zde určit lze, takže můžeme vycházet z projevů francouzských rodilých mluvčích.

II.2 Analyzované funkční jazykové styly

Jednotlivé typy analyzovaných textů mají různé funkční styly.[36] Aby bylo zřejmé, v čem se uvedené funkční styly liší, jaké jsou jejich cíle a prostředky a jakým způsobem interpretovat případné rozdíly v užití *en effet*, je potřeba je krátce charakterizovat.

Styl umělecké literatury, kam spadá i beletrie, zahrnuje širokou škálu žánrů, avšak všem uměleckým textům je společná estetická funkce prolínající se s funkcí komunikační. Estetická funkce představuje záměr autora formulovat výpověď tak, aby působila na představivost a city čtenáře (Čechová et al. 2003: 258). Umělecký text má také sdělnou funkci, která nese význam díla. Přes určité společné rysy se styl liší autor od autora (Čechová et al. 2003: 286).

Styl publicistický je mnohotvárná kategorie. Řadí se do něj žurnalistika, jejíž primární cíl je informovat, a publicistika, která navíc komentuje, analyzuje a přesvědčuje. Pro styl publicistický je tedy charakteristických několik funkcí: informativní, komunikační a persvazivní (Čechová et al. 2003: 207). Cílem je tudíž informovat a/nebo přesvědčit adresáty. Uplatňují se zde prvky specificky publicistické, ale i odborného a uměleckého stylu. V důsledku přesvědčovací funkce zde argumentace hraje výraznější roli. Nejpatrnější je

[36] Viz úvod.

v publicistickém stylu analytickém, méně ve stylu zpravodajském (Čechová et al. 2003: 225-230). Přes rozdíly v rámci publicistického stylu bude práce analyzovat kategorii dohromady, protože v korpusovém materiálu není možné jednotlivé podstyly odlišit.

Administrativní styl, pod který se řadí styl administrativně-právní, úřední a normativní má primární funkci řídící, regulativní a sdělovací. Vyznačuje se svou formální dokonalostí, věcností, výstižností, objektivností a užívá specifickou terminologii (Čechová et al. 2003: 197).

Styl veřejného projevu se vymyká ostatním analyzovaným kategoriím, neboť se jedná o styl mluvený, na druhou stranu ale připravený, takže se nachází na pomezí mluveného a psaného. Kontakt s adresátem je bezprostřední a funkce zpravidla přesvědčovací. Snaha řečníka je svým vystoupením ovlivnit názory adresátů, argumentace tedy hraje důležitou roli (Čechová et al. 2003: 245-247). Ačkoli existují různé typy veřejných projevů, tato práce se zaměří na projevy politické, jejichž nedílnou součástí argumentace je. U textů z Evropského parlamentu je pravděpodobné, že pro záznam poskytnutý veřejnosti jsou texty posteditovány. To ale není překážkou, neboť důležitá je převažující funkce projevů.

Dá se předpokládat, že stylu textu je přizpůsoben i výběr jazykových prostředků, a tedy i typ *en effet*. Domníváme se proto, že nejvyšší frekvence argumentativních konektorů *en effet* bude v projevech z Evropského parlamentu a v publicistice, neboť charakteristickým rysem stylů těchto dvou typů textů je argumentace. Může převažovat i v *acquis communautaire*, kde bývají zdůvodněna právní rozhodnutí. Dá se také očekávat, že *en effet* potvrzující se bude nejčastěji objevovat v beletrii, která je méně argumentativní a *en effet* zde bude mít spíše roli hodnotící a potvrzující.

Funkci *en effet* zřejmě budou odrážet i české ekvivalenty. Lze se domnívat, že u více argumentativních stylů jako publicistika či v mluvené projevy budou převládat české ekvivalenty argumentativní (*totiž, neboť* atd.) a u méně argumentativních stylů, např. v beletrii, ekvivalenty potvrzující (*opravdu, skutečně* atd.).

II.3 Kontrastivní analýza – metodologie

Jak ale přesně uchopit analýzu tohoto rozsáhlého materiálu? Budeme aplikovat dva postupy. Jednak použijeme tzv. „dvousměrnou analýzu“ (*bidirectional analysis*), která je součástí kontrastivní analýzy, jednak aplikujeme analýzu faktorů, které mohou naznačit typ *en effet* přímo ve francouzském zdroji. Zohledníme i makrofaktor textu.

Metoda kontrastivní analýzy, někdy též nazývaná metoda komparativní či konfrontační, zkoumá podobnosti a rozdíly mezi dvěma a více jazyky (Krzeszowski 1990: 11;

Šabršula 1990: 31). Právě podobnosti (a rozdíly) mezi francouzštinou a češtinou nám pomohou v identifikaci typů *en effet*. Čeština ale bude mít spíše doplňující funkci. Pro tento typ bádání je nejvhodnější dvousměrná analýza aplikovaná v korpusových studiích. Sestává ze tří kroků:

1) gramatický a sémantický popis studovaného jazykového jevu v jazyce 1 (zde francouzština)
2) vygenerování a zkoumání ekvivalentů jevu jazyka 1 v jazyce 2 (zde čeština)
3) zpětné zadání výsledků z jazyka 2 do korpusu a prozkoumání jeho ekvivalentů v jazyce 1, přičemž konečné výsledky jsou porovnány s počátečními

(Malá 2012: 1)

Jak zmiňuje Malá, klíčový je v tomto přístupu předpoklad, že významově a funkčně odpovídající si protějšky v obou jazycích budou vykazovat i významově a funkčně odpovídající si překlady. Dvousměrná analýza umožňuje za pomoci jazyka 2 nalézt významové a funkční ekvivalenty určitého jevu v jazyce 1. Umožňuje také použít překladové ekvivalenty jazyka 2 jako tzv. „*markery*“, neboli indikátory určité funkce v jazyku 1. Z toho vyplývá, že překladový ekvivalent výrazu jazyka 1 v jazyce 2 může být použit jako kritérium pro identifikaci funkce výrazu jazyka 1. Tento přístup spoléhá na to, že překladatelé správně identifikovali význam a funkci překládaných výrazů. Ačkoliv se tento předpoklad může zdát nedostatečně věrohodný, na koho jiného se spoléhat než na překladatele, kteří jsou jakožto rodilí mluvčí referenti o významech a interpretaci cizího jazyka? Jejich úsudek, zkušenosti a znalosti jazyka se promítají do volby překladových ekvivalentů. V InterCorpu v beletrii, na které bude dvousměrná analýza provedena, jsou překlady zkušených a kvalitních překladatelů. Proto je možné považovat ekvivalenty jazyka 2 za indikátory významu a funkce jazyka 1 (Malá 2012: 2).

Aplikováno na analýzu *en effet* to znamená, že na základě původních francouzských textů v paralelním korpusu nejprve zaznamenáme české překlady *en effet*. Ty pak zadáme do původních českých textů a zaznamenáme jejich překlady do francouzštiny. Ty ukážou funkční a významové ekvivalenty *en effet* ve francouzštině, což umožní specifikovat významový a funkční rozsah *en effet*.

České ekvivalenty *en effet* také použijeme jako jedno z kritérií – *marker* – pro určování typu *en effet* v textu. Např.:

En effet jako argumentativní konektor:

(20) - *Il y avait dans ce procédé une forme de torture:* ***en effet****, quand elle interrompait un disque, de préférence au milieu d'une chanson, on*

reprenait espoir, on se disait qu'elle avait peut-être enfin remarqué l'indigence de ces décilbeles.

- Tento postup byl jakousi formou mučení: když ***totiž*** *nějakou nahrávku přerušila, nejraději uprostřed, doufali jste, říkali jste si, že konečně pochopila ubohost těch decibelů.*

(Nothomb 2003: *Antikrista*, přel. J. Fialová)

En effet jako potvrzující příslovce:

(21) *- Elle avait hasardé un œil suspicieux sur le manuel de français que j'avais tout juste eu le temps d'ouvrir par-dessus ce que je lisais* ***en effet*** *[…]*

- Vrhla podezřívavý pohled na učebnici francouzštiny, kterou jsem měla jen taktak čas otevřít přes knihu, co jsem četla ***doopravdy*** *[…].*

(Laurens 2003: *Láska, román,* přel. A. Pfimpflová)

Na materiálech z jednojazyčného korpusu Frantext ověříme informace získané v InterCorpu, a to analýzou typů *en effet* v kvantitativně bohatším jednojazyčném korpusu, aby byl omezen vliv rozsahu korpusu menšího.

Při analýzách bude striktně dodržováno oddělení typů textů a tam, kde to bude možné, i směr překladu. Je nutné zmínit, že v centru našeho bádání je *en effet*, takže mu bude věnován větší prostor než *effectivement* a *en fait*, které jsou pouze referenční. Jejich srovnání s užíváním *en effet* má poukázat na specifičnost *en effet*.

II.4 Kritéria pro určení typu en effet *a klasifikaci dat*

Abychom mohli rozlišit, o který typ *en effet* se v textu jedná, použijeme následující kritéria:

1) Primární kritérium: test aplikace Peškových specifikačních instrukcí a) „Považuj *Q* za dodatečné vysvětlení mého nároku na tvrzení P“ (argumentativní funkce) b) „Chápej, že *Q* odpovídá skutečnosti“ (potvrzující funkce), viz I.3.1.1 a I.3.1.2.;
2) Sekundární kritérium: pokud je vztah mezi výpověďmi spojovanými *en effet* „argument-závěr“, pak se jedná o argumentativní *en effet*;
3) Nahraditelnost *en effet* buď argumentativním *car* (funkce zkoumaného slova bude argumentativní), nebo příslovcem *réellement*, *en réalité* (potvrzující funkce);
4) Typ českého ekvivalentu (ten je ale problematický, protože ne vždy překlad koresponduje s typem *en effet*).

I při aplikaci těchto kritérií je nicméně v některých případech složité přesně určit o jaký typ *en effet* se jedná. Buď může být problém chybějící textový kontext v korpusech, nebo není možné přesně rozlišit typ *en effet*.

Výše uvedená kritéria nám umožní určit typ *en effet* (sémantický faktor), který pak budeme pozorovat v interakci s jinými faktory - jak, jestli a nakolik spolu souvisí. To nám umožní upřesnit funkce a vlastnosti *en effet*. Sledované faktory tedy jsou:

1) **sémantický faktor** (typ *en effet a instrukce, kterou v sobě nese* – argumentativní konektor/potvrzující příslovce)
2) **frekvenční faktor** (okurenční analýza, neboli četnost výskytu)
3) **syntakticko-distribuční faktor** (pozice *en effet* ve větě)
4) **význam v češtině**

Poté bude vyhodnoceno, nakolik výsledky korelují s jednotlivými typy textů.

V této kapitole byly položeny metodologické a teoretické základy ke kontrastivní korpusové analýze materiálů z korpusů InterCorp a Frantext, byly vysvětleny potenciální metodologické problémy a byla nastavena kritéria pro třízení dat získaných z korpusů. Nyní bude představena samotná analýza fungování příslovečného sousloví *en effet*.

III Analýza

V této části práce bude představena analýza korpusových materiálů z InterCorpu a z Frantextu. Cílem kapitoly je ověřit hypotézy o vztahu pozice *en effet*, jeho frekvence, jeho typu a typu textu, ve kterém je užito, aby bylo možné identifikovat jeho specifické funkce. Za tímto účelem bude brán v potaz i český překlad. Ověříme také, nakolik české překladové ekvivalenty *en effet* v InterCorpu odpovídají tvrzením českých a francouzských gramatik a slovníků. Aby vynikla odlišnost *en effet*, budou zkoumané faktory částečně testovány i na *effectivement* a *en fait*. Jejich překlady, výskyty a funkce pak budou s *en effet* srovnány.

V této kapitole bude užíváno slovo „konektor“ pro označení argumentativních variant *en effet*, *effectivement* a *en fait*, „potvrzující výraz“ či „příslovce“ pro funkci potvrzující a „adverbiální sousloví“ bude výraz souhrnný.

Nejprve bude provedena frekvenční analýza *en effet* v beletrii, publicistice, *acquis communautaire* a projevech z Evropského parlamentu, dále bude analyzován faktor pozice *en effet* ve větě a jeho vliv na typ a význam *en effet*. Kapitola se poté zaměří na porovnání *en effet* s jeho českými ekvivalenty, následně pojedná o francouzských překladech českých ekvivalentů *en effet* a nakonec bude *en effet* porovnáno *effectivement* a *en fait*.

III.1 Frekvence výskytů en effet *v jednotlivých typech textů*

Kritérium frekvence výskytu slova v korpusech informuje o četnosti výskytu tohoto slova v souboru korpusových textů. Jelikož byla analýza provedena na různě velkých korpusech, byly hodnoty pro srovnatelnost převedeny na společnou hodnotu i.p.m. Byly zkoumány různě objemné subkorpusy v rámci InterCorpu a subkorpus z oblasti beletrie z Frantextu. V příloze je k nahlédnutí tabulka 3 s přepočtovými koeficienty.[37] Protože je InterCorp malým korpusem, bylo třeba ověřit, alespoň na příkladu beletrie, nakolik je výskyt *en effet* ovlivněn složením textů v InterCorpu. Výskyty jednotlivých příslovečných sousloví figurují v tabulce 4.

Srovnáme-li relativní hodnoty v subkorpusu beletrie ve Frantextu a v InterCorpu, je zřejmé, že InterCorp informace o výskytu *en effet* v beletrii zkresluje, neboť hodnoty z InterCorpu více než dvojnásobně převyšují hodnoty z Frantextu. To stejné platí pro beletristické výskyty *effectivement* a *en fait*, jak zmíníme níže..

[37] Podle těch byly vypočítány všechny hodnoty ve všech srovnávacích tabulkách. Tím, že byly vždy studovány vzorky 200 výskytů daných slov z různě velkých korpusů, musely být všechny hodnoty přepočítány vůči koeficientu vyplývajícího z počtu jejich výskytů (viz tabulka 3).

Podíváme-li se v rámci InterCorpu na relativní výskyty *en effet* napříč jednotlivými typy textů, je v důsledku výrazných rozdílů mezi nimi patrné, že typ textu významně ovlivňuje četnost výskytu *en effet*. Totožný trend pozorujeme i u *effectivement* a *en fait*.

Tabulka 4. **Absolutní a relativní výskyty *en effet, effectivement* a *en fait* ve Frantextu a InterCorpu v i.p.m.**[38]

Typ textu	Beletrie		Beletrie		Publicistika		Acquis		Evropský parlament	
Zdroj	Frantext		Intercorp							
Počet slov	30 361 872		1 361 829		5 589 315		27 351 629		345 607	
Výskyt	absol.	i.p.m.	absol.	i.p.m.	absol.	i.p.m.	absol.	i.p.m.	absol.	i.p.m.
en effet	2588	**85, 24**	247	**181,38**	1640	**293,42**	2053	**75,06**	215	**622,1**
effectivement	425	**14**	35	**25,71**	287	**51,35**	2622	**95,87**	79	**228,59**
en fait	1178	**38, 8**	176	**129,24**	1386	**247,98**	800	**29,25**	50	**144,68**

Pro důkladné prozkoumání role *en effet* je tedy klíčové analyzovat jednotlivé typy textů zvlášť. Patrné jsou také vzájemné rozdíly v četnosti výskytů mezi *en effet*, *effectivement* a *en fait*. Na základě tabulky 4 můžeme srovnat InterCorp s Frantextem a posoudit specifičnost InterCorpu.

III.1.1 Specifika beletrie v InterCorpu

Výrazný rozdíl v relativních frekvencích *en effet* mezi Frantextem a InterCoropem se dá vysvětlit rozdílem ve velikosti korpusů. Frantext obsahuje 4516 francouzských knih, zatímco InterCorp pouhých 32. Ve Frantextu navíc knihy spadají do kategorie román, kdežto v InterCorpu figuruje v kategorii „beletrie“ i populárně naučná literatura (Duby 1995: *Vznešené paní z 12. století*), komiks (Gosciny: pět knih o Asterixovi) nebo literatura pro děti (Mizra 2010*:Marco Polo*; Davidson 2002*: Po stopách Alexandra Velikého*). Tyto typy textů mají jiné rysy než beletrie. Populárně naučná literatura[39] v případě Duby má společné rysy s odborným textem, více prezentuje fakta a vysvětluje, takže lze předpokládat, že bude užívat i více argumentativních konektorů (a *en effet*) než např. román. V komiksu jsou zase často přítomna zvolání a dialogy, čemuž odpovídá potvrzující *en effet*.

[38] V případě projevů europoslanců nebylo v InterCorpu možné dopočítat přesný počet výskytů *en effet* atd. přepočítaný na slova (InterCorp uvádí údaje v pozicích, ne ve slovech), proto se vycházelo z poměru „slova/pozice“ u ostatních typů textů. Počet slov činil asi 85 % pozic. Pozice ze subkorpusu EuroParl byly přepočítany v tomto poměru a jsou tedy přibližné.

[39] Funkční styl odborný je věcný, přesný, zřetelně podává informace a vysvětluje. Styl populárně naučný je od něho odvozen, takže má také faktický ráz a prvky stylu odborného (Čechová 2003:117).

Podle tabulky 5 v příloze se největší frekvence výskytů *en effet* vyskytuje skutečně u Duby (792 i.p.m.), u níž je *en effet* desetkrát častější než je průměr u subkorpusu beletrie z Frantextu. Podobně je tomu i u Julese Verna (*Cesta kolem světa za osmdesát dní,* 790 i.p.m.) nebo u Gosciniho (Asterix u Helvétů, 500, i.p.m.). *Slova* Jeana-Paula Sartra (85 i.p.m.) jsou autobiografie a *Zápisníky* Alberta Camuse (166 i.p.m.) eseje. Frantextovému průměru výskytů *en effet* odpovídá v InterCorpu pouze šest titulů.

Oproti Frantextu průměr v InterCorpu výrazně překračují též výskyty *effectivement* (dvojnásobně) a *en fait* (čtyřnásobně). Podle tabulek 6 a 7 v příloze, které ukazují výskyt *effectivement* a *en effet* v jednotlivých textech, lze říci, že nadreprezentovanost je trendem v celém subkorpusu francouzské beletrie v InterCorpu.

Přes rozdíly mezi Frantextem a InterCorpem se ale dá předpokládat, že i data z InterCorpu týkající se užití *en effet* v beletrii budou vypovídající. V obou korpusech se pracuje s originálními texty francouzské beletrie, přičemž knih lišících se žánrů je jen několik. Jejich specifika budou brána při analýze v potaz.

III.1.2 Frekvence *en effet* v jednotlivých typech textů

En effet je nejčetnější ze všech tří srovnávaných adverbiálních sousloví, jeho hodnoty i.p.m. jsou nejvyšší napříč různými typy textů, s výjimkou *acquis communautaire*. Druhým nejpočetnějším je *en fait* a nejméně častým *effectivement*. Celková četnost výskytů *en fait* je ale částečně zkreslující, neboť do výskytů je počítána i slovesná konstrukce „en fait“, která je formálně, ale ne funkčně, shodná s adverbiálním souslovím (22).[40] Celkový počet *en fait* relevantních pro tuto práci je tedy ve skutečnosti nižší (viz III.1.3.3.).

V distribuci *en effet* v jednotlivých typech textů jsou též výrazné rozdíly. Nejvíce je *en effet* zastoupeno v řečnických projevech z Evropského parlamentu (622 i.p.m.) a v publicistice (293 i.p.m.). To koresponduje s jejich styly, protože oba typy textů odůvodňují a přesvědčují, *en effet* by zde tedy mělo své opodstatnění. Nejméně výskytů *en effet* je v beletrii (181 i.p.m.) a v *acquis communautaire* (75 i.p.m.), což naznačuje, že jejich styly mají jiné potřeby, než jaké zprostředkovávají oba typy *en effet*, nebo je vyjadřují jinak.

Práce ověří, zda mají rozdíly v počtech užitých *en effet* pouze kvantitativní charakter nebo též korelují s užitím různých typů *en effet*.

---

[40] (22) *- Et elle **en fait** une sarabande , la poupée.*
- A přitom tančí jako blázen . **0**
(Sarn 2002: *Nepláče, zpívá*, přel. A. Prošková)

III.1.3 Argumentativní a potvrzující *en effet*

Základními identifikovanými typy *en effet* zde budou typ argumentativní a typ potvrzující (I.3.1.). Argumentativní typ *en effet* odpovídá argumentativnímu konektoru (20).[41] Pod *en effet* potvrzující bude řazeno více případů. Jednak *en effet* s funkcí afirmace (1), jednak příslovce ve smyslu *réellement* (21). K rozpoznání typu *en effet* slouží kritéria z části II.4.

Stejné rysy jako *en effet* sdílí i *effectivement* a z části *en fait*, které nacházíme v analogických funkcích, pouze s odlišnou frekvencí výskytu.

III.1.3.1 Frekvence argumentativního a potvrzujícího en effet *v různých typech textů*

V analyzovaných typech textů se vyskytují různá množství argumentativních a potvrzujících *en effet*. Na rozdíly poukazuje tabulka 8.

Tabulka 8: **Sumář výskytů *en effet* v různých hodnotách (absolutní, i.p.m., procenta)**

Absolutní výskyty ve zkoumaném vzorku					Relativní hodnoty (i.p.m.) - ve všech textech				
Typ textu	beletrie	publicistika	acquis	Evropský parlament	Typ textu	beletrie	publicistika	acquis	Evropský parlament
Argumentativní	82	111	148	89	Argumentativní	74,67	162,85	55,58	278,12
Potvrzující	117	89	51	107	Potvrzující	106,54	130,58	19,15	334,37
Irelevantní					Irelevantní	0	0	0	0
Špatně zarovnáno	1	0	1	4	Špatně zarovnáno	0,92	0	0,38	12,5
Celkem %	200	200	200	200	Celkem %	182,13	293,43	75,11	624,99
Procentuální podíl typu en effet na zkoumaném vzorku					**Procentuální podíl relativních hodnot ze všech textů**				
Typ textu	beletrie	publicistika	acquis	Evropský parlament	Typ textu	beletrie	publicistika	acquis	Evropský parlament
Argumentativní	41	55,5	74	44,5	Argumentativní	41	55,5	74	44,5
Potvrzující	58,5	44,5	25,5	53,5	Potvrzující	58,5	44,51	25,5	53,51
Irelevantní	0	0	0	0	Irelevantní	0	0	0	0
Špatně zarovnáno	0,5	0	0,5	2	Špatně zarovnáno	0,51	0	0,51	2,01
Celkem %	100	100	100	100	Celkem %	100	100	100	100

Data ukazují, že nejvíce argumentativních konektorů se vyskytuje v projevech z Evropského parlamentu (278 i.p.m.), v publicistice (163 i.p.m.), výrazně méně v beletrii (75 i.p.m.) a nejméně v *acquis communautaire* (56 i.p.m.). Stejné pořadí platí i u potvrzujícího *en effet*.

Důležitý je též poměr mezi argumentativními a potvrzujícími *en effet* v rámci jednotlivých typů textů. U beletrie převažuje *en effet* potvrzující zhruba v 60 % a u Evropského parlamentu v 54 %. Naopak v publicistice se častěji vyskytuje *en effet* argumentativní, a to v 55 % případů, stejně jako v *acquis communautaire*, kde převažuje v 74 % případů. Lze interpretovat, že v *acquis communautaire* slouží *en effet* k uvedení sdělovaných informací do vzájemného vztahu spíše než ke zdůrazňování prostřednictvím *en effet* potvrzujícího (26). Celkově nízký počet výskytů ale ukazuje, že

[41] Čísla odkazují na buď již zmíněné příklady nebo příklady dále v textu.

en effet není v *acquis* tak časté. Publicistika zase hájí stanovisko článků a vysvětluje souvislosti, což by odpovídalo vysokému výskytu argumentativního *en effet* (30). V beletrii se dá nižší počet argumentativního *en effet* vysvětlit užitým stylem uměleckým, kde má *en effet* spíše hodnotu příslovce hodnotícího situaci (21) nebo funguje jako odpověď v dialogu (37). Trend potvrzují i data z Frantextu (tabulka 9 v příloze). Vysoké hodnoty obou typů *en effet* v projevech v Evropském parlamentu zase naznačují, že ve stylu veřejného projevu, zejména v politickém projevu, je velice důležitá jak argumentace (23),[42] tak zdůrazňování řečeného a reformulace (28).

Pro srovnání identifikujeme argumentativní a potvrzující výskyty typy i u *effectivement* a *en fait*.

III.1.3.2 Argumentativní a potvrzující effectivement v různých typech textů

Effectivement má v InterCorpu (tabulka 10) i ve Frantextu (tabulka 9 v příloze) výrazně nižší výskyt než *en effet*, nakolik si ale funkčně odpovídají?

Tabulka 10: **Sumář výskytů *effectivement* v různých hodnotách**

Absolutní výskyty ve zkoumaném vzorku					Relativní hodnoty (i.p.m.) - ve všech textech				
Typ textu	beletrie	publicistika	acquis	Evropský parlament	Typ textu	beletrie	publicistika	acquis	Evropský parlament
Argumentativní		34	2	5	Argumentativní	0	8,76	0,96	14,47
Potvrzující	35	165	198	73	Potvrzující	25,71	42,51	94,91	211,23
Irelevantní					Irelevantní	0	0	0	0
Spatně zarovnáno		1		1	Spatně zarovnáno	0	0,26	0	2,9
Celkem %	35	200	200	79	Celkem %	25,71	51,53	95,87	228,6
Procentuální podíl typu effectivement na zkoumaném vzorku					**Procentuální podíl relativních hodnot ze všech textů**				
Typ textu	beletrie	publicistika	acquis	Evropský parlament	Typ textu	beletrie	publicistika	acquis	Evropský parlament
Argumentativní	0	17	1	6,33	Argumentativní	0	17	1	6,32
Potvrzující	100	82,5	99	92,41	Potvrzující	100	82,5	99	92,41
Irelevantní	0	0	0	0	Irelevantní	0	0	0	0
Spatně zarovnáno	0	0,5	0	1,26	Spatně zarovnáno	0	0,5	0	1,27
Celkem %	100	100	100	100	Celkem %	100	100	100	100

Data ukazují, že argumentativních *effectivement* je jednoznačně méně než *effectivement* potvrzujících. V rámci beletrie v 93%-100% (Frantext i InterCorp) případů

[42] **Příklad argumentativního *en effet* v politickém projevu:**

(23) - *La libéralisation trop rapide de ce secteur pourrait en outre comporter de grands risques, en particulier pour la sécurité des personnes.* ***En effet****, dans la mesure où les pièces détachées sont fabriquées en dehors de toute responsabilité des constructeurs automobiles, rien ne garantit a priori la conformité des pièces de rechange ni leur qualité.*

- Příliš rychlá liberalizace tohoto odvětví by mohla také znamenat velká rizika , zejména pokud jde o bezpečnost. Pokud ***totiž*** *ztratí výrobci odpovědnost nad výrobou náhradních dílů, nic a priori nezajistí, že se budou shodovat se specifikacemi a že bude jejich kvalita dostatečně vysoká.* (EuroParl)

převažuje potvrzující funkce, která poměrem 99% převažuje i v *acquis communautaire*, v 92% převládá v Evropském parlamentu a v 83% je přítomna v publicistice (23).[43]

Je možné tvrdit, že *effectivement* má nesrovnatelně slabší argumentativní potenciál než en *effet*. Případ *en fait* je jiný.

III.1.3.3 Argumentativní a potvrzující en fait *v různých typech textů*

En fait má v InterCorpu (tabulka 11) i ve Frantextu (tabulka 9) podstatně silnější zastoupení výskytů než *effectivement*, ale zároveň má více funkcí, je tedy nutné zjistit, nakolik se s *en effet* skutečně překrývá.

Tabulka 11: **Sumář výskytů *en fait* v různých hodnotách**

Absolutní výskyty ve zkoumaném vzorku					Relativní hodnoty (i.p.m.) - ve všech textech				
Typ textu	beletrie	publicistika	acquis	Evropský parlament	Typ textu	beletrie	publicistika	acquis	Evropský parlament
Argumentativní	19	45	20	7	Argumentativní	13,96	55,8	2,93	20,26
Potvrzující	105	115	89	38	Potvrzující	77,11	142,59	13,02	109,96
Irelevantní	50	35	82	1	Irelevantní	36,72	43,4	12	2,9
Spatně zarovnáno	2	5	9	4	Spatně zarovnáno	1,47	6,2	1,32	11,58
celkem	176	200	200	50	celkem	129,26	247,99	29,27	144,7
Procentuální podíl typu en effet na zkoumaném vzorku					**Procentuální podíl relativních hodnot ze všech textů**				
Typ textu	beletrie	publicistika	acquis	Evropský parlament	Typ textu	beletrie	publicistika	acquis	Evropský parlament
Argumentativní	10,8	22,5	10	14	Argumentativní	10,79	22,48	10	13,98
Potvrzující	59,66	57,5	44,5	76	Potvrzující	59,66	57,5	44,49	76
Irelevantní	28,41	17,5	41	2	Irelevantní	28,41	17,51	41	2,01
Spatně zarovnáno	1,13	2,5	4,5	8	Spatně zarovnáno	1,14	2,51	4,51	8,01
celkem	100	100	100	100	celkem	100	100	100	100

V případě *en fait* nacházíme kromě funkce argumentativní a potvrzující také funkci kontra-argumentativní, která přibližuje *en fait* ke spojce *mais*, ta je zařazena v řádku „Irelevantní“ a představuje mezi 0,5% až 41% výskytů. Na rozdíl od *en effet* je *en fait* nejvíce přítomno v publicistice a ve všech čtyřech typech textů u něj převažuje funkce potvrzující.

[43] **Příklad argumentativního *effectivement*:**

(23) - *En ce qui concerne l'armement atomique, le monde a de bonnes raisons d' être bien moins tolérant à l' égard de la Corée du Nord et de l' Iran et de ne pas les traiter à égalité avec l' Inde, contrairement à ce qu'ils réclament.* ***Effectivement****, la proposition d'accord USA-Inde présente un risque, celui d' inciter la Corée du Nord ou l'Iran à penser que c' est seulement une question de temps jusqu'à ce que le monde accepte qu'ils se dotent de l'arme nucléaire.*

- *Svět má dobrý důvod být mnohem méně tolerantní k počínání Severní Koreje nebo Íránu v oblasti jaderných zbraní a odmítnout jejich výzvy, aby s nimi bylo zacházeno stejně jako s Indií. Obsahuje-**li** navrhovaná americko-indická dohoda nějaké riziko, pak je to možnost, že by Severní Korea nebo Írán mohly dospět k závěru, že je jen otázkou času, než svět začne jejich jaderný status akceptovat.* (SYNDICATE)

Nižší zastoupení argumentativní funkce než u *en effet* je způsobeno již zmiňovanou funkcí kontra-argumentativní (24).[44]

Nyní bude ověřeno, jaké pozice ve větě zaujímají jednotlivé typy *en effet* ve zkoumaných typech textů a zdali mezi pozicí a argumentativní či potvrzující funkcí existuje vztah.

III.2 Pozice en effet *v textu a její vliv na funkci* en effet

Díky své adverbiální povaze je *en effet* ve větné struktuře velice mobilní a může se tedy vyskytovat ve všech pozicích věty, pokud se nachází v její rematické části. To, jak na sobě závisí pozice a typ *en effet* analyzujeme z perspektivy jednotlivých typů textů. Zkoumáme sedm základních pozic navržených pro tuto práci, a sice:[45]

- počáteční pozice (P)
- spojka v počáteční pozici následována čárkou a *en effet* (B)
- *en effet* po dvojtečce (D)
- *en effet* ve středové pozici bez oddělení čárkami (V)
- *en effet* ve středové pozici oddělené čárkami (Č)
- *en effet* odpověď (O)
- koncové *en effet* (K)

Z prostorových důvodů se příklady z korpusů v poznámkách pod čarou.

III.2.1 *En effet* v počáteční pozici ve větě

Počáteční pozice *en effet* je ve všech typech textů, kromě projevů z Evropského parlamentu, nejčastější pozicí. Konkuruje jí ale pozice „V“ v kombinaci s pozicí „Č“, které mohou být za určitých okolností považovány za jednu kategorii (III.3.4.). Četnost výskytů *en effet* v i.p.m. v jednotlivých pozicích a typech textů v InterCorpu je uvedena v tabulce 12. Data z Frantextu jsou v tabulce 13 v příloze.

---

[44] **Příklad *en fait* s funkcí kontra-argumentativní.**

(24) - *Ce qui attire beaucoup de gens vers le roman c'est qu' apparemment c'est un genre qui n'a pas*
de style. En fait il exige le style le plus difficile, celui qui se soumet tout entier à l'objet.

- *Román přitahuje mnoho lidí proto , že jde zdánlivě o žánr, který postrádá styl. Ve skutečnosti román vyžaduje styl nejobtížnější, takový, který se cele podřídí námětu.* (Camus 1942: *Zápisníky II*., přel. V. Dufková, J. Mlejnek)

[45] Navržení jednotlivých typů bylo inspirováno klasifikací Nazarenko (2000: 82-83), Peška (2011: 287), Danjou-Flaux (1980: 111-139) a Forsgrena (2009: 55-57).

Tabulka 12: **InterCorp: distribuce *en effet* v jednotlivých pozicích a ve všech zkoumaných typech textů (i.p.m.)**

Typ textu	Typ en effet	Pozice en effet ve větě								Celkem
		P	B	D	V	C	O	K	Jiné	
Beletrie	Argumentativní	30,96	0	2,74	22,77	17,31	0	0,92	0	74,7
	Neargumentativní	21,86	15,48	0	25,5	17,31	13,66	12,75	0	106,56
	Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0,92	0,92
	Celkem	52,82	15,48	2,74	48,27	34,62	13,66	13,67	0,92	182,18
Publi-cistika	Argumentativní	102,7	0	2,94	51,35	5,87	0	0	0	162,86
	Neargumentativní	73,36	0	0	48,42	8,81	0	0	0	130,59
	Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Celkem	176,06	0	2,94	99,77	14,68	0	0	0	293,45
Acquis	Argumentativní	41,31	0	0,76	12,4	1,13	0	0	0	55,6
	Neargumentativní	6,01	0	0	9,77	3,38	0	0	0	19,16
	Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0,38	0,38
	Celkem	47,32	0	0,76	22,17	4,51	0	0	0,38	75,14
Evrop-ský parla-ment	Argumentativní	143,75	0	3,13	109,38	21,88	0	0	0	278,14
	Neargumentativní	65,63	0	0	162,5	106,25	0	0	0	334,38
	Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	12,5	12,5
	Celkem	209,38	0	3,13	271,88	128,13	0	0	12,5	625,02

V pozici P převládá ve všech čtyřech typech textů argumentativní *en effet*. Ve Frantextu u beletrie ale převládá *en effet* potvrzující (tabulka 13 v příloze).[46] V InterCorpu je poměr argumentativního a potvrzujícího *en effet* nejvyrovnanější v případě beletrie. V ostatních typech textů výrazně převažuje *en effet* argumentativní, v případě projevů europoslanců více než dvojnásobně.

Věta, kterou uvádí argumentativní *en effet*, přináší ve všech případech vysvětlení věty předcházející a přináší o ni novou informaci, jak ukazují příklady (25; 26).[47] V publicistice, v *acquis communautaire* a v projevech v Evropském parlamentu je argumentativní *en effet* důležité pro účinnou argumentaci, protože všechny tři typy textů musí podávat argumenty pro

[46] En effet v pozici *P* se v beletrii ve Frantextu proporčně objevovalo o polovinu méně než v beletrii v InterCorpu.

[47] **Příklad argumentativního *en effet* v inicální pozici:**

(25) – *De quelles essences s'agissait-il? D'essences oubliées, inconnues, extraordinaires, miraculeuses qui ne se rencontrent plus sur la terre, et vous allez savoir pourquoi.* ***En effet*** *chacun de ces arbres avait ses fruits, et chaque sorte de fruit possédait une vertu magique particulière.*

- *Jaké to byly druhy? Zapomenuté, neznámé, podivuhodné, zázračné, s jakými se už na zemi nesetkáte, a hned se dovíte proč. Každý z těch stromů nesl* ***totiž*** *nějaké ovoce, a každý druh ovoce měl nějakou svou vlastní kouzelnou moc.*

(Tournier 1980: *Tetřev hlušec*, přel. V. Jamek)

(26) - *Pour ce qui est de l'éventail de produits, il est rappelé que les pays concernés ne produisent pas que des chaussures répondant aux critères de la mode éphémère et/ou bas de gamme.* ***En effet****, la RPC et le Viêt Nam produisent aussi des chaussures de marque de gamme moyenne et supérieure.*

- *Pokud jde o sortiment výrobků, je třeba připomenout, že v dotčených zemích se nevyrábí pouze rychle se měnící módní zboží a/nebo méně náročná obuv.* **0** *V Číně a Vietnamu se rovněž vyrábí značková obuv vyšší a střední třídy.* (*acquis*)

svá tvrzení, za účelem přesvědčení čtenářů, odůvodnění soudních rozhodnutí a přesvědčení jiných poslanců.

Na druhou stranu věta, která je v příkladech uvedená potvrzujícím *en effet*, jinými slovy reformuluje, co bylo řečeno, ale novou informaci nepřináší.[48] Jak princip funguje, vidíme na příkladu (27) z publicistiky, kdy už z první informace vyplývá, že s koncem koalice s SPD ztratí Merkelová prostor k výmluvám a že tedy bude v obtížnější pozici. Tuto myšlenku věta uvedená *en effet* pouze reformuluje, a navíc vztah mezi oběma větami je vztah důsledkový, nikoliv důvodový. Nefungují ani testovací kritéria: 1) nemůžeme považovat fakt, že Merkelová bude mít užší manévrovací prostor za dodatečné vysvětlení toho, že se velká koalice rozpadne; 2) nefunguje zde vztah závěr-argument, nelze 3) nahradit *en effet* spojkou *car* a ani 4) překlad tomu nenapovídá.

Potvrzující *en effet* v iniciální pozici může také v případě projevů v Evropském parlamentu sloužit jako odpověď na rétorickou otázku nebo může fungovat jako prostředek k navázání na předchozího řečníka či téma.

V iniciální pozici převažuje argumentativní funkce *en effet*. *En effet* na počátku věty připraví příjemce zprávy buď na argument podporující tvrzení (argumentativní funkce) nebo na reformulaci či upřesnění informace (potvrzující funkce).

III.2.2 Spojka následovaná čárkou a *en effet*

V beletrii v InterCorpu se poměrně často vyskytuje na počátku věty *en effet*, kterému předchází spojka „*et*“. Ve Frantextu je výskyt nižší. Ke kumulaci konektorů dochází ve více případech (III.3.8.), ale v pozici iniciální je to zpravidla kumulace *et* a *en effet*. V situaci, kdy *en effet* předchází spojka *et*, má *en effet* vždy funkci potvrzovací.[49] Ve vzorku dalších třech

---

[48] **Příklad potvrzujícího *en effet* v iniciální pozici:**

(27) *- Qui plus est, comme la grande coalition aura disparu, elle ne pourra plus accuser le SPD d'entraver ses actions.* ***En effet****, Merkel aura moins de marge de manoeuvre.*

-A protože navíc velká koalice skončila, nebude už kancléřka moci svalovat vlastní nečinnost na obstrukční politiku SPD. ***0*** *Její manévrovací prostor se zúží.* (PRESSEUROPE)

(28) *– On me dit, par exemple: il y a certaines ONG avec lesquelles vous ne pouvez pas travailler.* ***En effet****, avec certaines ONG, je ne peux pas travailler parce que les procédures ne m'autorisent pas à travailler.*

- Bylo mi například řečeno, že jsou jisté nevládní organizace, s kterými nemůžete pracovat. ***0*** *Nemohu pracovat s jistými nevládními organizacemi, protože mi to postupy nedovolují. (*EuroParl)

[49] **Příklad *et* následovaného čárkou a *en effet***

(29) *- Et,* ***en effet****, la Nuremberg de ces années-là était l' un des hauts lieux de l' Occident.*

- Norimberk byl v těch letech ***vskutku*** *jedním z nejskvělejších evropských měst s těmi nejlepšími řemeslníky.* (Tristan 2003: *Hrdinné útrapy Baltazara Kobera*, přel. O. Kalfiřt)

zkoumaných typů textů nebyl tento případ přítomen. Může se jednat o jedno ze specifik vypravování, které je typické pro umělecké literární texty.

III.2.3 *En effet* po dvojtečce

En effet následující po dvojtečce se vyskytuje ve všech typech textů (30).[50] Celková četnost jeho výskytu je relativně malá (okolo 3 i.p.m). Ve Frantextu sledujeme také nízký výskyt. *En effet* následující těsně po dvojtečce bývá argumentativní, protože, jak uvádí Nazarenko, v podstatě opakuje funkci dvojtečky, která už sama o sobě vyjadřuje kauzalitu. Pozice by se dala přirovnat k *en effet* v pozici iniciální.

III.2.4 *En effet* ve středové pozici bez oddělení interpunkcí

En effet konektor i *en effet* potvrzující jsou ve větách přítomny buď ohraničené interpunkcí („Č“) nebo ne („V“).[51] V případě všech čtyř typů textů převažuje typ, kdy je *en effet* ve výpovědi v neohraničené pozici „V“. V různých typech textů je ale různý poměr mezi výskytem pozice „V“ a „Č“. Aby mohly být vlastnosti obou pozic srovnány, zaměříme se nejprve na každou zvlášť.

V případě *en effet* neodděleného od zbytku textu čárkami, v pozici „V“, jsou výskyty argumentativních a potvrzujících *en effet* v rámci jednotlivých typů textů velice podobné, s výjimkou Evropského parlamentu. Tam potvrzující *en effet* převažuje nad argumentativním výrazněji. V beletrii ve Frantextu hodnoty opět tolik vyrovnané nejsou a převládá *en effet* potvrzující. V InterCorpu je *en effet* v pozici „V“ nejvíce zastoupeno v Evropském parlamentu (271 i.p.m.), následuje publicistika (100 i.p.m.), beletrie (48 i.p.m.) a nejméně zastoupeny je v *acquis communautaire* (22 i.p.m.).

En effet může mít funkci argumentativní.[52] Věta (31) s *en effet* zde přináší odůvodnění, proč by měl být rychle zřízen jistý mezinárodní mechanismus. Konektor *en effet* se objevuje

---

[50] **Příklad *en effet* po dvojtečce:**

(30) - *Si elle venait de n'importe quel autre leader que M. Blair , la proposition de renégocier la PAC pourrait sembler raisonnable:* ***en effet****, au fil des ans, l'Union européenne a essayé, lentement, de se réformer.*

- *Kdyby přišel od kohokoliv jiného, Blairův návrh na přehodnocení SZP by se mohl jevit jako rozumný;* ***ostatně,*** *EU se v průběhu let snaží její nedostatky (pomalu) odstraňovat.*

(SYNDICATE)

[51] *Podle Danjou-Flaux „position juxtaposée“.*

[52] **Přílklad aergumentativního en effet ve středové pozici „V“:**

(31) - *Il convient d'établir rapidement un mécanisme similaire sur le plan international, au sein du Conseil de l' Europe, auquel la Communauté a un intérêt direct à participer. Un tel mécanisme lui permettrait* ***en effet*** *d'être régulièrement informée des initiatives réglementaires en préparation dans d' autres pays.*

po slovesu nebo po pomocném slovesu. Stejný lexikální kontext v pozici „V“ má i *en effet* potvrzující (32).[53]

Zdá se, že to, zdali je *en effet* v pozici „V“ argumentativní či ne, záleží čistě na textovém kontextu. To je v souladu s textovým hlediskem, které zaujímá i tato práce (I.2.). Situace užití *en effet* ve všech čtyřech typech textů jsou obdobné.

III.2.5 *En effet* ve středové pozici oddělené od zbytku výpovědi interpunkcí

En effet v pozici „Č“ se vyskytuje méně, než *en effet* v pozici „V“. Stejně jako u *en effet* s pozicí „V“ je u téměř všech typů textů poměr argumentativních a potvrzujících *en effet* podobný. Výjimkou je Evropský parlament, kde potvrzující *en effet* více než pětkrát převažuje nad argumentativním. V řečnickém projevu to může být strategie zdůrazňování již řečeného. Ve Frantextu u beletrie také převládá *en effet* potvrzující. Nejvíce výskytů *en effet* nacházíme v projevech europoslanců (128 i.p.m.), pak v beletrii (35 i.p.m.), v publicistice (15 i.p.m.) a nejméně v *acquis communautaire* (5 i.p.m.).

V příkladu argumentativního *en effet* (33) je konektor nahrazen pouze pomlčkou.[54] Mezi větami je kauzální vztah, který *en effet* zdůrazňuje. Lze konstatovat, že *en effet* oddělené čárkami může stát v různém lexikálním kontextu. Ze studovaného vzorku v InterCorpu vyplývá, že může být vsunuto *de facto* kamkoliv.

Podobně je to u potvrzujícího *en effet* v pozici „Č“.[55] Uvedený příklad (34) vystihuje častou roli *en effet* v této pozici, tedy potvrzení či opětovné zdůraznění toho, co bylo právě řečeno. *En effet* má v pozici „Č“ podobně četný výskyt v argumentativní i v potvrzující funkci.

- *V rámci Rady Evropy by měl být urychleně zřízen podobný mezinárodní mechanismus, na kterém by se mělo Společenství ve vlastním zájmu účastnit. Tento mechanismus by mu umožňoval **0**, aby bylo pravidelně informováno o normotvorných iniciativách připravovaných v jiných zemích.* (acquis)

[53] **Příklad potvrzujícího *en effet* ve středové pozici „V“:**

(32) - *Il la voit maintenant en infrarouge. Elle a **en effet** deux pattes en moins.*
- *Teď ji viděl infračerveně. **Skutečně** jí chyběly dvě nohy.*
(Werber 1991, *Mravenci*, přel. R. Podaný)

[54] **Příklad argumentativního *en effet* ve středové pozici „Č“:**

(33) - *Bien entendu, cela ne signifie pas que des radicaux musulmans ne vont pas exploiter les détresses si une résolution satisfaisante n'est pas trouvée rapidement. Les émeutes ne sont peut-être pas organisées, **en effet**, aucun chef ou exigence politique n' ont été identifiés clairement.*
- *Tím samozřejmě není řečeno, že muslimští radikálové tohoto zmatku nevyužijí, nebude-li rychle nalezeno uspokojivé řešení. Výtržnosti možná nejsou organizované **-** neobjevili se žádní zřetelní vůdci ani politické požadavky.*
(SYNDICATE)

[55] **Příklad potvrzujícího *en effet* ve středové pozici „Č“:**

(34) - *Belle réalité, **en effet**, que celle d' un Giordano Bruno, par exemple!*
- *Skvělá realita, **vskutku** - například ta podle Giordana Bruna, to ano!* (Tristan 2003: *Hrdinné útrapy Baltazara Kobera*, přel. O. Kalfiřt)

Když porovnáme *en effet* v pozici „V“ a *en effet* v pozici „Č“, lze říci, že *en effet* v pozici „V“ je častější, ale ne více argumentativní.[56] Z analýzy je možné vyvodit, že *en effet* ohraničené čárkami je ve větě mobilnější než *en effet* neohraničené. Rozdíl ve vnímání obou pozic ilustruje souvětí (35).[57] Ač jsou obě dvě *en effet* v příkladu potvrzující, první *en effet* působí fakultativně, kdežto druhé jako příslovce, znamenající „reálně“. I argumentativní *en effet* v pozici „Č“ působí trochu „navíc“.

III.2.6 *En effet* jako odpověď

En effet v textu figuruje také jako odpověď.[58] Tu zde nacházíme pouze v beletrii (14 i.p.m.), kde se často vyskytují dialogy. Nikdy nemá funkci argumentativního konektoru. *En effet* může být odpovědí na zápornou i na kladnou otázku (Danjou-Flaux 1980: 113). To se projeví i při překladu do češtiny, jak ukazují příklady (36; 37).[59]

---

[56] Toto tvrzení uvádí i Forsgren, který vyvrací tvrzení Danjou-Flaux o řídkém výskytu „neohraničeného“ *en effet* ve výpovědi.

[57] **Příklad *en effet* pozici „V“ a „Č“**

(35) *- […] si nous ne sommes pas satisfaits des réponses, on peut toujours, **en effet**, engager des procédures d'infraction, qui doivent être lancées dans ce cas-là. Je signale aussi que, si nous devions **en effet** modifier cette directive sur les services en escale, nous serions très attentifs aux effets sociaux que peut générer une modification des règles.*

*- Ve vztahu k novým členským státům jsme požadovali přesné informace na základě úrovní letišť ve vztahu k počtu poskytovatelů, jejich závislosti na letišti a podmínek k udělení smluv, a pokud nejsme spokojeni s odpověďmi, vždy můžeme **0** podat žalobu pro nesplnění povinnosti, která se v takových případech uplatňuje. Musím také říci, že kdybychom **skutečně** byli přinuceni změnit tuto směrnici o službách pozemní obsluhy, věnovali bychom významnou pozornost sociálnímu vlivu změn pravidel.* (EuroParl)

[58] *Danjou-Flaux nazývá tuto funkci funkcí absolutní.*

[59] **Příklad *en effet* v pozici odpovědi**

(36) *- Vous avez raison, je ne suis pas encore assez consciente de mes limites.*
*- **En effet**. Franchement, quel métier pourriez -vous exercer?*
*- „**Máte pravdu**, nejsem si ještě dost vědoma svých mezí.“ „To tedy nejste. Ale upřímně - jaké povolání byste mohla vykonávat?“*
(Nothomb 2001: *Vrahova Hygiena*, přel. J. Fialová)

(37) *- Vous vous rappelez, professeur, vous m'aviez dit qu'il travaillait dans une société qui se nommait « Sweetmilk Corporation » et qu' il avait eu maille à partir avec ses collègues.*
*- **En effet**!*
- „Vzpomínáte si, profesore, jak jste mi říkal, že pracoval pro firmu jménem Sweetmilk Corporation a že byl na štíru s kolegy, dokud neodešel?“
*- „**Jistě**!“*
(Werber 1991: *Mravenci*, překlad R. Podaný)

III.2.7 En effet v pozici koncové

Jak uvádí Pešek, *en effet* v koncové pozici je *„détachement“*, takže má funkci zdůrazňovací (2011: 287). Stejně jako *en effet* ve funkci odpovědi je ze čtyř zkoumaných typů textů zastoupeno pouze v beletrii a má i podobnou frekvenci výskytů (14 i.p.m.). Poměr těchto dvou pozic je podobný i v beletrii ve Frantextu. *En effet* v pozici „K“ může nebo nemusí být od zbytku věty odděleno čárkami a má funkci potvrzující. Svědčí o tom příklady (38; 39).[60] V jejich vyznění není pozorovatelný rozdíl, obě *en effet* jsou extrapredikativní, tedy nevztahují se přímo ke slovesu, takže můžeme vyvodit, že oddělení čárkou či její absence nehrají roli.[61] V češtině se rozdíl také nepromítne

Srovnání distribuce *en effet* ve výpovědi s distribucí *effectivement* a *en fait* napříč styly nabízí tabulky 13, 14, 15, 16 a 17 v příloze. Ukazují, že u *effectivement* výrazně převažuje napříč styly centrální pozice „V“[62] (19-150 i.p.m.) s potvrzující funkcí. Pozice „Č“ je méně častá (0-43 i.p.m.). Pokud je *effectivement* v iniciální pozici (0-14 i.p.m.), pak je téměř v 50% případů argumentativní. Pokud je v pozici „Č“, má často funkci „vycpávkovou“, např. v Evropském parlamentu.

En fait se vyskytuje ve většině případů v iniciální nebo středové pozici „V“ i „Č“, v iniciální pozici je v menší polovině případů argumentativní, ve středové pozici je výrazně častěji potvrzující.

En effet je početně častější v iniciální argumentativní funkci než *effectivement* a *en fait*. Argumentativní a potvrzující funkce *en effet* je rovnoměrněji rozložena na všech pozicích, zatímco u *effectivement* a u *en fait* převažuje na pozicích středových funkce potvrzující.

Nyní se budou popsány další jevy související s pozicí *en effet* ve výpovědi.

---

[60] **Příklad en effet v pozici koncové**:

(38) *- J'ai besoin de votre conseil, et peut-être même de votre complicité, l'abbé.*
*- Cela donne à réfléchir **en effet**.*
-„Potřebuji, abbé, vaši radu, a možná i vaši nápomoc.“
*- „To **opravdu** nutí k zamyšlení.*
(Tournier 1980: Tetřev hlušec, přel. V. Jamek)

(39) *- […] c'est cela l' amour, Dora. De tout donner et de tout sacrifier sans espoir de retour.*
*-Peut-être, Yanek. C' est l'amour pur, éternel. C'est celui qui me brûle, **en effet**.*
- Ale právě to je láska. Ze všeho se vydat, všechno obětovat bez naděje na opětování.
*- Snad, Janku. Je to láska čistá, věčná. Právě taková láska mne **skutečně** spaluje.*
(Camus 1942: Zápisníky II, přel. V. Dufková, J. Mlejnek)

[61] Extrapredikativnost jednak zmiňuje Pešek (2011: 287), jednak nefungují testy s otázkou, negací a extrakcí.

[62] Např. v *acquis communautaire* je to jeho jediná pozice, tabulka 16.

III.2.8 Kumulace konektorů

Napříč jednotlivými typy textů se vyskytovaly případy, kdy *en effet* navazovalo na jinou spojku. Jak bylo zmíněno v kapitole I.3.1.3., kumulace konektorů možná je za předpokladu, že každý z konektorů se vztahuje k jiné části výpovědi nebo hraje jinou roli. V případě *en effet* „jiná role“ představuje funkci potvrzující (III.2.2.). V korpusovém materiálu se vyskytly případy kumulace *en effet* se zmiňovaným *et*, s *car* či s *parce que*.[63] Pokud by v příkladu (40) mělo *en effet* funkci konektoru, vyznělo by slovní spojení nesmyslně. U *effectivement* nacházíme zase například kumulaci typu „*donc, effectivement*,“ (41)[64] u *en fait* to může být kumulace např. „*mais, en fait*“ (42).[65] Ke kumulaci dochází ve všech čtyřech typech textů, avšak jev není příliš častý, s výjimkou spojky *et*. Po uvedení příkladů vidíme, že „*Et, en effet*“ na počátku věty z části III.2.2. můžeme zahrnout do jevu kumulace obecně.

III.2.9 Vytýkací konstrukce

V části I.3.1.2. bylo zmíněno, že z konektorů, se kterými *en effet* sdílí společné rysy – *parce que, puisque, car* – lze použít vytýkací konstrukci pouze u *parce que* a ani u *en effet*-konektoru to není možné. V korpusovém materiálu se ale objevovaly situace, kde *en effet* vytknuto bylo.[66] Můžeme konstatovat, že pokud se *en effet* (*effectivement*) nacházejí

---

[63] **Příklad kumulace *parce qu´en effet:***

(40) *- « C' est ce que nous appelons Terres Inconnues, **parce qu'en effet** nous ne savons point ce qu' il y a, et que nous ne croyons pas que personne ait été plus loin qu' Hercule. »*
*- „Nazýváme je Neznámou zemí, **protože skutečně** netušíme, co tam je, a nevěříme, že někdo byl dál než Héraklés."*
(Laurens 2003: Láska, román, překlad A. Pfimpflová)

[64] **Příklad kumulace *donc, effectivement*:**

(41) *- Je vous rappelle une fois encore que l' hémicycle est souverain. **Donc, effectivement**, comme je le fais actuellement, il est du pouvoir de la Présidence de séance de demander aux collègues, un pour , un contre , de s' exprimer .*
*- Rád bych vám opět připomenul, že sněmovna je suverénní. **Takže** je **opravdu** v pravomoci předsedajícího udělat to , co jsem udělal , tedy požádat své kolegy , jednoho pro , jednoho proti, aby se vyjádřili.*
(EuroParl)

[65] **Příklad kumulace *mais en fait*:**

(42) *- Ce phénomène s'explique en premier lieu par les différences de taux d'imposition (entre 12,5 et 40 %), **mais en fait**, précisément parce que l'assiette varie, l'on ne voit pas clairement la mesure dans laquelle cela dépend des différences de taux d' imposition.* (acquis)
*- Hlavním důvodem jsou různé sazby daní (mezi 12,5% a 40%), **ale** protože se daňový základ liší, není vždy jasné, do jaké míry se daná situace skutečně odvíjí od rozdílů v sazbách daní.*

[66] **Vytýkací konstrukce u *en effet*:**

(43) *- C‘est **en effet** à cela que se réduit l’alternative entre droite et gauche qui, surtout en Roumanie,*
reste la continuation d’une triste équivoque.
*- Právě na to se **ve skutečnosti** redukuje alternativa mezi pravicí a levicí, která je - především v Rumunsku - ostatně prodloužením jednoho smutného nedorozumění.*(PRESSEUROPE)

ve vytýkací konstrukci, vždy se jedná o funkci potvrzující. Tato konstrukce ale není příliš častá. Pro *en fait* nebyly nalezeny výskyty žádné.

III.2.10 Závěry

Na základě předchozích příkladů různé distribuce *en effet* ve výpovědi lze říci, že:

- Dva nejčastější výskyty *en effet* u všech čtyř typů textů jsou pozice iniciální a pozice středová.
- U *en effet* v pozici iniciální převládá argumentativní funkce u všech čtyř typů textů, nejvýrazněji u projevů v Evropském parlamentu, publicistiky a *acquis communautaire*. Toto časté umístění *en effet* může být dáno jeho odůvodňujícím charakterem a schopností uvádět argument.
- Ohraničení čárkami ve středové pozici nemá vliv na argumentativní potenciál *en effet*, leč *en effet* volně stojící ve výpovědi je častější. *En effet* ohraničené čárkami působí fakultativně.
- *En effet* v roli odpovědi a v koncové pozici jsou stejně častá, figurují v beletrii a jsou potvrzující.
- Typy textů mají vliv na celkový výskyt *en effet* a do určité míry vliv na typ *en effet* a pozici *en effet*, která se v nich vyskytuje častěji, ale rozdíl není vždy výrazný.
- Nejpestřejší škálu užití *en effet* má beletrie.
- *En effet* kumulované a ve vytýkacích konstrukcích je vždy neargumentativní.

Nyní ověříme, jak se různé typy *en effet* promítají do češtiny a nakolik si v praxi odpovídají ekvivalenty uvedené v českých slovnících.

III.3 České ekvivalenty francouzského en effet – dvousměrná analýza

Jak ukazuje tabulka 18, slovníky uvádějí jako nejčastější ekvivalenty *en effet*: *vskutku, opravdu, totiž, vždyť, ve skutečnosti*.

Tabulka 18: **Přehled českých překladových ekvivalentů *en effet, effectivement* a *en fait***

Adverbiální sousloví / Slovník	En effet	Effectivement	En fait
Neumann (1992)	vskutku, opravdu, totiž, vždyť, ve skutečnosti	skutečně, vskutku, opravdu, ve skutečnosti, ano	ve skutečnosti, fakticky, opravdu
Vlasák (1997)	vskutku, opravdu, totiž	X	ve skutečnosti, skutečně
Šplíchal, Mlynářová: (1998)	X	X	ve skutečnosti, fakticky, opravdu
Lingea (2007)	vskutku, opravdu, totiž	skutečně, vskutku, opravdu, ovšem	ve skutečnosti, opravdu, fakticky

Pozorujeme, že překlady všech tří adverbiálních sousloví si jsou podobné (*vskutku*, *skutečně*, *opravdu*, *ve skutečnosti*). Jen u *en effet* figurují jako ekvivalenty též konektory *totiž*, *vždyť*, u *en fait* je překlad *fakticky* a u *effectivement* ekvivalent *ovšem*.[67]

Tabulka 19 zase uvádí, které české překladové ekvivalenty k *en effet* se nejčastěji objevují v korpusových materiálech a zda se v překladech odráží argumentativní a potvrzující funkce *en effet*.[68] Kompletní tabulky překladových protějšků *en effet* v absolutních hodnotách (tabulka 21), v i.p.m. (tabulka 22) a v procentech (tabulka 23) jsou v příloze. Analýza všech ekvivalentů by přesahovala rozsah práce a nebyla by ani opodstatněná.

[67] Pro zajímavost, v česko-francouzských slovnících se u výrazů *vskutku, opravdu, totiž, vždyť, ve skutečnosti* apod. ekvivalent *en effet* objevuje zřídka, jen u hesel *vskutku* a *skutečně*. U *totiž* se neobjevuje vůbec, ačkoli je to jedna z hlavních funkcí *en effet* (tabulka 20).

[68] Je třeba zdůraznit, že každý typ textů překládá jiná skupina překladatelů. Za nejvěrnější mohou být pokládány překlady beletrie, kterou překládají zavedení čeští překladatelé a kde byl ověřen směr překladu.

Tabulka 19: **Výběr nejpoužívanějších ekvivalentů *en effet* v češtině (i.p.m.)**

Překlad	beletrie			publicistika			acquis			Evrop. parlament		
	ARG	NE	Σ	ARG	NE	Σ	ARG	NE	Σ	ARG	NE	Σ
totiž	44,62	0,92	**45,54**	19,08		**19,08**	10,52		**10,52**	31,25		**31,25**
vskutku	1,83	25,5	**27,33**	5,87	13,21	**19,08**	0,38		**0,38**			
skutečně	1,83	22,77	**24,6**	7,34	19,08	**26,42**	7,89	4,14	**12,03**	12,5	40,63	**53,13**
ve skutečnosti		0,92	**0,92**	1,47	7,34	**8,81**	5,26	2,26	**7,52**	31,25	12,5	**43,75**
vynecháno	14,57	7,29	**21,86**	68,96	48,42	**117,4**	23,66	9,39	**33,05**	165,6	231,3	**396,9**
opravdu	1,83	20,04	**21,87**		1,47	**1,47**	0,38	0,38	**0,76**	6,25	6,25	**12,5**
reformulace		6,38	**6,38**	10,27	4,41	**14,68**		0,38	**0,38**	6,25		**6,25**
vlastně	2,74	1,83	**4,57**		5,87	**5,87**		0,38	**0,38**		9,38	**9,38**
dokonce				2,94	7,34	**10,28**	0,38		**0,38**			
ba				7,34	1,47	**8,81**						
neboť	0,92		**0,92**	1,47		**1,47**	2,26		**2,26**	3,13		**3,13**
ostatně				17,61	1,47	**19,08**						

Data ukazují, že různé české ekvivalenty jsou použity v jednotlivých typech textů s různou frekvencí. Podíváme se tedy na specifika jednotlivých typů textů.

V beletrii je nejčastějším protějškem *en effet* české *totiž, vskutku, skutečně, opravdu,* popř. je v překladu pominuto. Detaily vyjádření ukazuje graf 1.[69]

Graf 1: **Nejčastější české ekvivalenty *en effet* v beletrii**

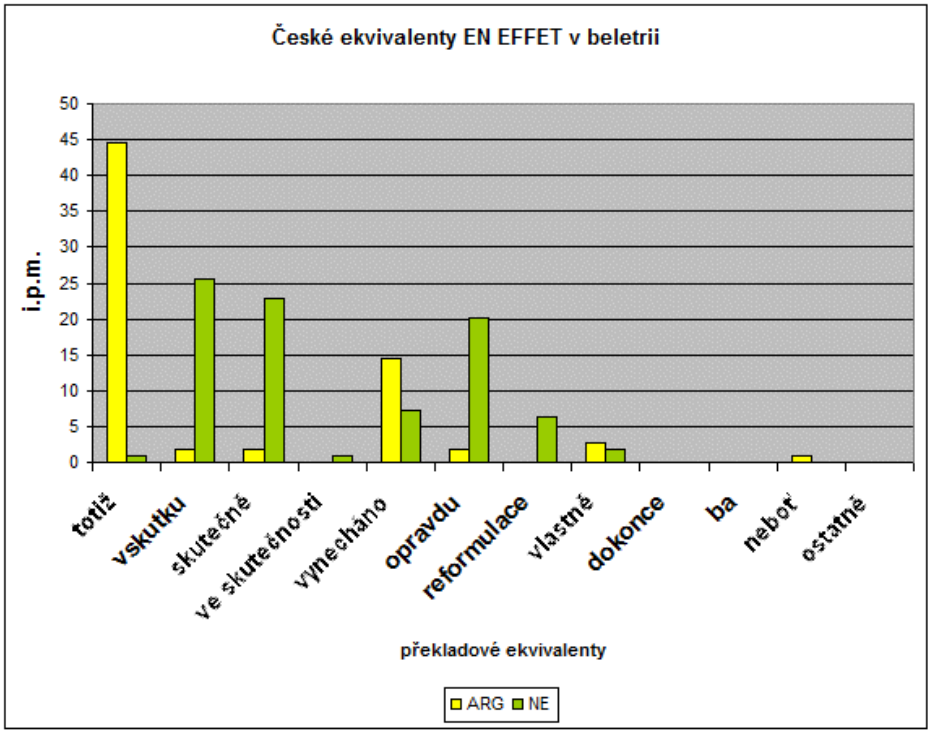

Totiž je nejčastěji použito v situaci, kdy bylo *en effet* v analýze označeno jako argumentativní. V případě, že je překlad vynechán, bylo *en effet* ve dvou třetinách také ohodnoceno jako argumentativní, naopak *vskutku, skutečně, opravdu* a reformulace výrazně převažují v situacích, které byly vyhodnoceny jako potvrzující. Někdy dochází k situaci, že termín, který je uváděn jako typický protějšek buď argumentativního nebo potvrzujícího *en effet*, může mít i opačnou funkci (44).[70] To může být dáno odlišným vyhodnocením mezivětných vztahů překladatelem a v této práci, popř. dvojznačností situace.

---

[69] U grafů různých typů textů jsou použita různá měřítka, aby byly viditelné i nízké hodnoty, protože např. nízké hodnoty z *acquis communautaire* (0-33 i.p.m.) by nevynikly vedle vysokých hodnot z Evropského parlamentu (6-397 i.p.m.).

[70] **Příklad nesouladu funkce-překlad:**

(44) *- Or, où était Fix en ce moment?… Fix était précisément à bord du General-Grant.* ***En effet****, en arrivant à Yokohama, l'agent, abandonnant Mr. Fogg qu'il comptait retrouver dans la journée, s'était immédiatement rendu chez le consul anglais.*

- Kde byl Fix v tuto chvíli? Fix byl právě na palubě GENERÁLA GRANTA. ***Je pravda****, že po příjezdu do Jokohamy opustil agent pana Fogga, počítaje s tím, že ho během dne zase najde, a odebral se ihned k anglickému konsulovi.*

(Verne 1873: *Cesta kolem světa za 80 dní*, přel. J. Pospíšil)

V příkladu (44) působí věta po *en effet* jako vysvětlení věty předcházející, na kterou se dají vztáhnout testy dokazující vztah závěr-argument, proto byl při analýze vztah vyhodnocen jako kauzální, ačkoliv překlad uvádí potvrzující *je pravda*.

V beletrii se jako v jediném typu texty vykytují překlady jako *to je fakt*, *ano*, *máte pravdu*. Překlady v beletrii většinou odrážejí funkci *en effet*.

V případě publicistiky je podle grafu 2 překlad *en effet* nejčastěji vynecháno, následuje *totiž*, *skutečně*, *ostatně* a *vskutku*. V publicistice se překladových ekvivalentů vyskytovalo nejvíce ze všech typů textů a byly nejrůznorodější (tabulka 22).

Graf 2: **Nejčastější české ekvivalenty *en effet* v publicistice**

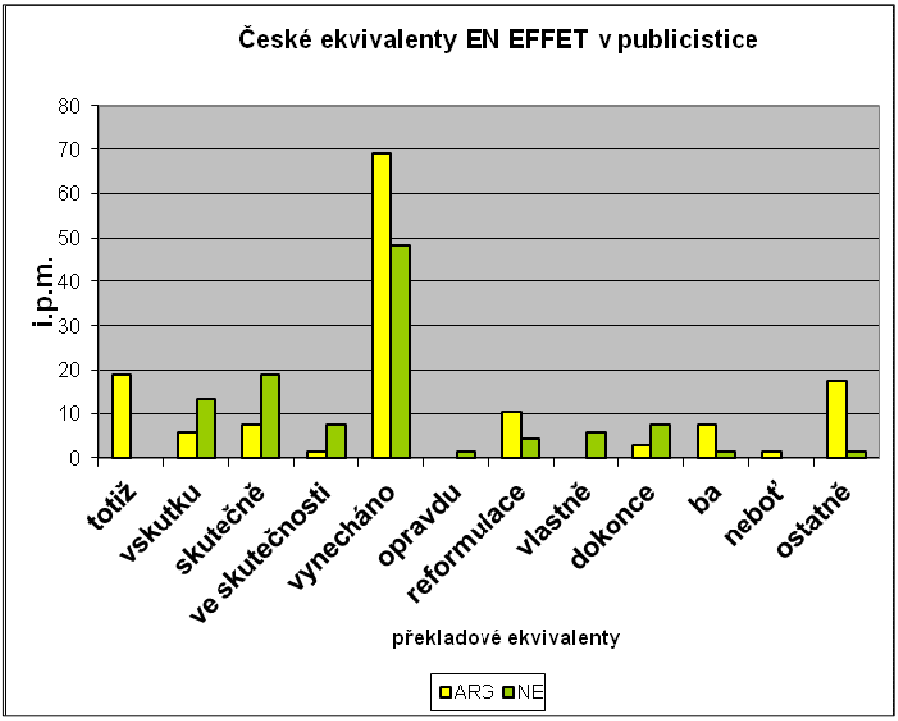

Vypuštění *en effet* z překladu se děje častěji u *en effet* argumentativního, *totiž* a *ostatně* jsou také argumentativní. Naopak zde nejsou tak pevné hranice v překladu *vskutku* a *skutečně*. Ač bývají chápány jako ekvivalenty potvrzujícího *en effet*, zde figurují i v situacích argumentativních. Důvod této neshody je analogický s příkladem z beletrie (44). Celkově ale překlad stále odráží argumentativní a potvrzující funkci *en effet*. Důvod častého vynechání překladu může svědčit o tom, že kauzální vztah či potvrzení jsou z jasné ze samotného kontextu a *en effet* pouze přivede k danému problému více pozornosti.

Poměr překladových ekvivalentů u *acquis communautaire* je uveden v grafu 3. Nejčastěji je překlad vynechán, následuje argumentativní *totiž*. Dalšími ekvivalenty jsou *skutečně* a *ve skutečnosti*, které se zde objevovaly i ve větách s kauzálním vztahem, který nad potvrzujícím dokonce převažuje (45).[71]

Graf 3: **Nejčastější české ekvivalenty *en effet* v *acquis communautaire***

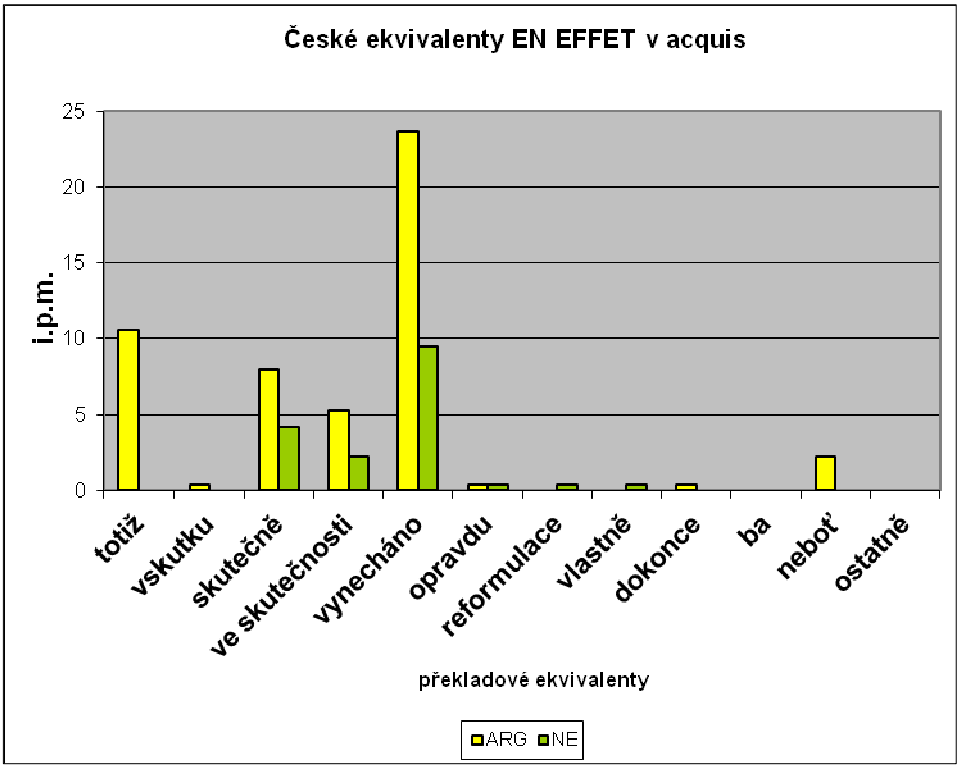

Opět v češtině pozorujeme menší explicitaci konektoru/příslovce. I zde ale české protějšky z velké části odráží funkci *en effet*, např. u *totiž* či *neboť*.

[71] **Příklad neargumentativního překladu a argumentativního vztahu mezi větami:**

(45) *- Parce qu'elles achètent de grosses quantités et ont des frais de fonctionnement limités, procédant parfois même directement aux importations , les chaînes de magasins de vente au détail sous marque peuvent généralement se permettre de vendre à prix réduits.* ***En effet****, leurs magasins sont souvent de grandes surfaces de vente à prix réduits situées en périphérie et au personnel restreint.*

- Protože nakupují ve velkém, mají nižší provozní náklady a někdy i přímo dovážejí, značkové maloobchodní řetězce si obvykle mohou dovolit prodávat za snížené ceny. ***Opravdu*** *se často jedná o diskontní obchody umístěné mimo město, které mají jen malý počet zaměstnanců.* (acquis)

Z grafu 4 lze odvodit, že v překladech projevů z Evropského parlamentu je nejčastěji ekvivalent vynechán, následuje *skutečně*, *ve skutečnosti* a *totiž*.

Graf 4: **Nejčastější české ekvivalenty *en effet* v projevech v Evropském parlamentu**

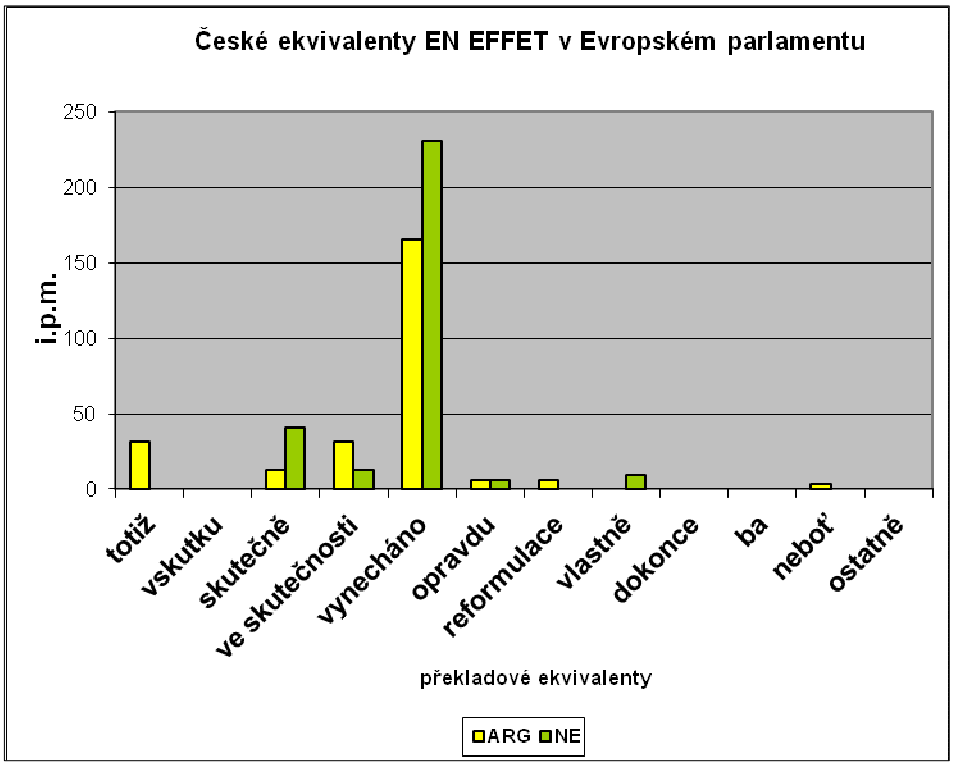

Míra vynechaných překladů u potvrzujícího *en effet* může naznačovat, že se jedná o řečnické potvrzení, které není klíčové pro interpretaci textu.

Lze shrnout, že u všech čtyř typů textů se nejčastěji vyskytuje vynechání překladu, pak *totiž*, *ve skutečnosti*, *skutečně*, *opravdu* a *ostatně*, příležitostně také *neboť* a mnoho jiných ekvivalentů vycházejících z kontextu.[72] V různých typech textů se objevují různé ekvivalenty a jejich frekvence, což odráží odlišné funkce textů a odpovídá jejich specifickým jazykovým prostředkům. Např. zastaralý (literární) výraz *vskutku* se objevuje v beletrii a v publicistice, ale ne v právnických textech ani v projevech europoslanců. Typ textu má tedy vliv na míru výskytu argumentativního a neargumentativního *en effet* i na český překlad. Argumentativní ekvivalenty jsou téměř vždy *totiž* a *ostatně*. *Skutečně* a *ve skutečnosti*, *opravdu* ve studovaném korpusu nejsou tak jednoznačně potvrzující, jak uvádí literatura, ale jejich neargumentativní funkce převažuje.

[72] Konec konců, například, jinak, každopádně, přitom, však, zkrátka, tedy, je skutečností, navíc, pochopitelně, popravdě, rovněž, velcie, věru...

O obtížnosti a dvojznačnosti překladu *en effet* svědčí i příklady z InterCorpu. Přes svou (ne)argumentativnost v sobě oba typy *en effet* nesou instrukci potvrzující (Pešek 2011: 286) a někteří překladatelé užijí obě (46).[73] To dokazuje, že se obě funkce doplňují, ale nejsou synonymní. Podobné situace se objevovaly i u *en fait* a *effectivement* (47).[74]

III.4 En effet, effectivement, en fait

Analyzovat detailně české ekvivalenty *effectivement* a *en fait* je nad rozsahové možnosti této práce, v příloze je ale možné shlédnout srovnání grafů nejčastějších překladových ekvivalentů *en effet*, *effectivement* a *en fait* v jednotlivých typech textů (graf 7, 8, 9, 10). Ty ilustrují, jaká je „vytíženost“ jednotlivých českých ekvivalentů v překladu těchto tří adverbiálních sousloví. Tabulky 24 a 25 nejčastějších překladových protějšků *effectivement* a *en fait* jsou v příloze.

Z grafu 7 ilustrujícího beletrii vidíme, že *en effet* je ze všech tří adverbiálních sousloví nejvíce argumentativní, nejpočetnější a překrývá se s funkcemi a ekvivalenty *effectivement* a *en fait*, ale *en fait* má silnější pozici u překladu *vlastně* a slabou u překladů *skutečně, vskutku* a *totiž*. V těch se zase shodují *en effet* a *effectivement*. Graf 8 ukazuje situaci v publicistice, kde je opět zřetelné, že *en effet* pokrývá potvrzující funkci *effectivement* a výrazně se shoduje s *en fait*, ač *en fait* téměř nemá ekvivalent *totiž*. Graf 9 prezentuje sílu zastoupení jednotlivých překladů v *acquis communautaire*, kde je nejsilněji zastoupeno *effectivement* a v překladu dominuje *skutečně*. Nakonec graf 10 poukazuje na situaci v Evropském parlamentu, kde *en effet* opět pokrývá nejvíce významů a je nejargumentativnější.

Vidíme tedy, že se *effectivement* soustřeďuje hlavně okolo slov *skutečně, ve skutečnosti* a je zanedbatelně argumentativní v porovnání s *en effet*. *En fait* má větší

---

[73] **Příklad užití obou funkcí *en effet* v překladu:**

(46) *-Si les moines suivent l'exemple de l' amie du Nazaréen, ils montreront à leur tour l'exemple aux clercs, aux membres de l'Église séculière. Celle-ci est coupable* ***en effet****, celle-ci doit elle aussi s'agenouiller, se convertir, renoncer solennellement à la vie ancienne, immonde.*

- Budou-li mniši následovat příkladu přítelkyně Nazaretského, dají zase příklad kněžím, to jest členům světské církve. Ta je ***totiž skutečně*** *hříšná; musí se změnit, musí pokleknout a slavnostně se vzdát svého dosavadního nečistého života.*
(Duby 1995: *Vznešené paní z 12. století*, přel. Ostrá)

[74] **Příklad užití obou funkcí *en fait* v překladu:**

(47) *- La presse européenne qui a observé l'événement avec curiosité, fustige le "délire monarchique" de Nicolas Sarkozy. Ce devait être un sacre - château de Versailles oblige - ce fut* ***en fait*** *le "râteau de Versailles" [échec], titre Libération.*

- Evropský tisk, který se zvědavostí událost sledoval, pranýřuje, monarchické delirium “Nicolase Sarkozyho. Měla to být korunovace, jak by se slušelo na zámek ve Versailles, ***ale*** *byl to* ***v podstatě*** *„versaillský propadák“, uvádí v titulku deník Libération.* (PRESSEUROPE)

argumentativní potenciál, ale stále nesrovnatelně menší než *en effet*, protože část jeho významu se soustřeďuje na vyjádření opozice a často má význam vlastně..

III.5 Francouzské překlady českých ekvivalentů en effet *– dvousměrná analýza*

Zde představíme druhou část dvousměrné analýzy. Budou posouzeny francouzské překladové ekvivalenty českých výrazů, které jsou nejčastějším ekvivalentem *en effet*. Analyzované výrazy a počty slov jsou uvedeny v tabulce 26 v příloze. Tento směr překladu poukáže na funkční a významové ekvivalenty *en effet* ve francouzštině, protože české překlady *en effet* zrcadlí určitou funkci *en effet*. Když jsou české výrazy s touto funkcí přeloženy do francouzštiny, měly by francouzské překladové ekvivalenty rovněž odrážet tuto funkci. Tyto francouzské výrazy by měly být svou funkcí blízké *en effet*. Výsledky z analýzy jsou ale ovlivněny malou velikostí subkorpusu české literatury v InterCorpu, je třeba je tudíž posuzovat obezřetně.[75]

Pro testování francouzských překladových protějšků bylo použito šest českých ekvivalentů *en effet*. *Totiž*, *vskutku*, *skutečně*, *opravdu* a *vlastně* a *vždyť* patří k jeho nejčastějším ekvivalentům. *Vždyť* se vyskytuje méně, ale figuruje ve slovnících.

Francouzské ekvivalenty, které byly analýzou nalezeny, se mohou rozdělit do pěti skupin s uvedenými překladovými ekvivalenty (hodnoty v závorkách v i.p.m.):

1) **vynecháno** – vynecháno (470)
2) **kauzální** – *en effet* (46), *car* (29), *puisque* (22), *de fait* (7)
3) **skutečnost** – *vraiment* (252), *réellement* (24) *effectivement* (18), *véritable* (5)
4) **potvrzení** – c'est vrai (10), do této kategorie spadají i výrazy z bodu 4), interpretace záleží na kontextu.
5) **jiné** – mais (37), en fin (19)

Z výsledků lze vyvodit několik závěrů. Kategorie „vynecháno", která je velice početná v obou směrech analýzy, může znamenat, že instrukci vydávanou *en effet* a českými ekvivalenty je možné realizovat pomocí kontextu bez explicitace nebo že jeden z jazyků ji v určitých situacích vyžaduje více (48).[76] Dále v sobě *en effet* nese instrukci kauzální (typ argumentativní). *En effet* vyjadřuje také skutečnost, neboli situaci odpovídající realitě (typ

[75] Např. ve *Spalovači mrtvol* (Fuks 1983, přel. B. Müller) se vyskytovalo *vždyť* 59x, což je téměř pětina ze všech výskytů. Vliv na překlad *vždyť* v této pětině má tedy jeden překladatel.

[76] **Příklad, kde francouzština vyžaduje více explicitace:**
(48) *- Za keři byla **0** malá prohloubenina v zemi.*
*- Derrière les buissons, il y avait **en effet** un petit fossé.* (Škvorecký 1964: *Zbabělci*, přel. F. London-Daix)

potvrzující- 49).[77] *En effet* také může potvrdit pravdivost (34). Další rozšířené ekvivalenty plynoucí s této analýzy se významu *en effet* vzdalují (*mais*). Ty byly přítomny jako překlady *vždyť*, které nebylo příliš frekventovaným ekvivalentem *en effet.* Na druhou stranu je to jedna ze dvou funkcí *en fait*, které *en effet* podobné je.

Tato analýza naznačuje, že zde definované funkce *en effet* a kategorizace odpovídají „instrukcím“, významům a užití *en effet* popsaným v III.3. v první části dvousměrné analýzy. Jak už bylo ale řečeno, je třeba přistupovat k výsledkům opatrně. Navíc průzkum byl proveden pouze na příkladech z beletrie.

III.6 En effet *v textech francouzských překladatelů českých děl*

Je zajímavé se také podívat, kterým českým konstrukcím přisuzují francouzští překladatelé z češtiny hodnotu *en effet*, když překládají české texty. Následující graf ukazuje slova, na základě kterých francouzští překladatelé použili překladového protějšku *en effet*.[78]

Graf 5: **Nejpoužívanější české výrazy překládané do francouzštiny jako *en effet***

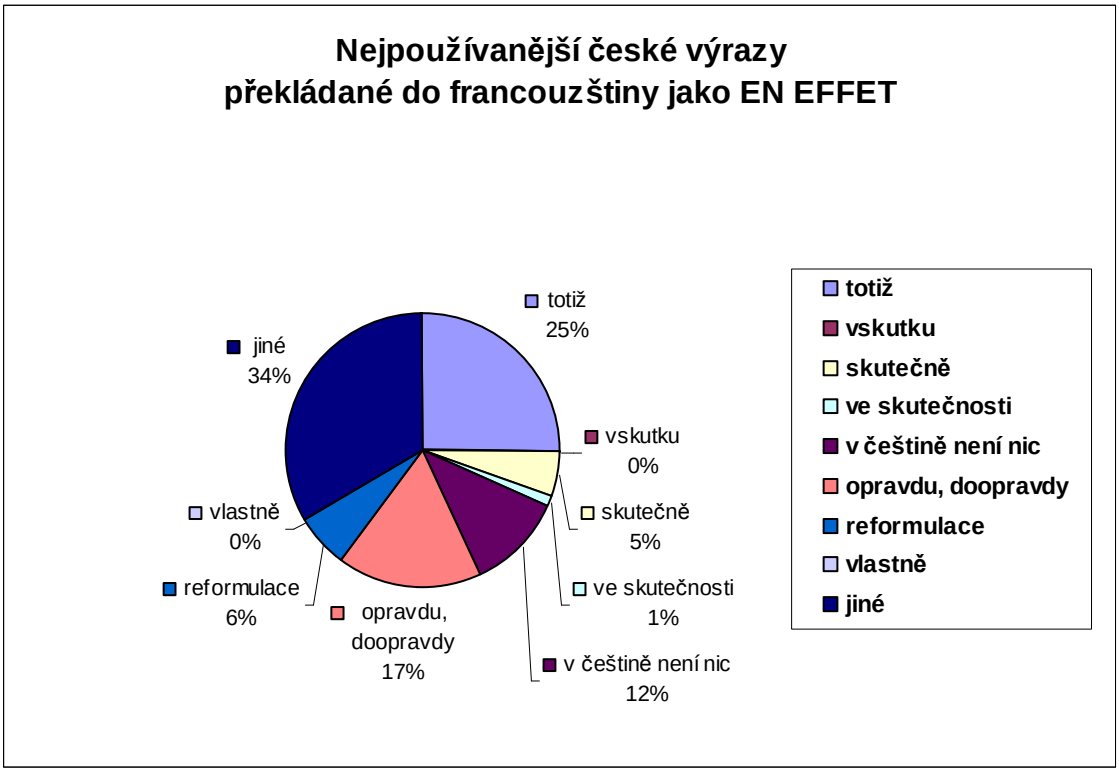

[77] **Příklad en effet vyjadřující situaci odpovídající realitě:**

(49) - *De plus, ce critère de " qualité et d' originalité du concept" pourrait être utilisé plutôt pour sélectionner de bons jeux vidéo , en termes de divertissement et d' animation , que des jeux vidéo* ***en effet*** *culturels.*

- *Kritérium " kvality a originality ztvárnění" by navíc mohl sloužit spíše k výběru videoher, hodnocených jako kvalitní především z hlediska zábavy a vzrušení, než k výběru videoher* ***skutečně*** *kulturního charakteru*. (acquis)

[78] Jedná se o materiál z 13 českých knih přeložených do francouzštiny a dostupných v InterCorpu.

Nejvíce *en effet* odpovídalo českým originálům *totiž, doopravdy, skutečně* či užili *en effet*, aniž by figurovalo v češtině.

Čeští překladatelé při překladu z francouzštiny volí zrcadlový postup při překladu *en effet* do češtiny – často je *en effet* přeloženo jako *totiž, doopravdy, skutečně* a často *en effet* v překladu vynechávají, jak ukazuje na příkladu ze zkoumaného interCorpového vzorku graf 6.[79] Jen překlad *vskutku* je v českých překladech výrazně nadreprezentovaný.

Graf 6: **Nejčastější překlad *en effet* do češtiny - beletrie**

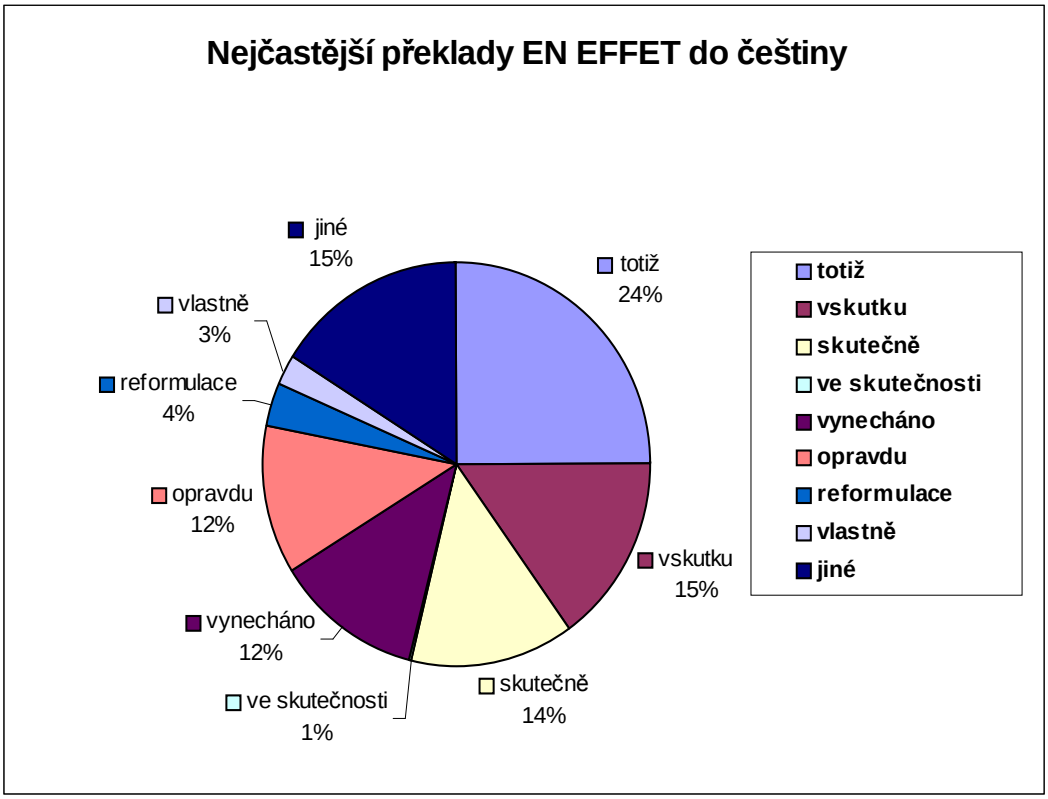

Podle grafů můžeme říci, že si česká slova překládaná do francouzštiny jako *en effet* a slova překládaná na základě francouzského *en effet* do češtiny si zhruba odpovídají.[80] Toto zjištění je i určitým potvrzením pro zjištění uvedená ve dvousměrné analýze. Potvrzuje nejčastěji užívané a nejvíce korespondující překladové protějšky.

Po analýze korpusů lze konstatovat, že překladové ekvivalenty z InterCorpu obsahují širokou škálu výrazů, které se různí v závislosti na typu textu, ale nejčastěji se objevují výrazy uvedené ve francouzsko-českých slovnících *vskutku, opravdu, totiž, ve skutečnosti*. Ve slovnících uváděné *vždyť* se v překladech vyskytuje sporadicky (tabulka 18). Více se objevuje

[79] Data pocházejí ze srovnávací tabulky 19.
[80] Výsledky jsou ale zcela orientační, z důvodu malého korpusu, na kterém byla provedena sonda.

ostatně, které ve slovnících nefiguruje, ale zase se nevyskytuje ve všech typech textů. Dále lze říci, že české překlady zpravidla odrážejí funkci *en effet* a korespondují s oblastmi jeho významu (kauzalita, reálnost, potvrzení).

Závěrem kapitoly můžeme shrnout že:

Acquis communautaire má nejnižší výskyt *en effet* ze všech zkoumaných typů textů (75 i.p.m.), argumentativní funkci má v 74 % případů, nejsilněji je zastoupena iniciální pozice argumentativní, figuruje také výrazněji v pozici středové „V“, nejčastěji je v překladu vynecháno, následuje *totiž, ve skutečnosti, skutečně*, objevuje se *protože, dokonce* aj. Typ použitého *en effet* tedy koreluje s typem a stylem textu.

V **beletrii** je druhý nejnižší výskyt *en effet* ze zkoumaných textů (181 i.p.m.), potvrzující funkce *en effet* převládá v cca 60 % případů, pozice *en effet* v beletrii je nejrůznorodější ze všech zkoumaných textů, *en effet* může figurovat ve všech pozicích, nejčastější je však pozice iniciální a středová, ale zaujímá také pozici koncovou a vyskytuje se funkce odpovědi. Z překladových ekvivalentů je nejčastější *totiž, vskutku, skutečně, opravdu*, ale jako další překlady se zde objevují např. *ano, to je fakt, vlastně, vážně, vždyť* a další. I zde se typ textu a poměr užitých *en effet* shodují.

Publicistika má druhý nejvyšší výskyt *en effet* ze čtyř typů textů (293 i.p.m.), v 55 % převládá funkce argumentativní, silně zastoupena je pozice *en effet* iniciální argumentativní, ale i pozice „V“, kde jsou potvrzující a argumentativní *en effet* stejně časté. Nejužívanější ekvivalenty představují *totiž, ostatně, vskutku, skutečně*, vynecháno, *doopravdy*, reformulace, ale objevují se i *jistě, ba, dokonce, protože, neboť* a další. Různorodost publicistického stylu se odráží i v užitých *en effet*.

Evropský parlament má nejvyšší výskyt *en effet* ze všech typů textů (625 i.p.m.), v 54 % převládá funkce potvrzující, nejsilnější je pozice středová neargumentativní, ale pozice iniciální argumentativní je skoro stejně výrazná. V překladu drtivě převažuje vynechání ekvivalentu, *následuje skutečně, ve skutečnosti, totiž, opravdu, ovšem, neboť, samozřejmě, v podstatě, v zásadě* aj. To naznačuje, že argumentativní funkce je důležitá pro obhájení tvrzení, ale že i potvrzovací funkce je v textu důležitá, protože pomáhá zdůraznit určité body.

V různých typech textů se tedy míra výskytu *en effet* liší. V jednotlivých typech textů se také různí podíl užití argumentativních a potvrzujících variant *en effet*. Faktor pozice ve výpovědi má do jisté míry vliv na funkci *en effet*, ale jsou to zejména menšinové výskyty, které mají jasnou funkci. Vždy v textech figuruje i druhá varianta *en effet*, jedná se totiž o výraz multifunkční.

Závěr

Práce si kladla za cíl popsat příslovečné sousloví *en effet* a zjistit, které faktory mají vliv na jeho funkce a významy. Cílem bylo také poukázat na jedinečnost *en effet* mezi jeho potenciálními synonymy *effectivement*, *en fait* (*car*, *parce que*, *puisque*). Specifické postavení *en effet* bylo analyzováno na vzorku beletristických, publicistických a právních textů a na řečnických projevech z Evropského parlamentu. K tomu bylo využito francouzsko-českého, česko-francouzského a francouzského korpusového materiálu. Tento postup je přínosem do debaty ohledně fungování příslovečného sousloví *en effet*, protože analyzuje obě funkce *en effet* použitím kontrastivního přístupu. Existující bádání byla buď provedena na jednojazyčných francouzských korpusech (Forsgren 2009), na uměle vytvořených příkladech (Danjou-Flaux 1980) a nebo se nezabývala všemi typy *en effet* (Pešek 2011; Nazarenko 2000).

Analýza v této práci vycházela z existence dvou homonymních typů *en effet*, kdy jedno je argumentativní konektor vyjadřující kauzální vztah mezi výpověďmi a druhé je příslovce s funkcí potvrzující (Pešek 2011). Práce zjišťovala, zdali spolu nějak souvisí typ *en effet*, jeho pozice, frekvence výskytu a zdali se tyto faktory odrazí v typu textu, ve kterém je *en effet* použito.

Částečně byla potvrzena první hypotéza. Z analýzy vyplynulo, že typ textu má vliv na míru výskytů argumentativních či potvrzujících *en effet* v jednotlivých textech, ale vždy se výrazně vyskytuje i druhý typ *en effet*. Např. v řečnických projevech v Evropském parlamentu a v publicistice, ve dvou typech textů, pro jejichž funkční styly je typická argumentace, se skutečně objevuje nejvíce výskytů *en effet* jakožto argumentativních konektorů. Zároveň se zde ale vyskytuje i přibližně stejná či větší míra *en effet* potvrzujícího. V projevech europoslanců je to dáno i zdůrazňovací funkcí *en effet* v proslovech užívanou. Ve smlouvách *acquis communautaire* má *en effet* také výraznou funkci argumentativní, což by se dalo vysvětlit tím, že jsou zde často odůvodňována např. právní opatření či kroky, takže i tento typ textu má podmínky pro argumentativní *en effet*. V beletrii naopak převažuje *en effet* potvrzující, neboť zde *en effet* funguje často jako odpověď v dialozích nebo má roli prostého příslovce. Tyto výsledky odpovídají i povaze stylu umělecké literatury.

Druhá hypotéza jednoznačně potvrzena nebyla, ačkoli byl pozorovatelný určitý poziční trend. Typ textů do jisté míry ovlivňuje, která pozice a funkce *en effet* v nich převažují, ale poziční faktor se nezdá být jednoznačným kritériem pro typ *en effet*, pokud se nejedná o menšinové výskyty *en effet* v roli odpovědi nebo uzavírající výpověď. U všech čtyř

typů textů sice převažuje v iniciální pozici *en effet* argumentativní, ale i potvrzující ekvivalenty zde mají důležité zastoupení. Pozice, kde *en effet* figuruje uprostřed věty odděleno čárkami či nikoli, je též co se týče poměru argumentativních a neargumentativních *en effet* vyrovnaná. Pozice oddělná čárkami je však méně častá a působí fakultativně.

Třetí hypotéza o širším poli působnosti *en effet* byla potvrzena a přinesla zajímavé výsledky v otázce specifičnosti *en effet*. Čtyři referenční české slovníky (tabulka 18) uvádějí k *en effet*, *effectivement* a *en fait* téměř identické překladové ekvivalenty - *vskutku*, *opravdu*, *ve skutečnosti* (navíc *totiž* a *vždyť* pro *en effet*). Na první pohled by tedy mohly působit synonymně, ale analýza výskytů a překladových ekvivalentů poukázala na rozdílné významové rozsahy všech tří adverbiálních sousloví (grafy 7-10). *Effectivement* má velice slabý argumentační potenciál a bývá překládáno jako *skutečně*, *ve skutečnosti*, *vskutku*, *opravdu*. To potvrzuje Peškova tvrzení o potvrzující funkci *effectivement* (I.3.2.). U *en fait* je zase jeho rozsah roztříštěn jeho kontra-argumentativní funkcí, ale blíží se *en effet* širší škálou překladových ekvivalentů a argumentativností. Často odpovídá příkladům *vlastně*, *ve skutečnosti* či *opravdu*. I *effectivement* i *en fait* mají výrazně nižší absolutní výskyt, takže *en effet* vychází z porovnání jako nejuniverzálnější výraz schopný svým významem pokrýt širokou škálu funkcí. Každé ze tří adverbiálních sousloví má ale jinou stylistickou hodnotu.

Analýza dále potvrdila, že použití překladových ekvivalentů *en effet*, jejich frekvence a funkce jsou do určité míry specifické pro každý typ textu, ale nejsilnější zastoupení mají „slovníkové“ ekvivalenty (*totiž*, *skutečně*, *ve skutečnosti*, *opravdu*), ale např. *vždyť* není tak častým ekvivalentem.

Dvousměrná analýza pomocí funkčních ekvivalentů *en effet* poukázala na tři skupiny výrazů, jejichž instrukce v sobě *en effet* nese: instrukci kauzální, instrukci vyjadřující ujištění (afirmaci) a skutečnost či reálnost (III.5).

Na základě tohoto zjištění a analýzy textů, kdy bylo místy zjednodušující seskupit všechny neargumentativní *en effet* do skupiny „potvrzující“, jsme došli k přesvědčení, že by bylo třeba kategorizaci *en effet* rozšířit. Rozšířená kategorizace by mohla zahrnovat o dvě úrovně navíc:

1. *en effet* argumentativní (specifikační instrukce podle Peška 2011:286)
2. *en effet* „reálné“ (ve smyslu *skutečný*, příslovce viz 49)
3. *en effet* potvrzující (ve stávajícím smyslu viz 29)
4. *en effet* vsuvka (*en effet* bez konkrétního významu viz 35)

Rozšířená klasifikace by přivedla pozornost k rozdílům, které jsou jinak opomínány ve skupině „potvrzující“, v rámci skupin by pak mohla být provedena jemnější klasifikace s užitím prvků systému Danjou-Flaux (1980: 111-126).

Tato práce ukázala, že je určitá korelace mezi typem textu, typem užitého *en effet*, jeho frekvencí a pozicí. Je to pravděpodobně dáno specifickými cíli a prostředky, které různé typy textů vyžadují. Korelace ale není natolik dominantní, aby potlačila výskyt „druhého“ typu
en effet v daném stylu. Je ale třeba mít na paměti, že práce zkoumala jen psaný jazyk či předpřipravený text řečnických projevů, spoléhala na překlady, u kterých nebylo vždy možné ověřit jejich směr, popř. měla k dispozici malý korpus textů (beletrie). I přesto zjemnila pohled na problematiku *en effet* a poukázala na to, že je nutné zkoumat jev na co nejnižší úrovni.

Pro další výzkum by bylo zajímavé porovnat, jak *en effet* vnímají běžní francouzští mluvčí a kterou z jeho funkcí bezprostředně pociťují silněji.

Bibliografie

Adam, J.-M. (2005). *La linguistique textuelle: l´introduction à l´analyse textuelle des discours*. Paris: Armand Colin, 2005.

Čechová, M., Chaloupek, J., Krčmová, M., Minářová, E. (2003). *Současná česká stylistika*. Praha: ISV nakladatelství, 2003.

Čermák, F., Rosen, A. (2012). The case of InterCorp, a multilingual parallel corpus. *International Journal of Corpus Linguistics* 17:3, 2012, pp. 411–427.

Daneš, F. (1987). *Mluvnice češtiny: 3, Skladba*. Praha: Academia, 1987.

Danjou-Flaux, N. (1980). À propos de *de fait, en fait, en eff et* et *eff ectivement. Le Français moderne*, 48, 1980, pp. 110-139.

Devátá, L. (2005). *Široce kauzální vztahy ve francouzštině a jejich vyjádření*. Rig. práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, ved. Hana Loucká.

Forsgren. M. (2009). Les connecteurs de fait, en fait, en effet, effectivement : observations empiriques effectuées dans des contextes discursifs variés. *Syntaxe et sémantique*, 1 N° 10, 2009, pp. 51-64.

Francouzsko-český, česko-francouzský velký slovník: nejen pro překladatele (2007). Brno: Lingea, 2007.

Grevisse, M., Goosse, A. (2007). *Le bon usage*: *grammaire française*. Louvain-la-Neuve – Paris: Duculot – De Boeck, 2007.

Hendrich, J., Tláskal, J., Radina, O. (2001). *Francouzská mluvnice*. Plzeň: Fraus, 2001.

Hrabák, J., Štepánek, V. (1987). Úvod do teorie literatury. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.

Hrbáček, J. (1994). *Nárys textové syntaxe spisovné češtiny*. Praha: Trizonia, 1994.

Charaudeau, P. (1992). *Grammaire du sens et de l'expression*. Paris: Hachette Education, 1992.

Karlík, P., Nekula M., Pleskalová J. *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002.

Kocek, J., Kopřivová, M., Kučera, K. (2000). *Český národní korpus: úvod a příručka uživatele*. Vyd. 1. Praha: Filozofická fakulta UK, 2000.

Le Nouveau Petit Robert. (2007). [CD-ROM]. Paris: Dictionnaires Le Robert, 2007.

Loucká, H. (2010). *La communication verbale et le texte: Analyse linguistique de textes*. Praha: Karolinum, 2010.

Malá, M. (2013). Copular verbs of the *become*-type and the expression of 'resulting' meaning in English and in Czech: a contrastive corpus-supported view. *Prague Studies in English*, 2013, v tisku, pp. 1–19.

Moeschler, J. (2002). Connecteurs, encodage conceptuel et encodage procédural. *Cahiers de Linguistique Française*, 24, 2002, pp. 265–292.

Nádvorníková, O. (2012). *Korpusová analýza faktorů sémantické interpretace francouzského gérondivu*. Disertační práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, ved. Hana Loucká.

Nazarenko, A. (2000). *La cause et son expression en français*. Paris, Ophrys, 2000.

Neumann, J., Hořejší, V., Vlasák, V., Kolář, V. (1992). *Velký francouzsko-český slovník*. Praha: Academia, 1992.

Pešek, O. (2011). *Argumentativní konektory: v současné francouzštině a češtině*. České Budějovice: Edition Universitas Bohemiae Meridionalis, 2011.

Pešek, O. (2010). La syntaxe comparative des connecteurs argumentatifs – l'exemple du couple français-tchèque. *Studia Romanica Posnaniensia*, Adam Mickiewicz University Press, Poznań, vol. XXXVII/2, 2010, pp. 47□59.

Radina, O. (1977). *Francouzština a čeština - systémové srovnání dvou jazyků*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977.

Riegel, M., Pellat, J.-Ch, Rioul, R. (2009). *Grammaire méthodique du français*. Paris: Presses universitaires de France, 2009.

Robert, P., Rey, A., & Robert, P. (2001). *Le grand Robert de la langue française*. Paris: Dictionnaires Le Robert, 2001.

Šabršula, J. (1990). *Problemes de la stylistique comparée du français et du tcheque*. Praha: Univerzita Karlova, 1990.

Šplíchal, A., Mlynářová, H. (1998). *Francouzsko-český, česko-francouzský studijní slovník*. Olomouc: FIN, 1998.

Vlasák V., Lyer, S. (1987). *Česko-francouzský slovník:Dictionnaire tchèque-français*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987-1988.

Vlasák, V. *Francouzsko-český a česko-francouzský slovník. Část česko-francouzská* (1997). Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1997.

Vlasák, V. *Francouzsko-český a česko-francouzský slovník. Část francouzsko-česká* (1997). Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1997.

Internetové zdroje:

Historie verzí (2013). *InterCorp: Projekt paralelních korpusů Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. [online]. [cit. 2013-07-07] Dostupné z: <http://www.korpus.cz/intercorp/?req=page:releaseNotes&lang=cs>.

Korpus InterCorp (2013). *InterCorp: Projekt paralelních korpusů Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze*. [online]. [cit. 2013-07-07] Dostupné z: <http://korpus.cz/intercorp/?req=page:info>.

Kopřivová, M., Kocek, J. Manuál korpusového manažeru Bonito. *Český národní korpus*. [online]. [cit. 2013-07-08] Dostupné z: <http://www.korpus.cz/bonito/anotace.php>.

Le Trésor de la langue française. [online]. [cit. 2013-05-15]. Dostupné z: <http://atilf.atilf.fr/>.

Frantext. [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.frantext.fr/>.

InterCorp. [online]. [cit. 2013-07-09]. Dostupné z: <http://www.korpus.cz/intercorp/>.

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Souhrnná tabulka funkcí konektorů sdílejících společné rysy s *en effet* (str. 21)

Tabulka 2: Rozsah a obsah jednotlivých použitých korpusů (str. 27)

Tabulka 3: Přepočítací koeficienty pro jednotlivé druhy textů pro výpočet celkových relativních hodnot i.p.m. (str. 68)

Tabulka 4: Absolutní a relativní výskyty *en effet, effectivement* a *en fait* ve Frantextu a InterCorpu (str. 35)

Tabulka 5: Výskyty *en effet* u jednotlivých francouzských autorů a děl v InterCorpu (str. 69)

Tabulka 6: Výskyty *effectivement* u jednotlivých autorů a děl v InterCorpu (str. 70)

Tabulka 7: Výskyty *en fait* u jednotlivých autorů a děl v InterCorpu (str. 71)

Tabulka 8: Sumář výskytů *en effet* v různých hodnotách (str. 37)

Tabulka 9: Sumář Beletrie Frantext : *en effet, effectivement* a *en fait* v Beletrii (str. 72)

Tabulka 10: Sumář výskytů *effectivement* v různých hodnotách (str. 38)

Tabulka 11: Sumář výskytů *en fait* v různých hodnotách (str. 39)

Tabulka 12: InterCorp: distribuce *en effet* v jednotlivých pozicích a ve všech zkoumaných typech textu (str. 41)

Tabulka 13: Frantext, beletrie: distribuce *en effet, effectivement* a *en fait* v jednotlivých pozicích ve větě (str. 72)

Tabulka 14: InterCorp, beletrie: distribuce *en effet, effectivement* a *en fait* v jednotlivých pozicích ve větě (str. 73)

Tabulka 15: InterCorp, publicistika: distribuce *en effet, effectivement* a *en fait* v jednotlivých pozicích ve větě (str. 73)

Tabulka 16: InterCorp, *acquis communautaire*: distribuce *en effet, effectivement* a *en fait* v jednotlivých pozicích ve větě (str. 74)

Tabulka 17: InterCorp, projevy v Evropském parlamentu: distribuce *en effet, effectivement* a *en fait* v jednotlivých pozicích ve větě (str. 74)

Tabulka 18: Přehled českých překladových ekvivalentů k *en effet, effectivement* a *en fait* (str. 49)

Tabulka 19: Výběr nejpoužívanějších ekvivalentů *en effet* v češtině: relativní hodnoty (i.p.m.) (str. 50)

Tabulka 20: Francouzské ekvivalenty k českým překladovým protějškům *en effet* v českých slovnících. (str. 75)

Tabulka 21: Absolutní hodnoty překladových ekvivalentů *en effet* v češtině (str. 76)

Tabulka 22: Relativní hodnoty překladových ekvivalentů *en effet* v češtině (i.p.m.) (str. 77)

Tabulka 23: Procentuální vyjádření překladových ekvivalentů *en effet* v češtině (str. 78)

Tabulka 24: Nejčastější překlady *effectivement* do češtiny (i.p.m.) (str. 79)

Tabulka 25: Nejčastější překlady *en fait* do češtiny (i.p.m.) (str. 79)

Tabulka 26: Překlady českých ekvivalentů *en effet* do francouzštiny - dvousměrná analýza InterCorp (str. 80)

Graf 1 : Nejčastější české ekvivalenty *en effet* v beletrii (str. 51)

Graf 2 : Nejčastější české ekvivalenty *en effet* v publicistice (str. 52)

Graf 3 : Nejčastější české ekvivalenty *en effet* v *acquis communautaire* (str. 53)

Graf 4 : Nejčastější české ekvivalenty *en effet* v projevech v Evropském parlamentu (str. 54)

Graf 5 : Nejpoužívanější české výrazy překládané do francouzštiny jako *en effet* : beletrie (str. 57)

Graf 6 : Nejčastější překlad *en effet* do češtiny: beletrie (str. 58)

Graf 7 : České ekvivalenty *en effet*, *effectivement* a *en fait* v beletrii (i.p.m.) (str. 81)

Graf 8 : České ekvivalenty *en effet*, *effectivement* a *en fait* v publicistice (i.p.m.) (str. 82)

Graf 9 : České ekvivalenty *en effet*, *effectivement* a *en fait* v *acquis communautaire* (i.p.m.) (str. 83)

Graf 10 : České ekvivalenty *en effet*, *effectivement* a *en fait* Evropský parlament (i.p.m.) (str. 84)

Přílohy

Tabulka 3: **Přepočítací koeficienty pro jednotlivé druhy textů pro výpočet celkových relativních hodnot i.p.m.**

Typ textu	Beletrie			Beletrie			Publicistika			Acquis			E. parlament		
Zdroj	Frantext			Intercorp											
Počet slov	30 361 872			1 361 829			5 589 315			27 351 629			345 607		
Výskyt	absol.	zkoum	koef	absol.	zkoum	koef	absol.	zkoum	koef	absol.	zkoum	koef	absol.	zkoum	koef
en effet	2588	**200**	**12,94**	247	**200**	**1,24**	1640	**200**	**8,2**	2053	**200**	**10,27**	215	**200**	**1,08**
effectivement	425	**200**	**2,13**	35	**35**	**1**	287	**200**	**1,44**	2622	**200**	**13,11**	79	**79**	**1**
en fait	1178	**200**	**5,89**	176	**176**	**1**	1386	**200**	**6,93**	800	**200**	**4**	50	**50**	**1**

Postup výpočtu koeficientu např. pro publicistiku *en effet*: 1640/200 = 8, 2.

Tabulka 5: **Výskyty *en effet* u jednotlivých francouzských autorů a děl v InterCorpu**

Název knihy (pro en effet)	Počet slov	abs.	i.p.m.
Assouline, Pierre – Dvojí život	56541	1	17,69
Beigbeder, Fréderic – 99 franků	56872	3	52,76
Camus, Albert –Zápisníky II	60 310	10	165,81
Céline, Louis-Ferdinand - Od zámku k zámku	109721	1	9,12
Davidson, Marie-Thérese - Po stopách Alexandra Velikého	14458	2	138,34
Duby, Georges - Vznešené paní z 12. století	37859	30	792,42
Goscinny, René - Asterix u Belgů	5940	1	168,36
Goscinny, René - Asterix cesta kolem Galie	6801	2	294,08
Goscinny, René - Asterix u Helvétů	5999	3	500,09
Goscinny, René - Asterix a Normané	7540	1	132,63
Goscinny, René - Asterix z Galie	5282	1	189,33
Chamoiseau, Patrick - Solibo Ohromný	49065	1	20,39
Japrisot, Sébastien - Příliš dlouhé zásnuby	92497	4	43,25
Laurens, Camille - Láska, román	65866	11	167,01
Leiris, Michel - Věk dospělosti	55036	4	72,68
Makine, Andrei – Francouzský testament	80630	9	111,63
Pieyre de Mandiargues, André - Vlčí slunce	46199	4	86,59
Mirza, Sandrine - Marco Polo	14203	2	140,82
Nothombová, Amélie - Antikrista	23797	6	252,14
Nothombová, Amélie - Vrahova hygiena	46866	12	256,05
Nothombová, Amélie – Strach a chvění	27464	7	254,88
Saint Exupéry, Antoine de – Malý princ	14351	2	139,37
Sartre, Jean-Paul – Slova	59125	5	84,57
Tournier Michel - Tetřev hlušec	44537	13	291,9
Toussaint, Jean-Philippe - Milovat se	32486	5	153,92
Tristan, Frédérick - Hrdinné útrapy Baltazara Kobera	65493	31	473,34
Verne, Jules - Cesta kolem světa za osmdesát dní	70876	56	790,12
Werber, Bernard - Mravenci	92672	20	215,82
Assouline, Pierre - Zákaznice	43100		
Saint-Exupéry Antoine de - Dopis rukojmímu	6554		
Sarn-Cantin, Amélie - Nepláče, zpívá	27876		
Vian, Boris - Naplivu na vaše hroby	35813		
Celkem	**1361829**	**247**	**181,38**

Tabulka 6: **Výskyty *effectivement* u jednotlivých francouzských autorů a děl v InterCorpu**

Název knihy (pro effectivement)	Počet slov	abs.	i.p.m.
Assouline, Pierre – Dvojí život	56541		
Beigbeder, Fréderic – 99 franků	56872	2	35,17
Camus, Albert –Zápisníky II	60 310		
Céline, Louis-Ferdinand - Od zámku k zámku	109721		
Davidson, Marie-Thérese - Po stopách Alexandra Velikého	14458		
Duby, Georges - Vznešené paní z 12. století	37859	4	105,66
Goscinny, René - Asterix u Belgů	5940		
Goscinny, René - Asterix cesta kolem Galie	6801		
Goscinny, René - Asterix u Helvétů	5999		
Goscinny, René - Asterix a Normané	7540		
Goscinny, René - Asterix z Galie	5282		
Chamoiseau, Patrick - Solibo Ohromný	49065		
Japrisot, Sébastien - Příliš dlouhé zásnuby	92497	3	32,44
Laurens, Camille - Láska, román	65866		
Leiris, Michel - Věk dospělosti	55036	8	145,36
Makine, Andrei – Francouzský testament	80630		
Pieyre de Mandiargues, André - Vlčí slunce	46199		
Mirza, Sandrine - Marco Polo	14203		
Nothombová, Amélie - Antikrista	23797		
Nothombová, Amélie - Vrahova hygiena	46866	1	21,34
Nothombová, Amélie – Strach a chvění	27464		
Saint Exupéry, Antoine de – Malý princ	14351		
Sartre, Jean-Paul – Slova	59125		
Tournier Michel - Tetřev hlušec	44537		
Toussaint, Jean-Philippe - Milovat se	32486		
Tristan, Frédérick - Hrdinné útrapy Baltazara Kobera	65493	13	198,5
Verne, Jules - Cesta kolem světa za osmdesát dní	70876	1	14,11
Werber, Bernard - Mravenci	92672		
Assouline, Pierre - Zákaznice	43100	2	46,41
Saint-Exupéry Antoine de - Dopis rukojmímu	6554		
Sarn-Cantin, Amélie - Nepláče, zpívá	27876		
Vian, Boris - Naplivu na vaše hroby	35813	1	27,93
Celkem	**1361829**	**35**	**25,71**

Tabulka 7: **Výskyty *en fait* u jednotlivých francouzských autorů a děl v InterCorpu**

Název knihy (pro en fait)	Počet slov	abs.	i.p.m.
Assouline, Pierre – Dvojí život	56541	6	106,12
Beigbeder, Fréderic – 99 franků	56872	7	123,09
Camus, Albert –Zápisníky II	60 310	11	182,4
Céline, Louis-Ferdinand - Od zámku k zámku	109721	18	164,06
Davidson, Marie-Thérese - Po stopách Alexandra Velikého	14458	2	138,34
Duby, Georges - Vznešené paní z 12. století	37859	8	211,32
Goscinny, René - Asterix u Belgů	5940	1	168,36
Goscinny, René - Asterix cesta kolem Galie	6801		
Goscinny, René - Asterix u Helvétů	5999		
Goscinny, René - Asterix a Normané	7540		
Goscinny, René - Asterix z Galie	5282		
Chamoiseau, Patrick - Solibo Ohromný	49065	4	81,53
Japrisot, Sébastien - Příliš dlouhé zásnuby	92497	13	140,55
Laurens, Camille - Láska, román	65866	9	136,65
Leiris, Michel - Věk dospělosti	55036	7	127,19
Makine, Andrei – Francouzský testament	80630	13	161,24
Pieyre de Mandiargues, André - Vlčí slunce	46199		
Mirza, Sandrine - Marco Polo	14203		
Nothombová, Amélie - Antikrista	23797		
Nothombová, Amélie - Vrahova hygiena	46866	8	170,7
Nothombová, Amélie – Strach a chvění	27464		
Saint Exupéry, Antoine de – Malý princ	14351	1	69,69
Sartre, Jean-Paul – Slova	59125	5	84,57
Tournier Michel - Tetřev hlušec	44537	3	67,36
Toussaint, Jean-Philippe - Milovat se	32486		
Tristan, Frédérick - Hrdinné útrapy Baltazara Kobera	65493	16	244,31
Verne, Jules - Cesta kolem světa za osmdesát dní	70876	2	28,22
Werber, Bernard - Mravenci	92672	28	302,15
Assouline, Pierre - Zákaznice	43100	8	185,62
Saint-Exupéry Antoine de - Dopis rukojmímu	6554		
Sarn-Cantin, Amélie - Nepláče, zpívá	27876	3	107,62
Vian, Boris - Naplivu na vaše hroby	35813	3	83,77
Celkem	**1361829**	**176**	**129,24**

Tabulka 9: **Sumář Beletrie Frantext - argumentativní a potvrzující *en effet, effectivement* a *en fait* v Beletrii**

Absolutní výskyty ve zkoumaném vzorku					Relativní hodnoty (i.p.m.) - ve všech textech				
Typ textu	en effet	effective ment	en fait	Celkem	Typ textu	en effet	effective ment	en fait	Celkem
Argumentativní	51	14	13	78	Argumentativní	21,74	0,99	2,53	25,26
Potvrzující	149	186	122	457	Potvrzující	63,51	13,05	23,67	100,23
Irelevantní			65	65	Irelevantní	0	0	12,61	12,61
Spatně zarovnáno					Spatně zarovnáno	0	0	0	0
Celkem	200	200	200	600	Celkem	85,25	14,04	38,81	138,1
Procentuální podíl typu en effet na zkoumaném vzorku					**Procentuální podíl relativních hodnot ze všech textů**				
Typ textu	en effet	effective ment	en fait	**Celkem**	Typ textu	en effet	effective ment	en fait	**Celkem**
Argumentativní	**25,5**	**7**	**6,5**	**13**	Argumentativní	**25,51**	**7,06**	**6,51**	**18,3**
Potvrzující	**74,5**	**93**	**61**	**76,16**	Potvrzující	**74,49**	**92,94**	**60,99**	**72,56**
Irelevantní	**0**	**0**	**32,5**	**10,84**	Irelevantní	**0**	**0**	**32,5**	**9,14**
Spatně zarovnáno	**0**	**0**	**0**	**0**	Spatně zarovnáno	**0**	**0**	**0**	**0**
Celkem %	**100**	**100**	**100**	**100**	Celkem %	**100**	**100**	**100**	**100**

Šedě podbarvený součtový sloupec vyjadřuje vztah k absolutnímu součtu. Nesumarizuje tedy procentuální hodnoty v řádcích.

Tabulka 13: **Frantext, beletrie: distribuce *en effet, effectivement* a *en fait* v jednotlivých pozicích ve výpovědi (i.p.m.)**

Zdroj	**FRANTEXT**								
	Pozice en effet ve větě								
Typ en effet	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	3,41	0	0,43	9,81	8,1	0	0	0	21,75
Neargumentativní	13,64	0,86	0	23,45	16,2	4,69	4,69	0	63,53
Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	17,05	0,86	0,43	33,26	24,3	4,69	4,69	0	85,28
	Pozice effectivement ve větě								
Typ effectivement	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	0,22	0	0,15	0,57	0,08	0	0	0	1,02
Neargumentativní	2,67	0,15	0	8,42	0,57	0,85	0,43	0	13,09
Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	2,89	0,15	0,15	8,99	0,65	0,85	0,43	0	14,11
	Pozice en en fait ve větě								
Typ en fait	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	1,36	0	0,2	0,59	0,2	0	0,2	0	2,55
Neargumentativní	10,09	0,2	0,2	8,35	4,66	0	0,2	0	23,7
Irelevantní	2,53	0	0	0	0	0	0,2	9,9	12,63
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	13,98	0,2	0,4	8,94	4,86	0	0,6	9,9	38,88

Tabulka 14: **InterCorp, beletrie: distribuce *en effet, effectivement* a *en fait* v jednotlivých pozicích ve výpovědi (i.p.m.)**

Zdroj	Intercorp								
	Pozice en effet ve větě								
Typ en effet	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	30,96	0	2,74	22,77	17,31	0	0,92	0	74,7
Neargumentativní	21,86	15,48	0	25,5	17,31	13,66	12,75	0	106,56
Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0,92	0,92
Celkem	52,82	15,48	2,74	48,27	34,62	13,66	13,67	0,92	182,18
	Pozice effectivement ve větě								
Typ effectivement	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Neargumentativní	0,74	1,47	0	19,1	2,21	1,47	0,74	0	25,73
Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	0,74	1,47	0	19,1	2,21	1,47	0,74	0	25,73
	Pozice en fait ve větě								
Typ en fait	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	10,29	0	0,74	2,21	0,74	0	0	0	13,98
Neargumentativní	35,99	0	0,74	22,03	13,96	0	4,41	0	77,13
Irelevantní	5,15	0	0	0	0,74	0	0	30,85	36,74
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	1,47	1,47
Celkem	51,43	0	1,48	24,24	15,44	0	4,41	32,32	129,32

Tabulka 15: **InterCorp, publicistika: distribuce *en effet, effectviement* a *en fait* v jednotlivých (i.p.m.)**

Zdroj	Intercorp								
	Pozice en effet ve větě								
Typ en effet	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	102,7	0	2,94	51,35	5,87	0	0	0	162,86
Neargumentativní	73,36	0	0	48,42	8,81	0	0	0	130,59
Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	176,06	0	2,94	99,77	14,68	0	0	0	293,45
	Pozice effectivement ve větě								
Typ effectivement	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	2,32	0	0	5,93	0,52	0	0	0	8,77
Neargumentativní	1,55	0,78	0,26	38,39	0	0,52	1,04	0	42,54
Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0,26	0,26
Celkem	3,87	0,78	0,26	44,32	0,52	0,52	1,04	0,26	51,57
	Pozice en fait ve větě								
Typ en fait	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	44,64	0	0	3,72	7,44	0	0	0	55,8
Neargumentativní	60,76	0	0	59,52	21,08	0	1,24	0	142,6
Irelevantní	26,04	0	0	2,48	1,24	0	0	13,64	43,4
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	6,2	6,2
Celkem	131,44	0	0	65,72	29,76	0	1,24	19,84	248

Tabulka 16: **InterCorp, *acquis communautaire*: distribuce *en effet, effectviement* a *en fait* v jednotlivých (i.p.m.)**

Zdroj	Intercorp								
	Pozice en effet ve větě								
Typ en effet	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	41,31	0	0,76	12,4	1,13	0	0	0	55,6
Neargumentativní	6,01	0	0	9,77	3,38	0	0	0	19,16
Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0,38	0,38
Celkem	47,32	0	0,76	22,17	4,51	0	0	0,38	75,14
	Pozice effectivement ve větě								
Typ effectivement	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	0	0	0	0,96	0	0	0	0	0,96
Neargumentativní	0	0	0	94,91	0	0	0	0	94,91
Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	0	0	0	95,87	0	0	0	0	95,87
	Pozice en fait ve větě								
Typ en fait	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	2,34	0	0	0,3	0,3	0	0	0	2,94
Neargumentativní	3,81	0	0	8,49	0,74	0	0	0	13,04
Irelevantní	0,3	0	0	0,15	0	0	0	11,56	12,01
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	1,32	1,32
Celkem	6,45	0	0	8,94	1,04	0	0	12,88	29,31

Tabulka 17: **InterCorp, Evropský parlament: distribuce *en effet, effectviement* a *en fait* v jednotlivých (i.p.m.)**

Zdroj	Intercorp								
	Pozice en effet ve větě								
Typ en effet	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	143,75	0	3,13	109,38	21,88	0	0	0	278,14
Neargumentativní	65,63	0	0	162,5	106,25	0	0	0	334,38
Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	12,5	12,5
Celkem	209,38	0	3,13	271,88	128,13	0	0	12,5	625,02
	Pozice effectivement ve větě								
Typ effectivement	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	5,79	0	0	8,69	0	0	0	0	14,48
Neargumentativní	8,69	2,9	0	150,46	43,41	0	5,79	0	211,25
Irelevantní	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	2,9	2,9
Celkem	14,48	2,9	0	159,15	43,41	0	5,79	2,9	228,63
	Pozice en fait ve větě								
Typ en fait	P	B	D	V	C	O	K	Jiné	**Celkem**
Argumentativní	8,69	0	0	8,69	2,9	0	0	0	20,28
Neargumentativní	23,15	0	0	63,66	23,15	0	0	0	109,96
Irelevantní	2,9	0	0	0	0	0	0	11,58	14,48
Špatně zarovnáno	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	34,74	0	0	72,35	26,05	0	0	11,58	144,72

Tabulka 20: **Francouzské ekvivalenty k českým překladovým protějškům *en effet* v českých slovnících.**

český výraz / slovník	totiž	vždyť	neboť	vlastně	vskutku	skutečně	vpodstatě	opravdu
Vlasák, Lyer (1987)	à savoir, c'est que	car pourtant mais bien	car	au fait, au juste	vraiment, **en effet**	en effet, vraimen	en substance, au fond	véritablement, vraiment, réellement
Šplíchal, Mlynářová (1998)	à savoir, c´est que	car, pourtant mais, bien, même pas	car	au fait, au juste	X	**en effet**, vraiment	en substance, au fond	véritablement, vraiment, réellement
Lingea (2007)	c'est que, car, à savoir	car, pourtant quand même	car	en/au fait, enfin en fait, au fait, enfin	vraiment, effectivement	en réalité, réellement, actuellement **en effet**, en vérité, certes	en principe	vraiment
Vlasák (1997)	à savoir, c´est que	car, pourtant, mais, bien, même pas	car	au fait, au juste	vraiment, **en effet**	en effet, vraiment, bien	en substance, au fond	véritablement, vraiment, réellement

Tabulka 21: **Absolutní hodnoty překladových ekvivalentů *en effet* v češtině**

překlad	beletrie				publicistika				acquis				Evropský parlament			
	typy en effet				typy en effet				typy en effet				typy en effet			
	ARG	NE	ŠP	Σ	ARG	NE	ŠP	Σ	ARG	NE	ŠP	Σ	ARG	NE	ŠP	Σ
totiž	49	1		**50**	13			**13**	28			**28**	10			**10**
vskutku	2	28		**30**	4	9		**13**	1			**1**				**0**
skutečně	2	25		**27**	5	13		**18**	21	11		**32**	4	13		**17**
ve skutečnosti		1		**1**	1	5		**6**	14	6		**20**	10	4		**14**
vynecháno	16	8		**24**	47	33		**80**	63	25		**88**	53	74		**127**
opravdu	2	22		**24**		1		**1**	1	1		**2**	2	2		**4**
reformulace		7		**7**	7	3		**10**		1		**1**	2			**2**
vlastně	3	2		**5**		4		**4**		1		**1**		3		**3**
dokonce				**0**	2	5		**7**	1	0		**1**				**0**
ba				**0**	5	1		**6**				**0**				**0**
protože				**0**	1			**1**	5			**5**	1			**1**
to je fakt		4		**4**				**0**				**0**				**0**
ano		4		**4**				**0**				**0**				**0**
vždyť	3			**3**	1			**1**				**0**				**0**
máte pravdu		4		**4**				**0**				**0**				**0**
jistě		3		**3**		3		**3**				**0**				**0**
ovšem		2		**2**				**0**	1	0		**1**	2			**2**
vážně		2		**2**				**0**				**0**				**0**
neboť	1			**1**	1			**1**	6			**6**	1			**1**
ostatně				**0**	12	1		**13**				**0**				**0**
samozřejmě				**0**	1			**1**	1			**1**	1	3		**4**
v podstatě				**0**				**0**	1			**1**	1	3		**4**
v zásadě				**0**				**0**				**0**	1	1		**2**
jiné argumentativní	4			**4**	11			**11**	5			**5**	1			**1**
jiné potvrzovací		4		**4**		11		**11**		6		**6**		4		**4**
špatně zařazeno			1	**1**				**0**			1	**1**			4	**4**
	82	117	1	**200**	111	89	0	**200**	148	51	1	**200**	89	107	4	**200**

Tabulka 22: **Relativní hodnoty překladových ekvivalentů en effet v češtině (i.p.m.)**

	beletrie				publicistika				acquis				Evropský parlament			
	typy en effet				typy en effet				typy en effet				typy en effet			
překlad	ARG	NE	ŠP	Σ	ARG	NE	ŠP	Σ	ARG	NE	ŠP	Σ	ARG	NE	ŠP	Σ
totiž	44,62	0,92	0	**45,54**	19,08	0	0	**19,08**	10,52	0	0	**10,52**	31,25	0	0	**31,25**
vskutku	1,83	25,5	0	**27,33**	5,87	13,21	0	**19,08**	0,38	0	0	**0,38**	0	0	0	**0**
skutečně	1,83	22,77	0	**24,6**	7,34	19,08	0	**26,42**	7,89	4,14	0	**12,03**	12,5	40,63	0	**53,13**
ve skutečnosti	0	0,92	0	**0,92**	1,47	7,34	0	**8,81**	5,26	2,26	0	**7,52**	31,25	12,5	0	**43,75**
vynecháno	14,57	7,29	0	**21,86**	68,96	48,42	0	**117,4**	23,66	9,39	0	**33,05**	165,6	231,3	0	**396,9**
opravdu	1,83	20,04	0	**21,87**	0	1,47	0	**1,47**	0,38	0,38	0	**0,76**	6,25	6,25	0	**12,5**
reformulace	0	6,38	0	**6,38**	10,27	4,41	0	**14,68**	0	0,38	0	**0,38**	6,25	0	0	**6,25**
vlastně	2,74	1,83	0	**4,57**	0	5,87	0	**5,87**	0	0,38	0	**0,38**	0	9,38	0	**9,38**
dokonce	0	0	0	**0**	2,94	7,34	0	**10,28**	0,38	0	0	**0,38**	0	0	0	**0**
ba	0	0	0	**0**	7,34	1,47	0	**8,81**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
protože	0	0	0	**0**	1,47	0	0	**1,47**	1,88	0	0	**1,88**	3,13	0	0	**3,13**
to je fakt	0	3,65	0	**3,65**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
ano	0	3,65	0	**3,65**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
vždyť	2,74	0	0	**2,74**	1,47	0	0	**1,47**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
máte pravdu	0	3,65	0	**3,65**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
jistě	0	2,74	0	**2,74**	0	4,41	0	**4,41**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
ovšem	0	1,83	0	**1,83**	0	0	0	**0**	0,38	0	0	**0,38**	6,25	0	0	**6,25**
vážně	0	1,83	0	**1,83**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
neboť	0,92	0	0	**0,92**	1,47	0	0	**1,47**	2,26	0	0	**2,26**	3,13	0	0	**3,13**
ostatně	0	0	0	**0**	17,61	1,47	0	**19,08**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
samozřejmě	0	0	0	**0**	1,47	0	0	**1,47**	0,38	0	0	**0,38**	3,13	9,38	0	**12,51**
v podstatě	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0,38	0	0	**0,38**	3,13	9,38	0	**12,51**
v zásadě	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	3,13	3,13	0	**6,26**
jiné argumentativní	3,65	0	0	**3,65**	16,14	0	0	**16,14**	1,88	0	0	**1,88**	3,13	0	0	**3,13**
jiné potvrzovací	0	3,65	0	**3,65**	0	16,14	0	**16,14**	0	2,26	0	**2,26**	0	12,5	0	**12,5**
špatně zařazeno	0	0	0,92	**0,92**	0	0	0	**0**	0	0	0,38	**0,38**	0	0	12,5	**12,5**
	74,73	106,7	0,92	**182,3**	162,9	130,6	0	**293,5**	55,63	19,19	0,38	**75,2**	278,2	334,4	12,5	**625,1**

Tabulka 23: **Procentuální vyjádření překladových ekvivalentů en effet v češtině**

	beletrie				publicistika				acquis				Evropský parlament			
	typy en effet				typy en effet				typy en effet				typy en effet			
překlad	ARG	NE	ŠP	Σ	ARG	NE	ŠP	Σ	ARG	NE	ŠP	Σ	ARG	NE	ŠP	Σ
totiž	24,5	0,5	0	**25**	6,5	0	0	**6,5**	14	0	0	**14**	5	0	0	**5**
vskutku	1	14	0	**15**	2	4,5	0	**6,5**	0,5	0	0	**0,5**	0	0	0	**0**
skutečně	1	12,5	0	**13,5**	2,5	6,5	0	**9**	10,5	5,5	0	**16**	2	6,5	0	**8,5**
ve skutečnosti	0	0,5	0	**0,5**	0,5	2,5	0	**3**	7	3	0	**10**	5	2	0	**7**
vynecháno	8	4	0	**12**	23,5	16,5	0	**40**	31,5	12,5	0	**44**	26,5	37	0	**63,5**
opravdu	1	11	0	**12**	0	0,5	0	**0,5**	0,5	0,5	0	**1**	1	1	0	**2**
reformulace	0	3,5	0	**3,5**	3,5	1,5	0	**5**	0	0,5	0	**0,5**	1	0	0	**1**
vlastně	1,5	1	0	**2,5**	0	2	0	**2**	0	0,5	0	**0,5**	0	1,5	0	**1,5**
dokonce	0	0	0	**0**	1	2,5	0	**3,5**	0,5	0	0	**0,5**	0	0	0	**0**
ba	0	0	0	**0**	2,5	0,5	0	**3**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
protože	0	0	0	**0**	0,5	0	0	**0,5**	2,5	0	0	**2,5**	0,5	0	0	**0,5**
to je fakt	0	2	0	**2**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
ano	0	2	0	**2**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
vždyť	1,5	0	0	**1,5**	0,5	0	0	**0,5**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
máte pravdu	0	2	0	**2**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
jistě	0	1,5	0	**1,5**	0	1,5	0	**1,5**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
ovšem	0	1	0	**1**	0	0	0	**0**	0,5	0	0	**0,5**	1	0	0	**1**
vážně	0	1	0	**1**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
neboť	0,5	0	0	**0,5**	0,5	0	0	**0,5**	3	0	0	**3**	0,5	0	0	**0,5**
ostatně	0	0	0	**0**	6	0,5	0	**6,5**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**
samozřejmě	0	0	0	**0**	0,5	0	0	**0,5**	0,5	0	0	**0,5**	0,5	1,5	0	**2**
v podstatě	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0,5	0	0	**0,5**	0,5	1,5	0	**2**
v zásadě	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	0,5	0,5	0	**1**
jiné argumentativní	2	0	0	**2**	5,5	0	0	**5,5**	2,5	0	0	**2,5**	0,5	0	0	**0,5**
jiné potvrzovací	0	2	0	**2**	0	5,5	0	**5,5**	0	3	0	**3**	0	2	0	**2**
špatně zařazeno	0	0	0,5	**0,5**	0	0	0	**0**	0	0	0,5	**0,5**	0	0	2	**2**
	41	58,5	0,5	**100**	55,5	44,5	0	**100**	74	25,5	0,5	**100**	44,5	53,5	2	**100**

Tabulka 24: **Nejčastější překlady *effectivement* do češtiny (i.p.m.)**

Překlad	beletrie			publicistika			acquis			Evrop. parlament		
	ARG	NE	Σ	ARG	NE	Σ	ARG	NE	Σ	ARG	NE	Σ
totiž												
vskutku		1,47	**1,47**		0,26	**0,26**		0,48	**0,48**			
skutečně		13,96	**13,96**	1,04	13,4	**14,44**		56,08	**56,08**	5,79	37,62	**43,41**
ve skutečnosti					0,52	**0,52**	0,48	3,84	**4,32**		5,79	**5,79**
vynecháno		2,94	**2,94**	2,32	9,28	**11,6**		15,82	**15,82**	8,69	86,81	**95,5**
opravdu		1,47	**1,47**		0,78	**0,78**					14,47	**14,47**
reformulace		1,47	**1,47**	0,78	7,48	**8,26**		0,96	**0,96**		20,26	**20,26**
vlastně					0,26	**0,26**					2,9	**2,9**
dokonce					0,26	**0,26**						
ba				0,26	0,26	**0,52**						
neboť				0,78		**0,78**						
ostatně				0,26		**0,26**					2,9	**2,9**

Tabulka 25: **Nejčastější překlady *en fait* do češtiny (i.p.m.)**

Překlad	beletrie				publicistika				acquis				Evrop. Parlament			
	ARG	NE	IR	Σ	ARG	NE	IR	Σ	ARG	NE	IR	Σ	ARG	NE	IR	Σ
totiž	1,47	0,74		**2,21**	1,24		1,24	**2,48**					2,9			**2,9**
vskutku		0,74		**0,74**	1,24	3,72		**4,96**	0,15			**0,15**				
skutečně		1,47		**1,47**	2,48	3,72	1,24	**7,44**	0,15	0,44		**0,59**	5,79	2,9		**8,69**
ve skutečnosti	3,68	25,71	4,41	**33,8**	7,44	32,24	12,4	**52,08**	1,03	6,59	0,44	**8,06**	5,79	43,41		**49,2**
vynecháno	2,94	13,96	1,47	**18,37**	16,12	38,44	1,24	**55,8**	0,59	2,93		**3,52**	2,9	37,62	2,9	**43,42**
opravdu		2,21		**2,21**		1,24		**1,24**								
reformulace	0,74	4,41		**5,15**	6,2	13,64	1,24	**21,08**	0,15	0,88		**1,03**		17,37		**17,37**
vlastně	3,68	16,89		**20,57**		14,88		**14,88**		0,44		**0,44**				
dokonce					2,48	2,48		**4,96**								
ba					2,48	8,68		**11,16**								
neboť																
ostatně					4,96	8,68		**13,64**								

Tabulka 26: **Překlady českých ekvivalentů *en effet* do francouzštiny - dvousměrná analýza InterCorp**

Český ekvivalent en effet	Francouzský překlad	Výskyt v 940 813 slovech textu	
		Absolutní	i.p.m.
Totiž	vynecháno	62	66
196 výskytů	en effet	24	26
	car	18	20
	c´est a dire	7	8
koef. 1	enfin	5	6
	il faut dire que	5	6
	en fait	3	4
vskutku	vraiment	16	18
38 výskytů	vynecháno	4	5
	effectivement	2	3
	cést vrai	2	3
koef. 1	toujours	2	3
	véritablement	1	2
	de fait	1	2
skutečně	vraiment	23	25
104 výskytů	vynecháno	22	24
	effectivement	13	14
	reformulace	11	12
koef. 1	en effet	6	7
	réellement	5	6
	véritables, vérita	2	3
Opravdu	vraiment	91	194
399 výskytů	vynecháno	37	79
	reformualce	15	32
	en effet	6	13
koef. 1, 995	réellement	8	18
	c´est vrai	3	7
	de fait	3	7
Vlastně	vynecháno	70	174
463 výskytů	en fait	33	82
	reformulace	15	38
	au fond	12	30
koef. 2, 315	en réalité	10	26
	vraiment	6	15
	a vrai dire	5	13
vždyť	vynecháno	74	122
310 výskytů	mais	22	37
	puisque	13	22
	enfin	11	19
koef. 1, 55	reformulace	9	15
	c´est que	7	12
	car	5	9

Koeficient zohledňuje, zda byly zkoumány všechny dostupné příklady nebo pouze vzorek 200 příkladů.

Graf 7: **České ekvivalenty *en effet, effectivement* a *en fait* v beletrii (i.p.m.)**

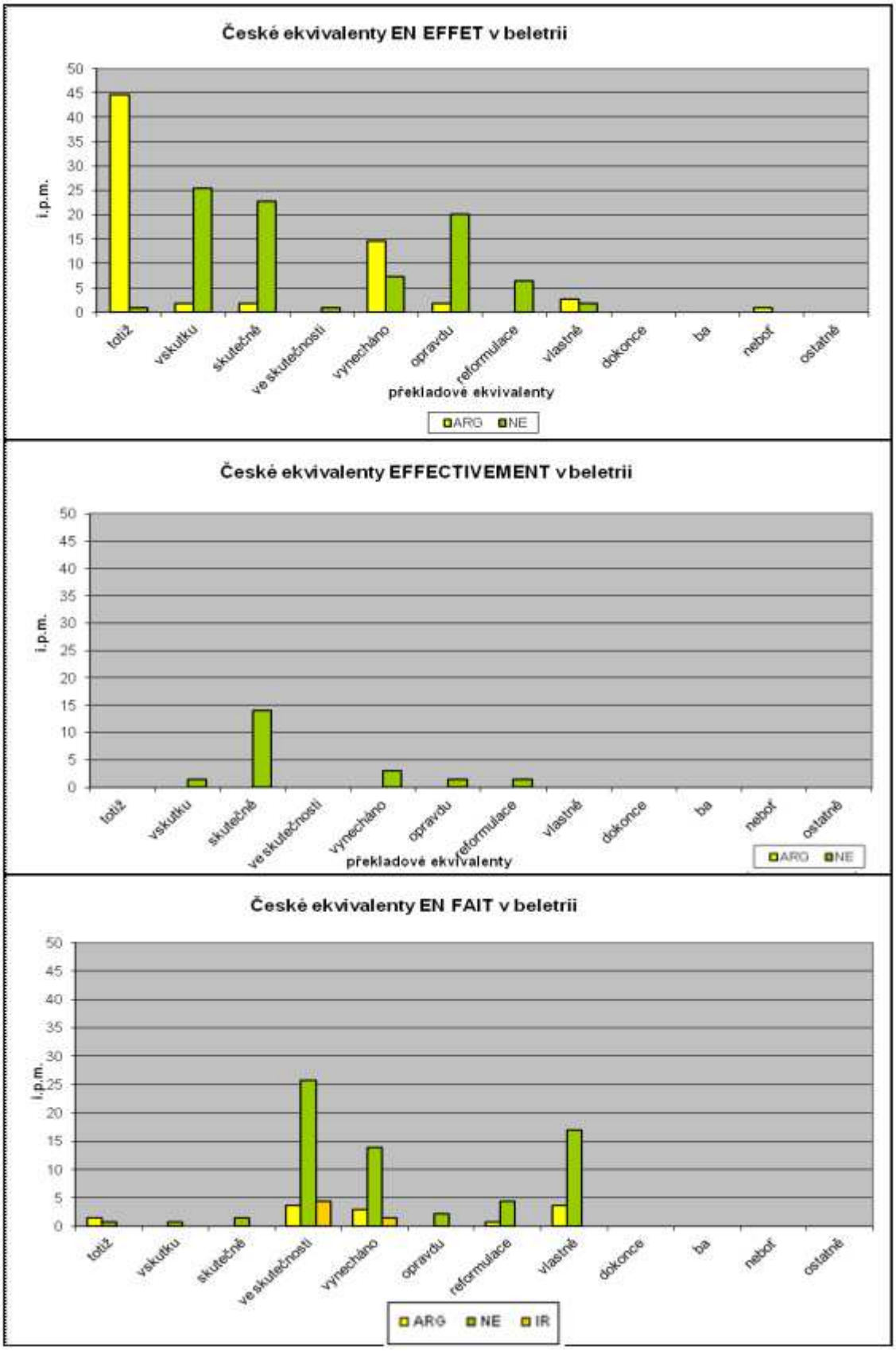

Graf 8: **České ekvivalenty *en effet, effectivement* a *en fait* v publicistice (i.p.m.)**

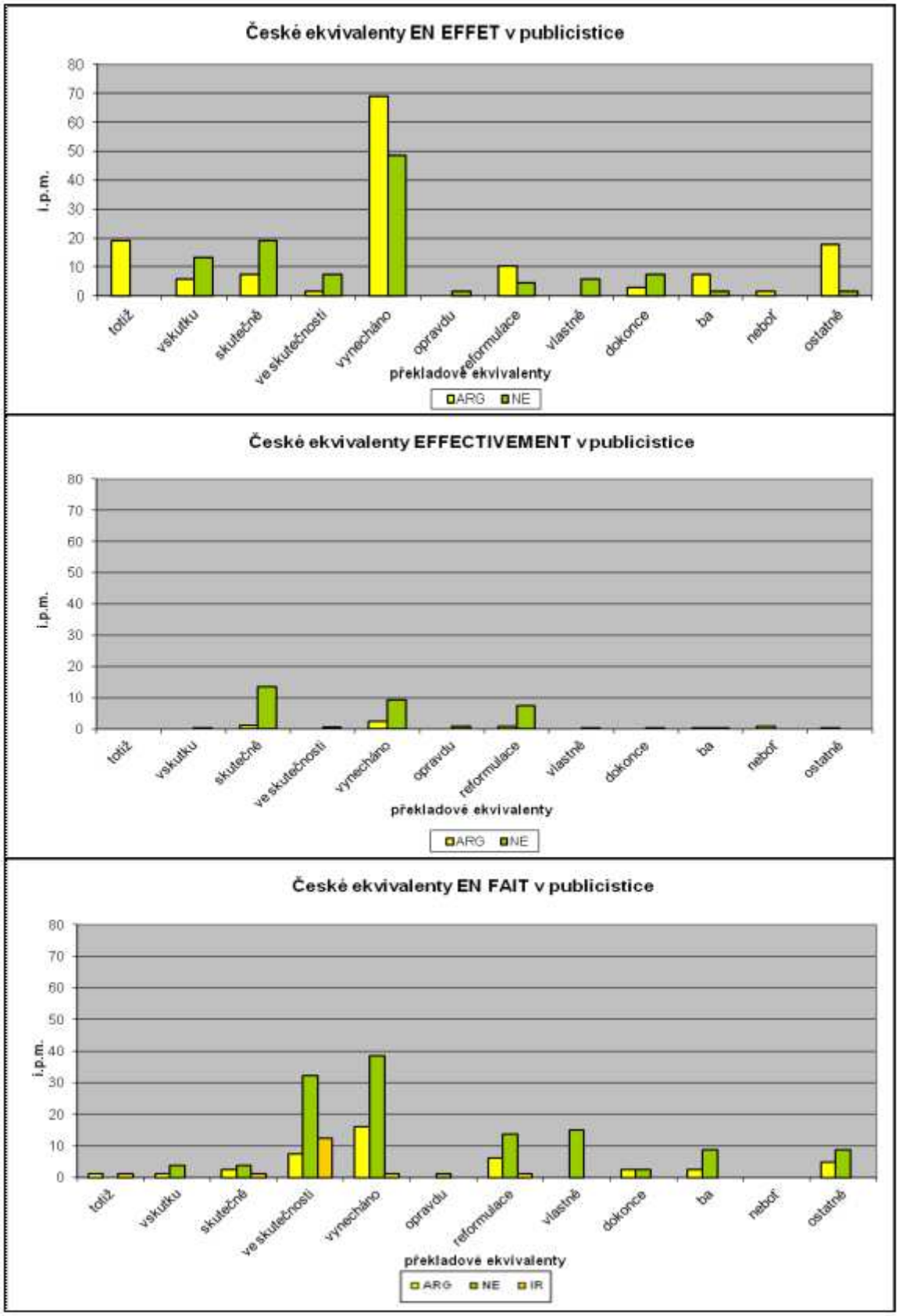

Graf 9: **České ekvivalenty *en effet, effectivement* a *en fait* v *acquis communautaire* (i.p.m.)**

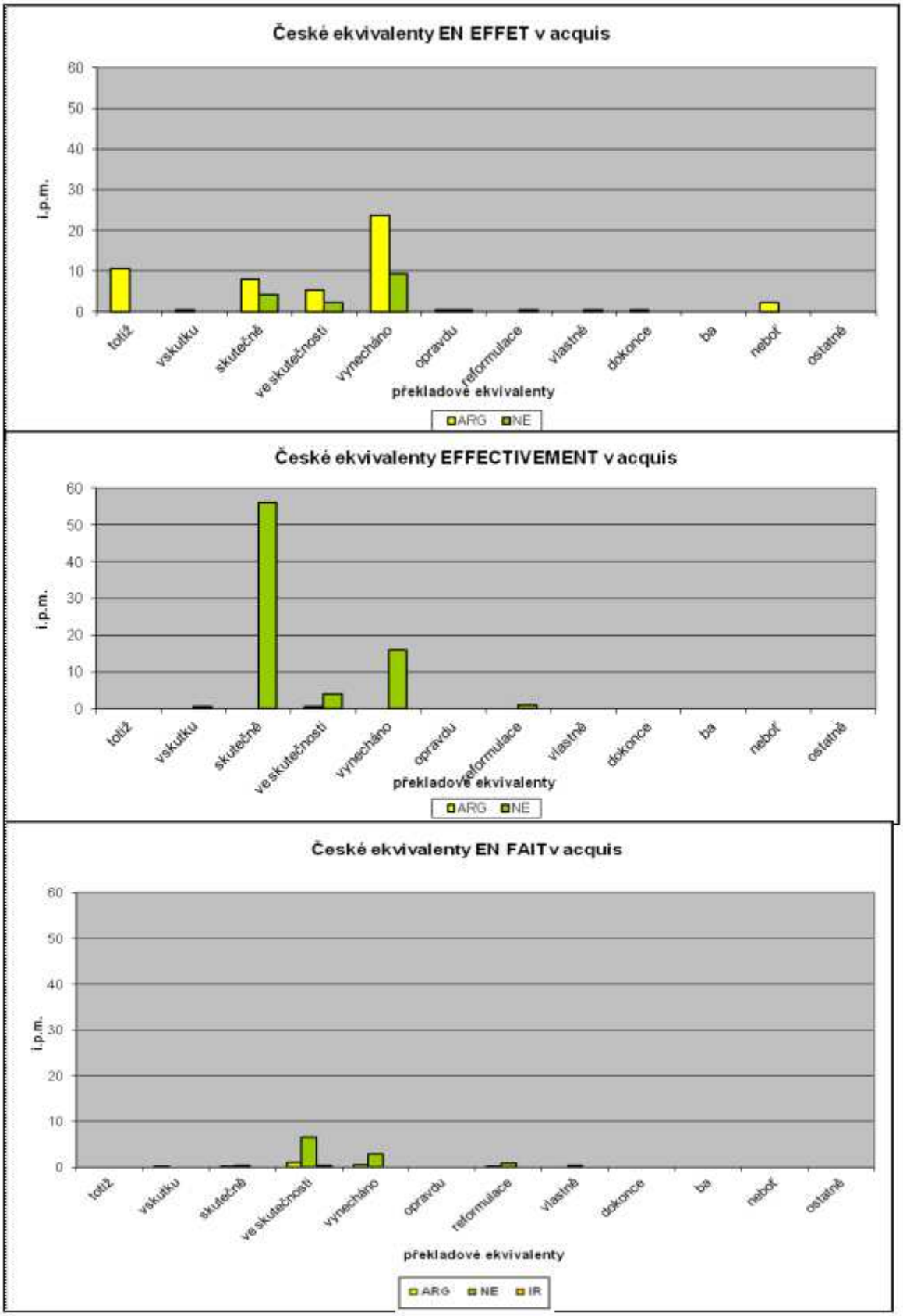
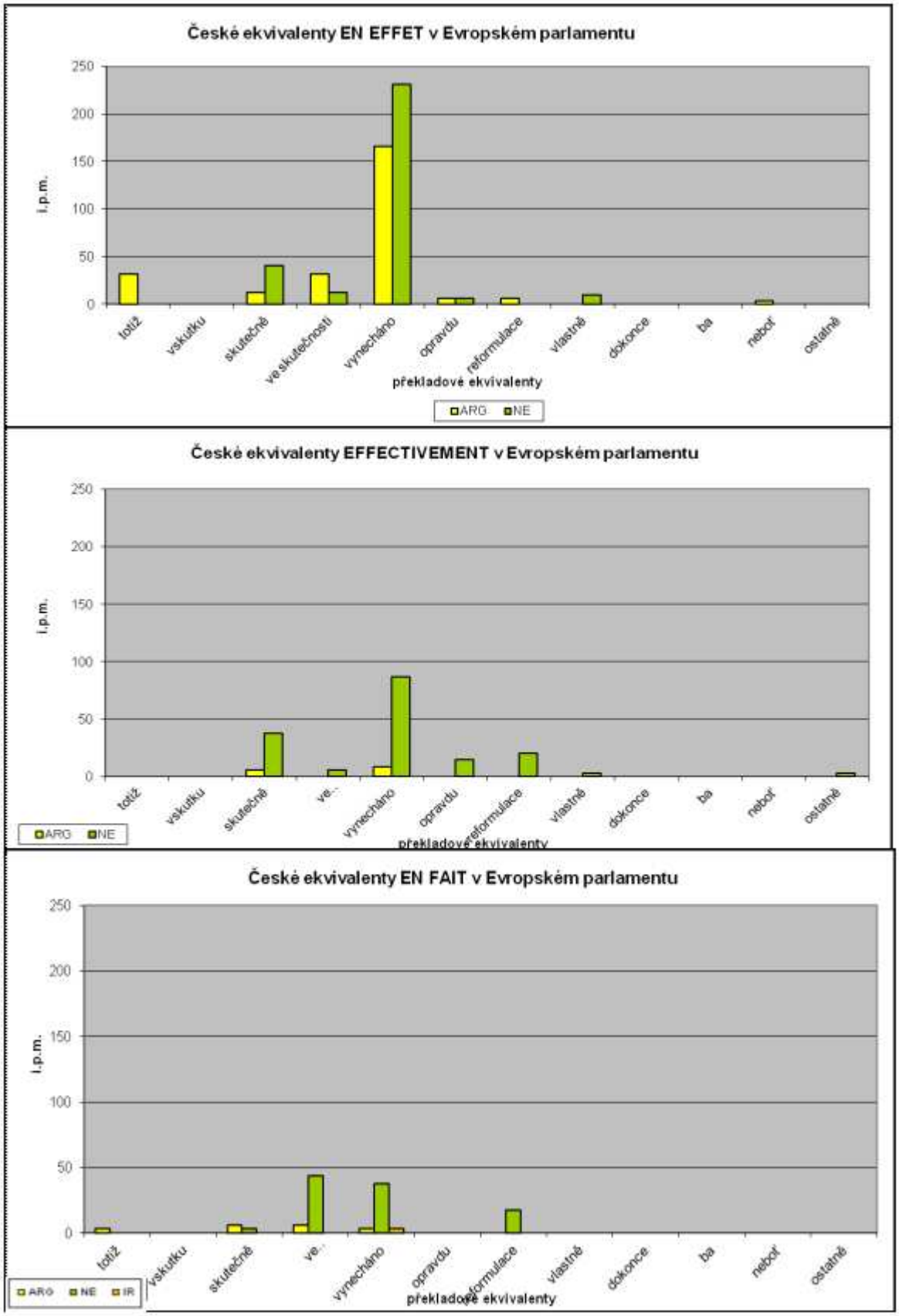
Graf 10: **České ekvivalenty *en effet, effectivement* a *en fait* Evropský parlament (i.p.m.)**